

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2018

Adam Hovězák

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Hospodaření města Pardubic v roce 1684

Adam Hověžák

Bakalářská práce

2018

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Adam Hovézák
Osobní číslo: H14393
Studijní program: B7105 Historické vědy
Studijní obor: Kulturní dějiny
Název tématu: Hospodaření města Pardubic v roce 1684
Zadávající katedra: Ústav historických věd

/

Zásady pro vypracování:

Zpracovat formou regist adicí městského počtu Pardubic z roku 1684 (originál uložen ve Státním okresním archívu Pardubice, fond Archiv města Pardubic, č.kn. 11). Provést analýzu a komentář položek uvedeného městského počtu - příjmy a výdaje a jejich vzájemný poměr. Zjištěné údaje dát do kontextu celkového působení městské rady v daném období.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Bůžek, V. a kolektiv: Společnost českých zemí v raném novověku. Praha 2010.
Čornejová, L.- Kaše, J. - Mikulec, J.- Vlnas, V.: Velké dějiny zemí Koruny české, VIII. Praha 2008. Maur, E.: Český komorní velkostatek v 17. století. Praha 1975. Sakař, J.: Dějiny Pardubic n. L., I - V. Pardubice 1920 - 1935. Winter, Z.: Kulturní obraz českých měst, I - II. Praha 1890 - 1892.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. František Šebek**
Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2016**

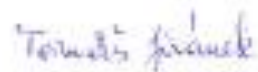
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2018**

prof. PhDr. Karol Rydl, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jirásek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2017

Prohlášení autora:

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne: 22. 3. 2018

Adam Hověžák

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Františku Šebkovi za odborné a příkladné vedení bakalářské práce. Další díky patří mojí matce, Janě Veselovské za cenné a podmětné rady. A na závěr patří velké poděkování mojí přítelkyni za podporu.

ANOTACE

Cílem bakalářské práce je ediční zpřístupnění městského počtu Pardubic z roku 1684 a na základě něho představení struktury hospodaření Pardubic v roce 1684. Teoretická část čtenáře seznámí s historickým vývojem Pardubic a zároveň zasadí toto město v osmdesátých letech 17. století do širšího středoevropského kontextu. Nastiňuje základní terminologii měst, zejména jejich hospodářství.

KLÍČOVÁ SLOVA

Pardubice, 80. léta sedmnáctého století, počet peněz obecních, rok 1684, edice, městské hospodaření.

ANNOTATION

The bachelor thesis aims at publishing the town budget of Pardubice in 1684 and subsequently at the introduction of the Pardubice management structure at that time. The theoretical part both makes the reader acquainted with the historical development of Pardubice and puts the 1860s of this town into a broader Central European context. It outlines the basic terminology of towns, especially their management.

KEY WORDS

Pardubice, 1680s town ledger, year 1684, edition, town management.

Obsah

Úvod	9
1 Stručná historie Pardubic do přelomu 70. a 80. let sedmnáctého století.....	12
2 Královské komorní panství v 80. letech sedmnáctého století	18
3 Obecně o městských počtech	22
3.1 Městský počet Pardubic 1684	24
4 Edice obecního počtu Pardubic 1684.....	27
5 Analýza městského počtu Pardubic z roku 1684.....	73
5.1 Celková struktura příjmů za funkční období městské rady v roce 1684.....	73
5.2 Celková struktura vydání za funkční období městské rady v roce 1684.....	75
5.3 Porovnání zůstatků peněz městského hospodaření Pardubic v osmdesátých let 17. století se zůstatky peněz z osmdesátých let 16. století	77
6 Analýza jednotlivých hospodářských oblastí Pardubic v roce 1684.....	78
6.1 Příjem peněz z gruntů.....	78
6.2 Příjem peněz z pronájmu obecních nemovitostí	79
6.3 Nájemy z mlýnů	79
6.4 Příjem ze cla, váhy a nádobí	80
6.5 Příjem jarmarečního	81
6.6 Příjem z pastvy dobytka	82
6.7 Příjem ze skladu vína	82
6.8 Příjmy z vína v obci vyšenkovaného	83
6.9 Příjmy a náklady z pivovarů	83
6.10 Příjem z pálenky	85
6.11 Celková struktura příjmů z nápojů	86
6.12 Příjem a vydání za dřevo po straně Přerovské a Bukovinské.....	86
6.13 Příjem ze soli	89
6.14 Vydání na nejrůznější opravy ve městě.....	91

6.15	Vydání na platy purkmistrů, úředníků, církevních hodnostářů a učitelů	93
6.16	Vydání na dary, jídlo, pití a renovaci konšelského úřadu	95
6.17	Kancelářské potřeby	96
6.18	Vydání za jednotlivých purkmistrů	96
6.19	Vydání na vojsko	96
6.20	Vydání na almužny	99
7	Závěr	100
8	Seznam použité literatury	101
	Prameny	101
	Tištěné zdroje.....	101
9	Přílohy	103
10	Resumé.....	107

Úvod

Bakalářská práce *Hospodaření města Pardubic v roce 1684* se zabývá edičním zpracováním městského počtu Pardubic z roku 1684 a jeho následnou analýzou. Města, měšťané a celkově městský stav společně tvořili jeden ze základních kamenů raně novověké společnosti. Měštům náležela jedna z důležitých rolí v oblasti ekonomické, kulturní, vzdělanostní, komunikační, správní a vojenské. Tomuto významu bohužel neodpovídá stav dnešního bádání.¹ Jedním z důvodů výběru zvoleného tématu je usnadnit práci budoucím badatelům ochotným tuto skutečnost změnit. Práce analyzuje městské hospodářství Pardubic a z této analýzy následně vyvozuje především ekonomickou bilanci města v roce 1684.

První kapitola představuje dějiny Pardubic v historických počátcích až do přelomu 70. a 80. let sedmnáctého století. Základní pilíř kapitoly tvoří práce Josefa Sakaře *Dějiny Pardubic nad Labem*, především díl první² a monografie Františka Šebka a kol. *Dějiny Pardubic*.³ *Historický atlas měst České republiky* pojednávající právě o Pardubicích posloužil jako inspirace k vytvoření struktury první kapitoly.⁴

Další kapitola bakalářské práce přibližuje 80. léta sedmnáctého století nejen na Pardubicku, ale i v celé habsburské monarchii. V pasážích zabývajících se válkou s Osmany v druhé polovině 17. století, morovou epidemií na přelomu 70. a 80. let sedmnáctého století a velkou selskou rebelií v Čechách a na Moravě taktéž na přelomu 70. a 80. let sedmnáctého století je použita monografie z kolekce *Velké dějiny zemí Koruny české VIII* od kolektivu autorů.⁵ V navazujícím odstavci, který pojednává o zvýšeném vojenském ruchu v Pardubicích, se opět uplatňuje práce Josefa Sakaře *Dějiny Pardubic* díl druhý *Zřízení městské do roku 1900*.⁶

Druhá část této kapitoly představuje princip fungování městské samosprávy a její jednotlivé členy. Konec druhé části informuje o konkrétním složení pardubické městské rady v roce 1684 a ostatních jejích úřednících. Teoretické pasáže čerpají z dvousvazkové práce Zikmunda

---

¹ Marie KOLDINSKÁ – Ivo CERMAN, *Základní problémy studia raného novověku*, Praha 2013, s. 268. ISBN 978-80-7422-251-1.

² Josef SAKAŘ, *Dějiny Pardubic nad Labem I.*, Pardubice 1923.

³ František ŠEBEK a kol., *Dějiny Pardubic*, Pardubice 1990.

⁴ Vladimír HRUBÝ – Petr VOREL – František ŠEBEK – Eva SAMOTANOVÁ, *Historický atlas měst České republiky*, Praha 1995, sv.2. ISBN 80-85268-35-3.

⁵ Ivana ČORNEJOVÁ – Jiří KAŠE – Jiří MIKULEC – Vít VLNAS, *Velké dějiny zemí Koruny české VIII. (1618-1683)*, Praha a Litomyšl 2008. ISBN 80-7185-264-3.

⁶ Josef SAKAŘ, *Dějiny Pardubic nad Labem II.*, Pardubice 1925.

Wintera *Kulturní obraz českých měst*⁷ a z jedné kapitoly týkající se měst v obsáhlé monografii Václava Bůžka a kolektivu autorů *Společnost českých zemí v raném novověku*.⁸ Konkrétní složení městské rady v Pardubicích se uvádí v prameni celé práce *Obecním počtu Pardubic 1684*⁹ a v bakalářské práci Lucie Zvolenské *Městská rada Pardubic v letech 1670-1700*.¹⁰

Předposlední kapitola před edicí a vlastní analýzou *O městském počtu* tvoří přehled o příjmech a vydáních ve městech raného novověku. V těchto pasážích je použita další obsáhlá monografie zabývající se městskou problematikou *Středověké město v Čechách a na Moravě* z pera historika Františka Hoffmanna¹¹ a již zmíněná díla Zikmunda Wintera a Františka Šebka.

Poslední kapitola objasňuje, co je městský počet a blíže přibližuje strukturu městského počtu Pardubic 1684, o kterém tato bakalářská práce pojednává. Samozřejmě není opomenut ani písař, jenž zmíněný počet zaznamenal. Při tomto úkolu opět slouží jako zdroj dvojice autorů Winter a Sakař a jejich *Dějiny Pardubic nad Labem II. a Kulturní obraz českých měst sv. 2*.

Následující část bakalářské práce obsahuje edičně zpracovaný registář Městského počtu Pardubic 1684.

Následnou kapitolu po edici tvoří analýza zmíněného městského počtu. Porovnávání příjmů a vydání umožnilo zjistit finanční strukturu Pardubic v roce 1684, co tvořilo příjmy a vydání, nejziskovější sektory městského hospodaření, a naopak ty nejnižší. Tato analýza může zároveň poskytnout částečný vhled do běžného života pardubických měšťanů, přehled o cenách věcí denní potřeby, kolik peněz platila městská rada řemeslníkům atd. Počet ukáže nejen složení městské rady a jejich úředníků, ale i jaké naturální a finanční odměny za své služby dostávali. Závěrečná část práce čerpá především z registáře městského počtu Pardubic 1684, bakalářské práce Barbory Stehlíkové *Hospodaření poddanského města Pardubic v letech 1530-1590 ve světle knih počtů*¹² a z děl Josefa Sakaře a Zikmunda Wintera *Dějiny*

---

⁷ Zikmund WINTER, *Kulturní obraz českých měst*, sv. 1.-2., Praha 1892.

⁸ Václav BŮŽEK a kol., *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*, Praha 2010. ISBN 978-80-7422-062-3.

⁹ Státní okresní archiv Pardubice (dále SoaP), fond Archiv města Pardubic, číslo knihy 11 (*Počet peněz obecních 1684 – dále Ppo 1684*).

¹⁰ Lucie ZVOLENSKÁ, *Městská rada Pardubic v letech 1670-1700*, Pardubice 2017, bakalářská práce (Bc.), Univerzita Pardubice, fakulta Filozofická, katedra Historických věd.

¹¹ František HOFFMANN, *Středověké město v Čechách a na Moravě*, Praha 2009. ISBN 978-80-7106-543-2.

¹² Barbora STEHLÍKOVÁ, *Hospodaření poddanského města Pardubic v letech 1530-1590 ve světle knih počtů*, Pardubice 2015, diplomová práce (Mgr.), Univerzita Pardubice, fakulta Filozofická, katedra Historických věd.

Pardubic nad Labem II. a Kulturní obraz českých měst sv. 2. Pro převody historických měrných jednotek slouží příručka Gustava Hofmanna *Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy*.¹³

---

¹³ Gustav HOFMANN, *Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy*, Plzeň 1984.

1 Stručná historie Pardubic do přelomu 70. a 80. let sedmnáctého století

V rovinaté krajině východních Čech na místě, kde se vlévají Chrudimka s řekou Loučnou do Labe, se rozkládá historické město Pardubice. Pardubicko se nachází v úrodné Polabské nížině východních Čech táhnoucí se podél území stejnojmenné řeky. Rovinatý ráz krajiny tohoto regionu určuje tzv. Pardubická kotlina.¹⁴ Dominantou krajiny je od třetihor čedičová Kunětická hora (295 m n. m.).¹⁵

Na katastru dnešních Pardubic a v jejich nejbližším okolí byly již od 9. století raně středověké osady, Rosice n. L., Semtín, Cihelna aj. První písemná zmínka o Pardubicích se vztahovala ke klášteru cyriaků, který zanikl za husitských válek.¹⁶ O tomto klášteře se dozvídáme z buly papeže Bonifáce VIII. vydané roku 1295.¹⁷ Na místě dnešního zámku stávala od konce 13. století tvrz s vesnicí patřící pánům z Dubé.¹⁸ Vedle zmíněné vesnice okolo tvrze a kláštera existovalo druhé ohnisko osídlení Pardubic, osada na katastru dnešních Pardubiček s kostelem sv. Jiljí. Prvním doloženým vlastníkem Pardubic byl člen významného rodu Ronovců Půta z Dubé nebo Frýdlantu.¹⁹ Nejstarší zmínka o Půtovi se objevuje v letech 1318 a 1319 na sklonku jeho života.²⁰

Ronovci Pardubice drželi do poloviny dvacátých let 14. století, kdy je směnili za hrad Vizmburk bohatého zemana Arnošta z Hostýně.²¹ K roku 1340 se nám dochovala listina, ve které se poprvé psalo o Pardubicích jako o městě.²² Arnošt z Hostýně zemřel nejpozději roku 1342.²³ Hlavou rodu se po jeho smrti stal syn Arnošt z Pardubic. Ten se do dějin zapsal především jako první pražský arcibiskup.

---

¹⁴ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 11

¹⁵ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 11, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 2.

¹⁶ J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 27.

¹⁷ Tamtéž, s. 16.

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 41, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 18.

²⁰ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 41.

²¹ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 46, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 18.

²² F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 49.

²³ Tamtéž, s. 50.

Po smrti arcibiskupa Arnošta roku 1364 se dědicem veškerého zboží pánů z Pardubic stal Vilém se svými potomky, předně synem Smilem řečeným Flaška.²⁴ Páni z Pardubic zůstali vlastníky panství do roku 1391, kdy o ně přišli ve sporu o odúmrt' s králem Václavem IV.²⁵ Město Pardubice získal Hanuš z Milheimu,²⁶ Smilovi zůstal zbytek pardubického zboží.

Hanuš z Milheimu podržel Pardubice až do své smrti roku 1405.²⁷ O dalším majiteli města se dozvídáme až v roce 1420. Byl jím Viktorín z Kunštátu a Poděbrad, otec budoucího husitského krále Jiřího z Poděbrad.²⁸ Viktorín z Kunštátu zemřel v Pardubicích roku 1427.²⁹ Po jeho smrti se Pardubic zmocnil Jan Hlaváč z Ronova a z Mitrova. Ten kolem roku 1435, prodal město Diviši Bořkovi z Miletínka.³⁰ Divišovi potomci zde hospodařili až do roku 1491, kdy zadlužené panství koupil přední moravský zemský šlechtic Vilém z Pernštejna.³¹

Vilém v lednu 1490 odkoupil kunětickohorské panství a o rok později k němu připojuje Pardubice.³² Vilém zvětšoval pardubické panství nakupováním dalšího území s úmyslem vytvořit centrum rodových statků v Čechách. Vilém z Pernštejna velkoryse rozvinul starší rybníkářskou tradici. Využitím vodních toků svedených do umělých kanálů Pernštejnové napájeli jednu z nejrozsáhlejších rybníčních ploch v Českém království.

Na panství chybělo sídlo, jenž by splňovalo vysoké reprezentativní nároky perňštejnského rodu. Proto se Vilém pustil do budování rodové rezidence se záměrem přesunout centrum velkostatku do městečka. Původní středověký hrad nahradil jednopatrovým zámekem v pozdně gotickém slohu, který nechal obklopit prstencovitým valem se čtyřmi rondely.

Po velkém požáru roku 1507 obnovil Vilém Pardubice v dosud nevídaném měřítku.³³ Část domů nechal stavět na vlastní náklady a poté je výhodně prodával pardubickým sousedům. Jednopatrové domy ověnil pozdně gotickými štíty vytvářejícími jednotnou kulisu. Vilém vybavil Pardubice řadou privilegií ve snaze přiblížit je k městům královským. Podle

---

²⁴ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 52.

²⁵ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 56, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s.20.

²⁶ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 56, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s.20.

²⁷ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 59.

²⁸ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 63, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 25.

²⁹ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 70, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 27.

³⁰ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 73, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 28.

³¹ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 86, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 43-44

³² F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 86, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 43-44.

³³ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 102, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 53.

formulací poslední vůle měl mladší syn Vojtěch zdědit české statky a starší Jan měl dostat do správy ty moravské.³⁴ Vilém umírá v dubnu 1521 na pardubském zámku.³⁵

Vojtěch pokračoval ve zvelebování hlavní rezidence a městské samosprávě dopřál další rozšíření pravomocí. Po architektonické stránce věnoval největší pozornost pardubickému zámku. Severní a východní křídlo bylo zvýšeno o jedno patro. Dále zadal zhotovit nový vstupní renesanční portál a vznikala i raně renesanční výzdoba tzv. Vojtěchova sálu.³⁶ Roku 1531 sepsal poslední vůli a tři roky na to zemřel bez mužských potomků.³⁷ Ve své závěti odkázal svoje statky staršímu bratrovi Janovi, v jehož rukách se všechno pernstýnské zboží opět spojilo.

Po bratrově smrti přesunul Jan z Pernštejna své hlavní sídlo do Pardubic. Impulzem k novému rozkvětu Pardubic se paradoxně stal velký požár města roku 1538.³⁸ Jan přistoupil k rozsáhlé renesanční přestavbě. Městské domy dosáhly druhých pater a byly vyzdobeny renesančními atikovými štíty. Novou dominantou města se stala Zelená brána.³⁹ Konec Janova života byl poznamenán starostmi spojenými s vysokými dluhy a počínajícím rozprodejem pernstějnského dominia. Jan z Pernštejna zemřel v dubnu 1548.⁴⁰

V závěti Jan rozdělil pernstýnské zboží mezi své tři syny Jaroslava, Vratislava a Vojtěcha.⁴¹ Pardubice připadly k dědictví nejstaršího syna Jaroslava. Jeho pokusy umořit obrovské dluhy skončily bezúspěšně. Jaroslav prodal pardubické panství Ferdinandovi I. v březnu 1560.⁴²

Ferdinandovi I. se dostalo do rukou bohaté středisko obchodu, specializované i klasické řemeslné práce a rozvinutého hospodářství. Pardubice se staly přímým majetkem krále a jako takové i jeho finančním zázemím. Ferdinand sázel především na tradiční zdroje příjmů v podobě osvědčeného pivovarnictví. K tomu mu posloužil panský pivovar zbudovaný v Dašicích za Jana z Pernštejna ve 40. letech 16. století.⁴³ Vesnické krčmy musely začít pod tlakem králových úředníků odebírat dašické pivo namísto pardubického. Výstav městského

---

³⁴ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 111, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 59-60.

³⁵ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 111, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 60.

³⁶ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 116.

³⁷ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 119, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 64.

³⁸ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 120, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 65.

³⁹ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 123, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 66.

⁴⁰ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 133, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 76.

⁴¹ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 133, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 76.

⁴² F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 137, J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 84.

⁴³ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 142.

piva tím výrazně poklesl. Pardubické rybníkářství produkující klasický postní pokrm zůstalo největším zdrojem příjmů, i když už se dále nerozvíjelo. Jelikož královské komoře šlo hlavně o příjmy z panství jako celku, nechávalo město samotné na pokoji. Městská samospráva v čele s radou konšelů se určitým způsobem emancipovala a osamostatnila. Rada začala spravovat vlastní obecní a sirotčí pokladnu, řídila finance kostelů a špitálů. V důsledku toho začala městu rapidně narůstat finanční hotovost a konšelé s ní mohli nakládat podle svého uvážení. Jedním z problémů městské rady bylo potvrzování privilegií. Pokud chtěli konšelé potvrdit majestáty, museli cestovat do Prahy. Takové stvrzování městských majestátů se v mnohých případech protáhlo i na několik let a bylo provázeno ze strany města celou řadou darů a ústupků na účet králových úředníků i samotného panovníka.

Předbělohorské doba v Pardubicích se nesla ve znamení reformace. Ortodoxně katoličtí Habsburkové nemohli tolerovat většinově novoutrakvistické komorní panství. Stálé boje konšelů se zámeckým hejtmánem eskalovaly až do stavovského povstání roku 1618.⁴⁴ Ve třicetileté válce se Pardubice staly hlavní pevností českého východu.⁴⁵ Větší část války ležela císařská posádka ve městě. Město zužovaly vysoké kontribuce na vyživování vojska. Na obecní pokladnu dopadaly vysoké berně. Konšelé, aby částečně ulevili zdevastovanému obecnímu rozpočtu na několik let, vyprosili na císaři slevu pivního a vinného tácu. Také dílo rekatolizační spělo do svého konce. Kdo chtěl užívat městské výsady a práva, musel se hlásit k římskokatolické konfesi. Časem už nesměli být nekatolíci přijímáni za nové sousedy.

Z obranných důvodů zmizely na konci války všechny domy na předměstích.⁴⁶ Od konce 30. let 17. století až do konce války se Švédové třikrát pokusili zmocnit města.⁴⁷ Poprvé město neúspěšně obléhali roku 1639, podruhé o čtyři roky později a roku 1645 bylo město poškozeno. Při posledním pokusu o dobytí pevnosti se Švédům podařilo podpálit město. Požár pohltil radnici, všechny mlýny, pivovar a část domů sousedských.

Po podpisu vestfálského míru roku 1648 čekal na měšťany v Pardubicích nelehký úkol, vyzvednout z popela a sutin kdysi výstavní reprezentační rezidenci.⁴⁸ Píli sousedskou se město postupně obnovovalo. Válkou rozvrácené obecní hospodářství vykazovalo poloviční zisky při dvakrát větších vydáních. Nejvýnosnější část městského důchodu, rybníkářství, utrpělo vážné škody. Nejvíce však strádal pardubický venkov vydrancovaný četnými vojsky.

---

⁴⁴ J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 94-95.

⁴⁵ Tamtéž, s. 97.

⁴⁶ Tamtéž, s. 107.

⁴⁷ Tamtéž, s. 107-121.

⁴⁸ Tamtéž, s. 130.

Po korunovaci Leopolda I. na českého krále vyvstal před konšely nový problém, stvrzení starých privilegií novým králem.⁴⁹ Jednání se ujal prezident České komory Aleš Vratislav hrabě z Mitrovic.⁵⁰ Prezident komory požadoval, aby za stvrzení privilegií konšelé postoupili panskému pivovaru v Dašicích 18 vesnických krčem, kam pardubičtí nákladníci vozili pivo.⁵¹ Protinávrh konšelů, aby prezident české komory trvale snížil úrok z městských domů, byl zamítnut. Za stvrzení starších majestátů a dalších drobných ústupků museli konšelé nakonec ustoupit. Město odstoupilo 18 krčem, z nichž mělo navíc roční výstav 360 sudů a zisky 1440 zlatých rýnských. Pardubicím zbylo pouhých osm krčem. Městu byla přiznána část starších dluhů ve výši 1600 kop míšeňských, které způsobil císař Maxmilián II. Skutečná výše dlužné částky i s úroky však činila 6480 kop míšeňských.⁵² Císař přislíbil zvláštní pomoc s opravou Zelené brány. Obec se zbavovala na nějaký čas platů do pražského Betléma. Také byl darován důchod z pálenky. Panství darovalo městu materiál na zdvižení obecního dvora a městská rada přejímala správu labského mostu a cesty k Zelené bráně. Návrh byl schválen císařem Leopoldem I. v březnu 1661. Konečné stvrzení městských výsad proběhlo v lednu 1662 se dvěma dodatky. Židé byli nuceni opustit město a stvrzení výsad se vztahovalo pouze na měšťany katolického vyznání.⁵³ Takto nekompromisní jednání císaře bylo motivováno faktem, že císařská pokladna byla prázdná.

Pardubice nesužovaly pouze vysoké finanční nároky císaře, ale i zvýšený pobyt vojsk zapříčiněný obnovenými boji s Turky.⁵⁴ Arcibiskupská konzistoř na rok 1663 vybízela lid k modlitbám za vítězství nad Turky.⁵⁵ Městské obci se bohužel nevyhnula ani císařem ukládaná daň z krve, kdy každého pátého muže odvedli do armády.⁵⁶ Zámecká správa stupňovala tlak na městskou obec v podobě dozorování městského hospodářství. Jednalo se hlavně o zádušní pokladnu, kde přebýval ještě z Třicetileté války značný dluh.⁵⁷ Do lesního hospodářství zasahoval panský forstmistr Jan Petr z Mallendaynu, který bez svolení zakazoval konšelům využívat městské lesy. Česká komora reagovala na stížný list městské rady a tuto

---

⁴⁹ J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 138-141.

⁵⁰ Tamtéž, s. 140.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² Tamtéž, s. 141.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Tamtéž, s. 142.

⁵⁷ Tamtéž.

praktiku zarazila.⁵⁸ Voda naháněná do panského příkopu k nově postavené panské papírně ohrožovala některé statky pardubických sousedů.

---

⁵⁸ J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 142.

2 Královské komorní panství v 80. letech sedmnáctého století

Ke konci 17. století můžeme sledovat, jak vrcholí téměř odvěký střet mezi křesťanskou západní civilizací a muslimským světem reprezentovaným Osmanskou říší. Velkovezír Kara Mustafa shromáždil velkolepou armádu a vytáhl na začátku roku 1683 z Edirne a o pár měsíců později obklíčil Vídeň.⁵⁹ Leopold I. zaměstnán boji v Porýní sháněl spojení po celé Evropě. V tomto nelehkém úkolu mu účinně pomohl sám papež Inocenc IX.⁶⁰ Císař za pomoci papeže a českých vyslanců shromáždil spojeneckou armádu složenou z polsko-litevských sil krále Jana III. Sobieského, protestanského saského kurfiřta Jana Jiřího III. a bavorského kurfiřta Maxmiliána II. Emanuela.⁶¹ Pomoc také přislíbila četná říšská knížata a města spolu s některými italskými dvory. Obránci bránili město s vypětím sil po dva měsíce. Teprve 8. září 1683 přišlo na pomoc obléhané metropoli alianční vojsko, které prorazilo velkovezírovy linie a obrátilo mocnou armádu na útěk. Boje se poté postupně přesouvaly dále do Uher.

Dlouholeté zápolení Habsburků s Turky mělo vliv na pobyt vojska v Pardubicích. Od osmdesátých let 17. století byl vidět nárůst vojenského lidu v pevnosti. Vedle starších pluků „Kaprary“ a Harantova přibývalo rejtarstvo Getzovo, které se ve městě zdrželo se zbylými dvěma pluky až do roku 1684.⁶² Tyto posádky nahrazovali vojáci pluků Piccolominiho, Quidona ze Starenberku a „Caraffy“.⁶³ Za zdárný úspěch tažení byly ukládány na rok 1684 obecné modlitby.⁶⁴ Analýza dopadu pobytu vojska na městské hospodaření v roce 1684 se uvádí níže v kapitole *Analýza městského počtu Pardubic 1684*.

Na přelomu 70. a 80. let 17. století země Koruny české zasáhly dvě velké události. První z nich bylo selské povstání v Čechách a části Moravy, které skončilo neslavně nasazením vojska proti selskému lidu. Neúspěšná rebelie přispěla v polovině roku 1680 k vydání robotního patentu císařem Leopoldem I. v Pardubicích, v němž stanovil pevné hranice robotních povinností.⁶⁵

---

⁵⁹ I. ČORNEJOVÁ – J. KAŠE – J. MIKULEC – V. VLNAS, *Velké dějiny VIII.*, s. 215-216.

⁶⁰ Tamtéž, s. 213.

⁶¹ Tamtéž, s. 215.

⁶² J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 247-248.

⁶³ Tamtéž, s. 248.

⁶⁴ Tamtéž, s. 145.

⁶⁵ Tamtéž, s. 192.

Druhá událost vyvstala v letech 1679-1680. Morová epidemie, která se převalila střední Evropou, nevynechala ani země Koruny české.⁶⁶ Historická metla lidstva zasáhla v létě 1679 rezidenční město Habsburské monarchie Vídeň.⁶⁷ Choroba donutila Leopolda I. s celým dvorem uprchnout ze země a zamířit do Čech, přesněji do Prahy. Císař pobýval v hlavním městě Českého království až do května roku 1680, kdy nemoc v plné síle propukla i tam.⁶⁸ Leopold musel opustit Prahu a zamířit s celým dvorem přes východní Čechy do Lince.⁶⁹ Právě během svého útěku před zhoubnou nákazou navštívil Pardubice.⁷⁰ Pobyt v komorním městě strávil státnickými záležitostmi a samozřejmě hojnými pobožnostmi spojenými s morovou epidemií. Sám podnikl zbožnou pouť ke slavnému obrazu sv. Salvátora do Chrudimi.⁷¹ Obraz si dokonce císař zapůjčil na pardubický zámek. Na svátek Božího těla Leopold vyzdvihl obraz svatého Salvátora do čela bohoslužebného procesí a sám za ním kráčel v bohatém průvodu.⁷² Konšelé využili návštěvu českého krále k žádosti o slevu pivní dávky ve prospěch Pardubic. Záměrem rady bylo za ušetřené peníze obnovit radnici s orlojem, valy a veřejné budovy zničené za švédského útoku roku 1645.⁷³ Prosba se u panovníka minula účinkem z důvodu prázdné královské pokladny.

Život v novověkém městě organizovala městská samospráva sestávající z městské rady v čele s konšely, obecními staršími a městskou obcí. Městská rada se obvykle skládala z 12 konšelů volených na každoroční slavnostní obnově.⁷⁴ V rukou konšelů se soustřeďovala správa městských financí a důchodů, sirotčí, zádušní a špitální pokladna, majetkovo-právní agenda a částečně městské soudnictví.⁷⁵ Členství v radě bylo čestnou neplacenou funkcí, avšak určité satisfakce se konšelům přeci dostávalo. Jednotlivým konšelům v nejstarších dobách náležela část z pokut ve městech vybraných a k tomu přibyl rozličný důchod naturální. Časem se přidaly peníze zaplacené z poplatků úředních. Hojně využívanou výsadou městské rady bylo pití a hody za obecní peníz. Základní požadavky na jedince, který se ucházel o místo v radě konšelské, byly nákup domu ve městě, dobré majetkové zázemí spolu s dobrou pověstí

---

⁶⁶ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 186.

⁶⁷ Tamtéž, s. 186.

⁶⁸ Tamtéž, s. 187.

⁶⁹ Tamtéž.

⁷⁰ J. SAKAŘ, *Dějiny I.*, s. 143.

⁷¹ Tamtéž, s. 144.

⁷² Tamtéž.

⁷³ Tamtéž, s. 145.

⁷⁴ V. BŮŽEK a kol., *Společnost*, s. 132.

⁷⁵ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 103.

a životními zkušenostmi. Také bylo nutné, aby určitou minimální dobu hospodařil ve městě.⁷⁶ Běžně zasedali členové jednotlivých rodin v městské radě po několik generací. Často mezi nimi vznikaly majetkové a příbuzenské vztahy. Městská rada se pravidelně scházela zhruba dvakrát do měsíce, a to většinou v pátek.⁷⁷ Konkrétně v roce 1684 zasedali konšelé Jan Klebsattle, Franc Albrecht Fydler, Jan Bělský, Pavel Štoček, Jan Holub, Václav Ježek, Jan Tejnek, Václav Ferdinand Kuttnohorský, Jan Řehoř Souček, Tomáš Žlánský a primátor Jan Havele.⁷⁸ V městském počtu je z neznámých důvodů vynechán jeden z konšelů Zikmund Bernard Růžička.⁷⁹ Je možné, že zmíněný chybějící konšel někdy během roku 1684 zemřel a ostatní členové městské rady si jeho povinnosti rozdělili. Během funkčního období jedné rady se měli všichni konšelé vystřídat ve funkci purkmistra.⁸⁰ Osoba purkmistra řídila zasedání městské rady a při hlasování měla dva hlasy, přičemž v případě remízy rozhodoval hlas purkmistra. Purkmistr také rozděloval úkoly jednotlivým konšelům a měl uchovávat městskou pečeť. Dále byla jeho prací ochrana města spočívající v zavírání a otevírání městských bran. Jelikož purkmistra úřad plně vytěžoval, náleželo mu měsíční služné. Dalším významným činitelem v životě obce byl primátor.⁸¹ Konšel, který byl po uvedení nové rady zvolen jako první do funkce primátora, reprezentoval město navenek. Primátor měl také na starosti nejdůležitější oblast, tj. hospodářství města. Primátorem v roce 1684 byl pardubický mistr kovář Jan Havele. Tento příslušník významného patricijského rodu zastával funkci primátora v letech 1683 – 1695.⁸² Výkonným orgánem městské legislativy byl rychtář.⁸³ Původně zástupce vrchnosti ve městě rychtář, měl na starost soudní záležitosti, pořádek a bezpečnost v městské obci. Hlavní důchod plynul rychtáři z pokut o soudu vybraných. Funkci rychtáře zastával Lukáš Novoveselský.⁸⁴

Po skončení funkčního období jedné městské rady následovala slavnostní obnova neboli sázení konšelů.⁸⁵ V případě Pardubic přišel ze zámku hejtman, shlédl vyúčtování městského počtu a posvětil nově zvolenou městskou radu. Nové konšely vybírala předchozí

---

⁷⁶ V. BŮŽEK a kol., *Společnost*, s. 133.

⁷⁷ F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 104.

⁷⁸ Městský počet 1684 (dále MP), foliant 22b, č. 322-334.

⁷⁹ L. ZVOLENSKÁ, *Městská rada*, s. 33.

⁸⁰ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 1., s. 671.

⁸¹ Tamtéž, s. 674-680.

⁸² J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, str. 40.

⁸³ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 1., s. 619-627.

⁸⁴ MP, foliant 19a, č. 261.

⁸⁵ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 1., s. 649-655.

rada nebo hejtman. Po skončení slavnostního ceremoniálu, kdy byla uvedena nová rada, následovala největší slavnost v roce.

Obecní starší měli tlumočit souhlas či nesouhlas městské obce v klíčových otázkách.⁸⁶ Zároveň dozorovali nad konšely, aby řádně hospodařili s městským rozpočtem a zastupovali město při soudních přích. Počet obecních starších byl v jednotlivých městech po různu. Volila je městská rada spolu s obcí a u poddanských měst do volby zasahovala také vrchnost. Dozorčí úřad obecních starších fungoval na obecně přijímaném principu šesti mužů. V roce 1684 se jednalo o Tobiáše Čáslavského, Kašpara Marla, Václava Strnada, Martina Stajmice, Jana Krůze a Matese Volše.⁸⁷

V zásadních otázkách byla městská rada povinována svolat městskou obec, aby s ní prodiskutovala projednávaný návrh.⁸⁸ Jednalo se o shromáždění všech usedlých měšťanů. Obec se především svolávala k mimořádným událostem.

Městský důchodní měl na starosti finance města. Úřad většinou zastávala osoba vybraná z městských starších, která s finančnictvím měla zkušenosti, ale zde se konkrétně jednalo o jednoho z konšelů. Poručeným městským důchodním byl v roce 1684 Václav Ferdinand Kuttnohorský.⁸⁹

---

⁸⁶ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 592-597.

⁸⁷ MP, foliant 18b, č. 257.

⁸⁸ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 756.

⁸⁹ MP, foliant 1a, č. 1.

3 Obecně o městských počtech

Hospodářství městské správy rozvíjející se od středověku vyžadovalo stále sofistikovanější úřední aparát a komplexnější účetní agendu. Nástup režijního hospodaření tuto nutnost ještě prohloubil. Příjmy městského hospodářství v základní podobě pramenily z městské daně, soudních pokut a různých dávek a poplatků a z režijního hospodaření.⁹⁰ Jedním z prvotních příjmů města byly platy z gruntů.⁹¹ Některé grunty kupovali konšelé na zlepšení městského důchodu. Prodej nemovitostí se běžně praktikoval ve formě dlouhodobých splátek, protože málokterý měšťan měl hotovost, jakou představovala cena domu. Kupující zaplatil „závdavek“, což byla malá část hodnoty domu a zbytek splácel každý rok v určeném termínu. Pokud člověk potřeboval hotové peníze, mohl svůj podíl prodat, ale se ztrátou. To dělalo z trhu s „domovními penězi“ výbornou příležitost pro podnikavější typy a hojně jí využívali nejenom měšťané a úředníci velkostatku, ale také sama městská obec zastoupena konšely.⁹² Další stálou daň, kterou sousedé odváděli z domů, zřídila městská rada pod názvem ponúcek nebo hlásek.⁹³ Města sama začala spravovat rozličné hospodářské podniky nebo je za peníze pronajímala měšťanům. Z výrobních podniků, kam spadaly mlýny s pilami, říční hospodářství, rybníky, lesy, lomy, vápenky, cihelny, kovárny, šindelárny, plynul městu vydatný příjem, který vyplňoval stránky městských knih.⁹⁴ Příjmy z cel, mýt, ungelů, trhů, vah a mír tvořily příjmy panovníka nebo vrchnosti postupem času propůjčené danému městu.⁹⁵ Vydatnou skupinu tvořily dávky za pivo, víno a sůl. S pivem se spojila celá řada poplatků. Mezi příjmy z domácí výroby měly nezastupitelnou roli výběr varného a posudného, které ale náleželo vrchnosti.⁹⁶ Nejenom měšťané, ale též konšelé vařili pivo v obecním pivovaře, které buď šenkovali na radnici, nebo prodávali mimo obec.⁹⁷ Část příjmů obce plynula od šrotýřů, kteří dopravovali chmel, slad a pivo.⁹⁸ Nevítaný, leč běžný byl dovoz cizího piva do města a jeho vesnických krčem. Městská rada takové pivo zatěžovala vysokým posudným, ungeltem a clem.⁹⁹ K poplatkům ze surovin potřebných k vaření piva patřily

---

⁹⁰ F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 225.

⁹¹ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 459.

⁹² F. ŠEBEK a kol., *Dějiny*, s. 150-151.

⁹³ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 459.

⁹⁴ F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 229.

⁹⁵ Tamtéž, s. 226-229.

⁹⁶ Tamtéž, s. 228.

⁹⁷ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 493.

⁹⁸ F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 228.

⁹⁹ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 492.

peníze z vody k pivovaru navedené a ze sladu, pokud měla obec vlastní sladovnu.¹⁰⁰ Drobným příjmem byly i poplatky z načetí piva neboli náčiné.¹⁰¹ U vína nalzááme příjmy obdobné. Významné byly důchody ze soli. Původně měla příjem ze soli královská města Prachatice a Litoměřice, k těm se časem přidal panovník.¹⁰² Postupem doby na prodeji soli a celních poplatků z toho plynoucích participovala všechna královská a poddanská města, která měla vlastní solnici.¹⁰³ Města vydělávala i na službách nabízených obyvatelům měst. Lázně se pronajímaly lazebníkům. Za vodu nataženou až k domu se platilo vodné, pro užitek řemeslníků se za peníz nabízelo využití městské valchy, bělidla a soukenických rámmů. Drobné příjmy plynuly z nádob a pytlů půjčených.¹⁰⁴ Nájemné z nemovitostí tvořily masné a chlebné krámy. Pronajímaly se i obecní kuchyňky, kam mohli docházet obyvatelé na jídlo.¹⁰⁵

Proti příjmům stála vždy městská vydání. Jedním z hlavních úkolů příjmů bylo krýt nemalé výdaje nejrůznějšího charakteru. Některá vydání lze zařadit do kategorie stálých a jiná zase nahodilých.¹⁰⁶ Mezi stálá vydání se na přední místo řadil roční plat neboli úrok králi nebo jiné vrchnosti.¹⁰⁷ Stejná byla finanční a naturální vydání na platy konšelů, úředníků, církevních hodnostářů a učitelů.¹⁰⁸ Případných vydání nalzááme pestrrou škálu, která se proměňovala v závislosti na potřebách městské obce. V popředí stojí náklady na stavební účely. Nermalou péči vyžadovaly mosty, silnice a ulice, ale také radnice, kostely, špitály a školy. Velkou část příjmů spolkla městská fortifikace, pokud jí město mělo.¹⁰⁹ Vysoké výlohy přicházely s královskou berní, bezpečností v ně i uvnitř města a s táhnoucími vojsky.¹¹⁰ Úřední cesty konšelů, obecních starších a dalších pověřených osob stály mnoho prostředků. Spadaly sem i dary vydávané panovníkovi a vrchnosti, hejtmanovi a dalším úředníkům.¹¹¹ Nejproblematičtější a nejnákladnější bývaly dary spojené s potvrzením městských privilegií. Obvyklá šetrnost městské rady šla stranou, jakmile šlo o pohoštění při nejrůznějších

---

¹⁰⁰ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 494.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 496.

¹⁰² Tamtéž, s. 485.

¹⁰³ F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 228.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 230.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 227.

¹⁰⁶ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., 460.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 232.

¹¹⁰ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., 461.

¹¹¹ Tamtéž.

zasedáních konšelů.¹¹² Hoštění významných návštěv bývalo obvyklou praktikou, která spolkla leckdy nemalý peníz.¹¹³ Vysoké náklady stála návštěva hejtmana při obnově nové rady, přičemž k tomuto nákladu náležela i obecní hostina.¹¹⁴

Účetní agenda měst skládající se z příjmů a vydání byla zaznamenávána do jednotlivých registrů, které vedli úředníci pověřeni dohledem nad konkrétním hospodářským odvětvím. Vlastní typ registru nazvaný malý počet měl i úřadující purkmistr a primátor.¹¹⁵ Po čtyřech nedělích ho odstupující purkmistr předal nastupujícímu a za přítomnosti primase, obecních starších a konšelů vykonali vyúčtování.¹¹⁶ Městský počet velký se konal jednou do roka u příležitosti obnovy městské rady.¹¹⁷ Primátor města společně se staršími obecními a konšely volal jednotlivé úředníky, aby ukázali svá registra a příslušné sumy.¹¹⁸ Přebytek peněz schraňoval primátor a po jmenování nové rady jej slavnostně předal. Velkého vyúčtování se účastnil i zástupce vrchnosti. Výsledek se oznamoval městské obci. Renovace městské rady nezakončovala občanský rok, a tudíž městský počet nemohl podávat ucelenou strukturu městského hospodaření.¹¹⁹

3.1 Městský počet Pardubic 1684

Hlavní pramen bakalářské práce *Počet peněz obecních 1684* je uložen ve Státním okresním archivu Pardubice.¹²⁰ Obecní počet Pardubic je kniha městského hospodaření o rozměrech 20x31 cm zaznamenaná a svázaná na papíře. Písař účetní agendu zanesl na 78 stránek v českém jazyce. Počet sepsal v roce 1684 pardubický radní písař Rudolf Felix Cejp z Peclínovce.¹²¹ V době, kdy byl počet sepsán, patřil Rudolf k zasloužilým měšťanům

---

¹¹² F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 232.

¹¹³ Tamtéž.

¹¹⁴ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 461.

¹¹⁵ Tamtéž, 598.

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ Tamtéž, 598-599.

¹¹⁸ Tamtéž, 599.

¹¹⁹ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 91.

¹²⁰ SoaP, fond Archiv města Pardubice, číslo knihy 11. (*Ppo 1684*), s. 78.

¹²¹ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 60.

spravující svůj úřad písařský již od roku 1659.¹²² Prameny zmiňují Rudolfa s manželkou Annou ještě v roce 1691.¹²³

Pramen je zpracován edičně formou registáře. Edice je uspořádána do přehledných tabulek odrážejících podobu zápisu písaře a přepsána do latinky formou transliterace. Jednotlivé zápisy jsou očíslovány kvůli jednoduššímu a přehlednějšímu citování.

Městský počet Pardubic z roku 1684 je tradičně členěn na příjmy a vydání. Na začátku se uvádí zbytek částky z předešlého vyúčtování. Zajímavostí je, že tuto sumu spolu s několika dalšími drobnějšími a následující částkou utrženou z jednotlivých gruntů písař zaznamenává ještě v kopách míšeňských, ale celý zbytek městského vyúčtování ve zlatých rýnských. Díky této skutečnosti lze sledovat simultánní koexistenci starší měnové soustavy s novou, kdy starší je postupně vytlačována měnou novou. Zlaté rýnské dominovaly až do první půle osmnáctého století.¹²⁴

Městský počet Pardubic z roku 1684 lze kategorizovat podobným způsobem, jaký jsme načrtli v předešlé kapitole. Vrchnostenské příjmy v podobě peněz vybraných z městského cla, jarmarků za poskytnutí stánků pro kupce a využití váhy tvořily další část po příjmech z gruntů. Dva městské mlýny patřily mezi lukrativní složku městského hospodaření a součást režijního hospodaření města, kdy pardubická rada zvolila jistější cestu formou pronájmu nemovitostí. Část příjmů plynula městské pokladně z nájmu za nemovitosti obecní. Pod toto označení souhrnně patřily nejrůznější nemovitosti, které městská rada pronajímala svým měšťanům. Jako příklad lze uvést byty pro měšťany, kteří hlídali městské brány, dílny pro kováře a zámečníky, ale i židovské hřbitovy. Do této části písař zapsal i pronájmy masných a chlebných krámů. Za pasení dobytka na obecních pastvištích Pardubice vybíraly poplatky. Vysoké částky plynuly městu z nápojů vyráběných měšťany, ze skladu vína a uvařeného piva. Dále zisky z piva a vína, které konšelé sami navařili a prodali. Z četných lesů obklopujících Pardubice městská rada těžila vysoké finanční částky. Vydání dříví bylo zapsané hned pod příjmy z příslušných lesů. Významnou položku tvořily peníze utržené z obchodu se solí. Zisky z přeměny starého vína na pálenku rovněž našly své pevné místo v městském vyúčtování. Příjmy města uzavírají položky, které písař neměl kam zařadit, a proto jim věnoval zvláštní místo na konci první části městského počtu. Jednalo se většinou o pronájmy

---

¹²² J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 60.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Tamtéž, s. 91.

pozemků, řek a ostrůvků náležících městu a pronajímající měšťanům. Na závěr písař zapsal výslednou částku příjmu města za rok 1684 a k ní přičetl zůstatek z předešlého roku.

Náklady města Pardubic čítaly značná vydání na nejrůznější opravy a údržbu. Jednalo se o opravy bran, valů, šránků, opevnění, spravování cest a náklady na mosty. Nutné byly i opravy a údržba děkanství, školy, radnice, pivovaru, orloje, mlýnů, masných, chlebných a kupeckých krámů, šatlavy, celnice a pastoušky. Při opravách se spotřebovalo nebo poztrácelo mnoho náradí a materiálu, proto v počtu nacházíme poměrně vysoké výdaje za tyto položky. Následovala vydání dřeva z obecních lesů pro městský pivovar. Kancelářské potřeby, jako např. červený vosk, papír, kalendáře a nůžky, bylo třeba každoročně dokupovat. Konšelská rada musela platit i za měšťany, kteří vykonávali nějakou službu pro město. Předně mezi tyto lidi patřil děkan, starající se o sakrální stránky města a kantor jehož pracovní náplní bylo vzdělávání obyvatelstva. Mezi další se také počítala pestrá škála úředníků. Varhaník, obecní slanář, zvoník, hlasní, poslové, úřední služebníci a branní v bránách vykonávali službu pro město, za kterou si rovněž vysloužili různě vysoké služné. Peněžní a naturální odměny měli i vyšší úředníci v čele s konšely, obecními staršími a jednotlivými purkmistry. Služné purkmistrů za stravu a na sluhy bylo jedno z nejvyšších vydání, jaké lze v městském účetnictví nalézt. Odměny dostával také rychtář, písař a městský důchodní.

4 Edice obecního počtu Pardubic 1684

Foliant:	Počet obecní města Pardubic nad Labem:
1a	1. Od 1. ledna léta 1684 až do konce prosince za správy primátora pana Jana Havele a za důchodního městského poručeného pana Václava Ferdinanda Kuttnohorského.

Foliant:	Příjem peněz:
1b	2. Po počtu předešlém za rok 1683 učiněném až do konce prosince zůstávalo peněz v důchodu obecním města Pardubic nad Labem v hotovosti na výkazu v sumě 393 kop míšeňských, 57 grošů, 1 denár.

Foliant:	Nový příjem peněz gruntovních za rok 1684:	Přijato			Zbývá zaplatit		
		Kopy míšeňské	Groše	Denáry	Kopy míšeňské	Groše	Denáry
2a	3. Z gruntu Václava Kratochvíle v Karlově ulici, na to rozkoupili od Tomáše Strahovského v knihách městských gruntovních zelených pod litterou H 20, jsouce týž grunt posavad pustý, není přijato.	0	0	0	25		
	4. Z domu Matěje Čijovického a již Jakuba Jelínka dle knih městských gruntovních Zelených pod litterou G 37 za rok 1684 přijato.	5			10		
	5. Z gruntu Jiříka Konečného na Lažánkách jsouce týž grunt rozbořeného a místo pusté, není přijato nic.	0	0	0	29		
	6. Z gruntu Václava Žaluda na Vystrkově jsouce týž nárok jistou směnou na grunt Petra Štěpaře na malé Předměstí přenešena dle narovnání, nebo pana Jakuba Ježka purkrabího jeho milosti císařské panství Pardubského, kterýžto nárok do zaplacení dluhu se klade totiž.	0	0	0	192	50	
	7. Z domu Anny Bekovský v Karlově ulici jsouc do šancu pojat a místo pusté, není přijato nic.	0	0	0	14		

	8. Z domu Doroty Sovový a již Čermáka k obci skoupených od Víta pozůstalého syna po nebo: Václavovi Srnovi dle knih městských gruntovních zelených pod litterou P 20 za rok 1684 přijato.	10			10		
	9. Na gruntu houškeblera kotláře v Karlově ulici dle smlouvy po Pavlovi Rovenským právem odúmrtím dle ukázání knih městských gruntovních zelených pod litterou D 2, jsouce týž grunt pustý, není přijato.	0	0	0	160		
2b	10. Na gruntu Škopkovským demolírovaném v držení obce Pardubské zůstávajícím vedle smlouvy trhové s paní Annou Pithartatovnou zavřené mají koupených 642 kop míšeňských 5 grošů $2\frac{1}{2}$ denáru, o čemž se píše v knihách městských gruntovních zelených pod litterou R 19, kterážto suma pro pořádnost Ad Notam se bere.	0	0	0	642	5	$2\frac{1}{2}$
	11. Z gruntu Lukáše Jeřábka při šráňku za bránou Zelenou podle ukázání knih městských gruntovních zelených pod litterou O 22, poněvadž grunt pustý jest a místo rozbořené, není přijato.	0	0	0	120	36	
	12. Z domu Pacovskýho na Dlouhém předměstí rozbořeného vedle ukázání knih městských gruntovních zelených pod litterou O 32 mají 80 kop míšeňských nato do tohoto počtu, není přijato nic.	0	0	0	80		
	13. Z domu Václava Krátkýho a již Alexandra Molíře od Havla Sokola skoupených dle knih městských gruntovních zelených pod litterou R 5 do tohoto počtu za rok 1684 přijato.	4			32	20	
	14. Z domu dříve Daniela Vacína a již Nykodýma Krauze vedle ukázání knih městských gruntovních zelených pod litterou W 12 do tohoto počtu za rok 1684 přijato.	18			176	16	3
	15. Z gruntu po Janovi Štumfarovi zbhlém a zle chovalém, jsouce týž grunt prodán paní Rejně Hojenové rozené Budkovské, dle knih městských gruntovních zelených pod litterou R 8 do tohoto počtu dodáno.	10					
	16. Z domu Andréša Holuba kováře a již Václava Řebíčka kováře na Dlouhém předměstí dle knih městských gruntovních bílých a červených pod litterou C 10 do tohoto počtu přijato.	4			12	3	3

3a	17. Z domu Matěje Kunce a již Matěje Fialy, vedle smlouvy s ním učiněné a pány staršími obecními dle knih městských gruntovních zelených pod litterou G 13, za rok 1684 přijato.	8			4		
	18. Více na témž domě Matěje Fialy od Matěje Kunce po druhý skoupených mají 66 kop míšeňských vedle ukázání knih gruntovních bílých a červených pod litterou A 34, kteréžto po zaplacení svrchu položené sumy klásti se budou, načež ještě není přijato nic.	0	0	0	66		
	19. Z gruntu Kateřiny Měřínkové na Dlouhém předměstí jí od obce prodaného vedle ukázání knih městských gruntovních zelených pod litterou W 16 za rok 1684 přijato.	4			32		
	20. Z domu pana Jana Žehunského vedle ukázání knih městských gruntovních zelených pod litterou G 3 do tohoto dodáno.	20					
	21. Z domu Jakuba Stehlíka a již nyní Pavla Laciny kováře, jdouc k Bílé bráně, vedle ukázání knih městských gruntovních bílých a červených pod litterou B 3, skoupených, do tohoto počtu přijato.	6			14		
	22. Na grunt p. Tobiáše Čáslavského v Karlově ulici po Lukášovi Pinvičkovi vedle knih městských Bílých a červených pod litterou B 3, na čež do tohoto počtu není přijaté.	0	0	0	6	12	4
	23. Ze mlýna Pekárkovského s povolením pana purkmistra pánův od pánův starších obecních Řehořovi Dytrychovi mlynáři prodaného vedle ukázání knih městských gruntovních bílých a červených pod litterou B 29, peněz gruntovních za rok 1684 přijato.	15			485		

Suma všeho příjmu peněz gruntovních v tom roce 104 kop míšeňských na zlaté činí 121 zlatých 20 krejcarů.

Foliant:	Příjem cla městského:	Zlaté	Krejčary	Denáry
3b	24. Ze dvou bran městských, vedle obdarování jeho milosti císařské, se z vysumírování příjmů městských u přítomnosti pana primátora a pánův starších obecních od 15. ledna léta 1684 až do ledna 1685 léta, to jest za třináct měsíců, sečteno a přijato.	42	52	
	25. Z nákladů a mostu labského, když kdo co skrze město aneb mimo vezl, ač toho clo platil, dle sečtení příjmů měsíčních v tom roce přijato.	40	42	
	26. Z váhy obecní v tom roce přijato.	3	4	3
	27. Z míst v trhové dny z hliněného a dřevěného nádobí vedle sečtení rejstříků purkmistrských v tom roce přijato.	7	11	1 $\frac{1}{2}$
	28. Suché dny v tom roce není přijato.	0	0	0
	29. Z tunných ryb a herynků není přijato nic.	0	0	0
	Suma příjmu cla.	93	49	4 $\frac{1}{2}$

Foliant:	Příjem jarmarečního:	Zlaté	Krejčary	Denáry
4a	30. Léta 1684 dne 9. února při jarmarce Hromničním z míst krámů kupeckých též od kramářů a jinších pro ložírování soldatešky a verbuňky, od pánův povolaných jarmarečního toliko přijato.	5	37	
	31. Dne 8. května při jarmarce Křížovým jak z míst krámů kupeckých, též z váhy, co vlnu vážily, pro veliké marše vojenské toliko od pánův povolaných přijato.	5	50	
	32. Dne 5. července o jarmarce Viktorýnském jak z váhy vlny též z krámů kupeckých od pánův povolaných přijato.	11	12	
	Suma příjmu jarmarečního v tom roce činí.	22	39	

Foliant:	Nájmů ze mlejnů:	Zlaté	Krejčary	Denáry
4a	33. Nájmů ze mlýna obecního u valchy s pilou při něm Janovi Čermákovi mlynáři od památky svatého Havla léta 1683 až zase do svatého Havla léta 1684, to jest za rok pořad zběhlý, pronajatého v sumě.	148		
	34. Nájmů ze mlýna sladového v městě Gabrielovi Podhurskýmu mlynáři též od památky svatého Havla léta 1683 až zase do svatého Havla 1684 léta do roka pořad zběhlého jemu pronajatého v sumě.	54		

Foliant:	Nájmů z gruntů obecních:	Zlaté	Krejčary	Denáry
4b	35. Nájmů z brány Zelený od Jiříka Hlaváče od památky svatého Havla léta 1683 až zase do svatého Havla léta 1684, to jest za celý rok přijato.	4	40	
	36. Nájmů z brány mejtský Václavovi Strejčkovi pronajaté též od památky svatého Havla léta 1683 až zase do svatého Havla 1684 léta to jest za celý rok přijato.	4	40	
	37. Úroků z krámů chlebných od pekařů domácích při svatém Havlu léta 1684, to jest za celý rok přijato.	3	48	
	38. Nájmů z řeky Nemošický Tobiášovi Žamberskýmu pronajaté při svatém Havlu léta 1684, totiž za celý rok přijato.	2	20	
	39. Úroků z krámů masných od řezníků domácích za tento 1684 rok pořad zběhlý přijato 50 kop míšeňských, činí.	58	20	
	40. Nájmů ze světničky a komory v bráně Zelený nad mostem zdvihacím, v novém stavení od Jana Hyrše truhláře za rok 1684 přijato.	3	30	
	41. Od Jana Nanky z dílny zámečnické při bráně Zelený úroků přijato.		35	
	42. Z dílny kovářské vedle brány Zelený městský, nejsouce týž nižádnému pronajatý a jsouce pustý, není přijato nic.	0	0	0
	43. Z valů obecních z té strany za bránou Zelenou pod zdmi městskými od kláštera není přijato nic.	0	0	0
	44. Úroků z krchova židovského, poněvadž od města vypuzeni jsou není přijato nic.	0	0	0
	45. Z třídní obecní nejsouce vystavena, není přijato.	0	0	0
	46. Nájmů z rychtářské světničky není přijato.	0	0	0
	47. Úroků ze sladovny Jana Kvítoně, jsouce až posavad pustá není přijato.	0	0	0
Suma vše příjmu z gruntu obecních činí.	77	53		

Foliant:	Příjem z domu obecního:	Zlaté	Krejčary	Denáry
5a	48. Z domu obecního, není přijato.	0	0	0
	Z pastvy dobytka koňského:			
	49. Od Jana Heteše a Ambrože Pleše nařízených výběřčích z pastvy dobytka koňského a volů tažných, též z hříbat na obci slově volšinkách za Zelenou bránou pasených za rok tento 1684 přijato v sumě.	9	42	
	Z pastvy dobytka jalového:			
	50. Od Daniela Volužky a Kašpara Šedivého nařízených výběřčích z pastvy dobytka jalového totiž jalůvat ročních, ve volšinkách za Bílou bránou pasených, za rok přítomný 1684 přijato v sumě.	6		

Foliant:	Ze skladu vína:	Zlaté	Krejčary	Denáry
5b	51. Za purkmistra pana Jan Klebsattle od 14. dne měsíce ledna až zase do 11. dne měsíce února léta 1684 to jest za 4 neděle vedle rejstříku purkmistrovského ze 40 věder vína, z každého vědra po 20 krejcarech počítajíce, skládky přijato.	13	20	
	52. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera od 11. dne měsíce února až zase do 10. dne měsíce března ze 40 věder přijato.	13	20	
	53. Za purkmistra pána Jana Bělskýho od 10. dne měsíce března až zase do 7. dne měsíce dubna ze 32 věder přijato.	10	40	
	54. Za purkmistra Pana Pavla Štočka od 7. dne měsíce dubna až zase do 5. dne měsíce května z 10 věder přijato.	3	20	
	55. Za purkmistra pana Jana Holuba od 5. dne měsíce května až zase do 2. dne měsíce června ze 48 věder přijato.	16		
	56. Za purkmistra Jana Havele primátora od 2. dne měsíce června až za do 30. dne měsíce června ze 32 věder přijato.	10	40	
	57. Za purkmistra pana Václava Ježka od 30. dne měsíce června až zase do 28. dne měsíce července ze 44 věder přijato.	14	40	
	58. Za purkmistra pana Jana Tejnka od 28. dne měsíce července až zase do 25. dne měsíce srpna ze 14 věder přijato.	4	40	
	59. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorskýho od 25. dne měsíce srpna až zase do 22. dne měsíce září ze 24 věder přijato.	8		

	60. Za purkmistra pana Jana Řehoře Součka od 22. dne měsíce září až zase do 20. dne měsíce října z 10 věder přijato.	3	20	
6a	61. Za purkmistra pana Tomáše Ždánského od 20. dne měsíce října až zase do 17. dne měsíce listopadu ze 22 věder přijato.	7	20	
	62. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera od 17. dne měsíce listopadu až zase do 15. dne prosince ze 14 věder přijato.	4	40	
	63. Za purkmistra pana Jana Bělského od 15. dne měsíce prosince až zase do 12. dne měsíce ledna 1685 léta ze 20 věder přijato.	6	40	
	Suma skladu vína ze 350 věder vína z každého vědra po 20 krejcarech počítající.	116	40	

Foliant:	Příjem varného:	Zlaté	Krejčary	Denáry
6b	64. Za purkmistra pana Jana Klebsattle od 14. dne měsíce ledna až zase do 11. dne měsíce února léta 1684 vedle rejstříku purkmistrovského v těch čtyřech nedělích přijato varného ze 7 varů z každého 1 zlatý 30 krejcarů.	10	30	
	65. Za purkmistra pana France Alberta Fydlera od 11. dne měsíce února až zase do 10. dne měsíce března z 5 varů přijato.	7	30	
	66. Za purkmistra pana Jana Bělského od 10. dne měsíce března až zase do 7. dne měsíce dubna z 6 varů přijato.	9		
	67. Za purkmistra pana Pavla Štočka od 7. dne měsíce dubna až zase do 5. dne měsíce května z 8 varů přijato.	12		
	68. Za purkmistra pana Jana Holuba od 5. dne měsíce května až zase do 2. dne měsíce června z 5 varů přijato.	7	30	
	69. Za purkmistra Jana Havele primátora od 2. dne měsíce června až zase do 30. dne měsíce června z 5 varů přijato.	7	30	
	70. Za purkmistra pana Václava Ježka od 30. dne měsíce června až zase do 28. dne měsíce července z 5 varů přijato.	7	30	
	71. Za purkmistra pana Jana Tejnka od 28. dne měsíce července až zase do 25. dne měsíce srpna z 6 varů přijato.	9		
	72. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorského od 25. dne měsíce srpna až zase do 22. dne měsíce září z 7 varů přijato.	10	30	
73. Za purkmistra pana Jana Řehoře Součka od 22. dne měsíce září až zase do 20. dne měsíce října z 5 varů přijato.	7	30		
7a	74. Za purkmistra pana Tomáše Ždánského od 20. dne měsíce října až zase do 17. dne měsíce listopadu za 4 varů přijato.	6		
	75. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera od 17. dne měsíce listopadu až zase do 15. dne měsíce prosince z 6 varů přijato.	9		

	76. Za purkmistra pana Jana Bělskýho od 15. dne měsíce prosince až zase do 12. dne měsíce ledna 1685 léta z 6 varů přijato.	9		
	Suma varného z 75 varů z každého varu po 1 zlatém 30 krejcarech počítajíce přijato.	112	30	

Foliant:	Příjem povarného od jeho milosti císařské nejmilostivěji obci condonyrovaného:			
7b	77. Podle rezoluce JMC ke všem městům a městečkám na panstvích JMC v království českém 30. října 1651 přijato povarného na místě taců ordinárního od JMC condonyrovaného jak se na tom celá obec města Pardubic nad Labem dobrovolně snesla, aby z každé várky pro vychování pánů purkmistrů a dvou servusů na místě téhož taců poněvadž obec je chudá, po 3 zlatých odvozováno bylo, kterežto, vedle sečtení rejstříků purkmistrovských od 14. ledna 1684 až zase do 12. ledna 1685 za 13. měsíců, z 75 varů, z každého po 3 zlatých, přijato v sumě 225 zlatých rýnských.			

Foliant:	Příjem z várek k obci vykonaných:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
	78. Léta 1684 dne 12. února učiněna várka k užitku obecnímu na kterouž ječmene z obrody dvora obecního 24 strychů sypáno jest, již pan Jan Havel primátor spravoval, z kterežto něco všeho nákladu čistého užitku přijato.	64	52	3
8a	79. Dne 7. červena z várky k obci na nápravu zdí městských vykonané na kteroužto ječmene z Městce Heřmanova na místě cla daného 14 strychů od pana Frodle, 4 strychy po 1 zlatém 15 krejcarech koupeného, a od paní Růžičkovy na rest za ni zůstávající 4 strychy, i od týž pšeničného 2 strychy sypáno jest, kterouž pan Jan Havel primátor v svém spravování měl, z níž po všelikém na ni vydání čistého užitku přijato.	57	20	
	80. Dne 28. října vykonaná várka k užitku obecnímu, na kterouž ječmene z obrody dvora obecního 24 strychů sypáno jest, kterouž pan Jan Havel primátor spravoval, z níž po snětí všeho nákladu čistého užitku přijato.	62	44	3
	Suma užitku ze 3 várek vykonaných činí.	184	57	

Foliant:	Příjem za dříví po straně přerovské:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
8b	81. Léta 1684 dne 31. prosince vedle počtu od Václava Čapka a Václava Pokorného nařízených hajných po straně přerovské u přítomnosti pana primátora a pánů starších obecních, učiněného za prodávané dříví pivovarské z lesů po straně přerovský za $\frac{1}{2}$ srubu dříví pivovarského přijato.		42	
	82. Z rohatin čížebních nic.	0	0	0
	83. Za proutí a roští nic.	0	0	0
	Sruby	Sruby		
	84. Po počtu předešlém hájenském po straně přerovské zůstávalo dříví sáhového v restu.		42	
	Nový příjem dříví sáhového:			
	85. V létu 1684 až do prosince naděláno dříví sáhového tvrdého i také měkkého v lesích obecních po straně přerovský od nádeníků z peněz proti cedulkám prošlým v sumě.		174	
	86. Z podruhů při městě zůstávajících na povinnost.		37	
	Suma nového příjmu činí.		211	
	Suma obojího příjmu činí.		253	

Foliant:	Vydání téhož dříví:	Sáhy
9a	87. Na děkanství vydáno.	84
	88. Oficírům vojenským.	71
	89. Pánům radním.	16
	90. Pánům starším obecním.	4
	91. Písaři radnímu 11 sáhů a na rathaus 7 sáhů.	18
	92. Důchodnímu městskému 4 sáhy a do dvora 19 sáhy.	23
	93. Rozdílň 25 sáhu a od velké vody pobráno 2 sáhy.	27
	Suma všeho vydání činí.	243
	Atak v restu zůstává dříví sáhového po týž straně přerovský.	10

Foliant:	Příjem dříví pivovarského po týž straně:	Sáhy
9a	94. Po počtu předešlém hájenském zůstávalo dříví pivovarského v lesích obecních po straně přerovský v restu.	0
	Nový příjem:	Sáhy
	95. V létu 1684 naděláno dříví pivovarského od nádeníků z peněz.	9
	Vydání téhož dříví:	
	96. K várce obecní $1\frac{1}{2}$ srubu, Matějovi Holubovi $\frac{1}{2}$ srubu.	
	Atak zůstává dříví pivovarského v lesích po straně přerovský v restu.	7

Foliant:	Příjem za dříví po straně Bukovinské:	Zlaté	Krejčary	Denáry
9b	97. Léta 1684 dne prosince vedle počtu hájenského od Daniela Vodičky a Martina Hrdličky nařízených hajných po straně Bukovinský u přítomnosti pana primátora a pánů starších obecních učiněného přijato za dříví pivovarské lidem rozdílně prodávané.	15	25	
	98. Item k špitálu Pardubskému prodáno na 30 sáhu dříví k palivu a jednu borovici na louč.	3	18	
	99. Z rohatin čížečných.	0	0	0
	100. Za proutí, roští a třísky.	0	0	0
	Suma všeho příjmu za dříví prodávané po straně Bukovinské činí.	18	43	

Foliant:	Počet z dřev na sáhy zdělaných:	Sáhy
9b	101. Po počtu předešlém zůstávalo dříví sáhového v lesích obecních po straně Bukovinské v restu.	92
	Nový Příjem:	
	102. V létu 1684 až do dne prosince téhož léta naděláno dříví sáhového tvrdého i také v lesích obecních po straně Bukovinské od nádeníků z peněz.	175
	103. Z podruhů při městě zůstávajících na povinnost.	34
	Suma nového příjmu činí.	209
	Suma obojího příjmu činí.	301

Foliant:	Vydání téhož dříví:	Sáhy
10a	104. Na děkanství zdejší Pardubské.	29
	105. Oficírům vojenským.	57
	106. Pánům radním.	26
	107. Pánům starším obecním.	20
	108. Písaři radnímu.	13
	109. Rychtáři městskému 4 sáhy, n. hodináři 4 sáhy činí.	8
	110. Důchodnímu městskému 4 sáhy a slanaři 2 sáhy činí.	6
	111. Na rathaus 7 sáhů a do dvora 4 sáhy činí	11
	112. Rozdílné vydání.	16
	Suma všeho vydání.	186
	Atak v restu zůstává dříví sáhového v lesích po straně bukovinský.	115

Foliant:	Počet dříví pivovarského po týž straně:	Sruby
10a	113. Po počtu předešlém hájenským zůstávalo dříví pivovarského v lesích obecních po straně Bukovinské v restu.	14
	Nový příjem:	
	114. V létu 1684 od nádeníků dříví pivovarského z peněz.	19

Foliant:	Vydání téhož dříví:	Sruby
10a	115. Dorotě Kozlový.	$1\frac{1}{2}$
	116. Paní Anně Solničky.	1
	117. Paní Kašparovi Marlovi.	$1\frac{1}{2}$
	118. Michalovi Lypnickýmu.	$1\frac{1}{2}$
	119. Panu Nykodýmovi Krausovi.	1
	120. Matějovi Rosovi.	$1\frac{1}{2}$
	121. Panu Václavovi F. Kuttnohorskýmu.	$\frac{1}{2}$

	122. Panu Pavlovi Štočkovy.	1
	123. Paní Ludmile Turečkoví.	1
	124. Panu Janovi Tejnkovy.	1
	125. K várkám obecním v tom roce vydáno.	4
	Atak zůstává dříví pivovarského v lesích po straně Bukovinské v restu.	17 $\frac{1}{2}$

Foliant:	Příjem z důchodu solného:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
10b	126. Z počtu pana Jana Holuba slanaře obecního města Pardubic nad Labem za příjem se uvažuje, co tak komu jakého deputátu soli, též oficírům vojenským, vydal tak, jakž v témž počtu vše rozepsané jest v sumě.	83	16	
	Příjem ze dvora obecního:			
	127. Není přijato nic.	0	0	0
	Příjem peněz na jistoty vypůjčených:			
	128. Není přijato nic.	0	0	0

Foliant:	Z vína k obci šenkovaného:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
11a	129. Dne 28. března z 2 věder vína k obci u pana Bělského vyšenkovaného čistého užitku přijato.	4		
	130. Dne 27. dubna z 2 věder vína starého a 10 věder mladého na pořádek domu obecního u pana Bělského vyšenkovaného čistého užitku přijato.	30	53	3
	131. Dne 14. března z 1 vědra vína starého u pana Kulovi k obci vyšenkovaného čistého užitku.	2	11	
	132. Dne 2. června z 1 vědra vína starého k obci u Pavla Bělského vyšenkovaného čistého užitku.	2	11	
	133. Dne 9. července z 2 věder vína starého k obci při víně pana Jana Číjovického vyšenkovaného čistého užitku přijato.	4	26	
	134. Dne 15. července z 2 věder vína starého u Doroty Lampiryusové k obci vyšenkovaného užitku.	4	26	
	135. Dne 20. července z 2 věder vína starého k obci u Jakuba Hrozna vyšenkovaného čistého užitku.	4	26	

	136. Dne 28. srpna z 1 vědra vína starého u pana Jana Viktorína k obci vyšenkovaného užitku.	2	13	
	Suma příjmu z vína k obci vyšenkovaného.	54	46	3

11a	Z příkopů městských a rybníčka:	Zlaté	Krejčary	Denáry
	137. Není přijato nic.	0	0	0

Foliant:	Z kotlů vinopalných o svatém Jiří:	Zlaté	Krejčary	Denáry
	11b			
	137. Od paní Kateřiny Holuboví.	1	15	
	138. Paní Roziny Šelakovský.	1	15	
	139. Justiny Holuboví.	1	15	
	140. Paní Maři Procházkoví.	1	15	
	141. Paní Roziny Tejnečky.	1	15	
	142. Paní Maři Štumpoví.	1	15	
	143. Paní Kateřiny Žlanský.	1	15	
	144. Paní Doroty Zvěřinová.	1	15	
	145. Paní Apoleny Veselý.	1	15	
	146. Paní Doroty Bobrovský.	1	15	
	147. Paní Anny Součkovi.	1	15	
	148. Paní Anny Klaudynsoví.	1	15	
	149. Paní Maři Viktorýnoví.	1	15	
	150. Paní Rejny Bělský.		30	
	151. Syrotkům vrchovnických		24	
	152. Paní Rejny Hodoninský.		30	
	Suma z kotlů vinopalných o svatém Jiří.	17	39	

	Z kotlů o svatém Havlu:	Zlaté	Krejčary	Denáry
11b	153. Od paní Kateřiny Holuboví.	1	15	
	154. Paní Kateřiny Žlanský.	1	15	
	155. Paní Rejny Bělský.	1	15	
	156. Paní Doroty Zvěřinové za $\frac{1}{4}$ léta.		37	3
	157. Paní Maři Viktorýnové za $\frac{1}{4}$ léta.		37	3
	158. Paní Apoleny Veselý za $\frac{1}{4}$ léta.		37	3
	Suma z kotlů vinopalných o svatém Havlu.	5	37	3

Foliant:	Rozdílného příjmu:	Zlaté	Krejčary	Denáry
12a	159. Platu z ostrova Šišatkovského jinak Žaludovského vedle resoluci jeho milosti císařské slavné komory české v létu 1637 dne 19. měsíce prosince prošlé z důchodu jeho milosti císařské panství pardubského za rok 1684 přijato.	3	30	
	160. Šrůtky od šrotýřů vedle sečení rejstříků purkmistrovských za 13. měsíců každého měsíce po 18 krejcarech přijato.	3	54	
	161. Z případnosti Týřovských od Daniela Pátka za rok 1684 nájmu přijato.	5		
	162. Od pana Jana Krause pláten barvíře z kusu zahrady za barevnou jemu od obce pronajaté úroků za rok 1684 přijato.	1		
	163. Od Kateřiny Kratochvílové bednářky z kusu zahrady a porostliny za domem jejím ji od obce pronajaté za rok 1684 přijato.		21	
	164. Od Kateřiny Nekolové též z kusu zahrady a porostliny pod zdmi městskými ji pod úrok zanechané za rok 1684 přijato.	1	10	
	165. Nájmu z řeky pod mlýnem u valchy od pana Tomáše Žlanského přijato.		35	
	166. Od Jana Spratka z kusu zahrady při chalupě jeho za bránou Zelenou vedle pastoušky jemu pod úrok zanechané za rok 1684 přijato.		35	
	167. Nájmu z ostrova v rybníce novým nejsouce žádnému pronajatý poněvadž v něm slaniště pro zvěř uděláno jest a pasti v něm brání není přijato.			

	168. Od Pavla Sháněla souseda ze vsi Pardubiček za dříví na slavení otesané z lesů obecních po straně Bukovinské noční po bráně přijato.	1	45	
	Suma všeho rozličného příjmu činí.	24	7	3

12b	Suma sumárum všeho nového příjmu v tom roce činí 1377 zlatých 22 krejcarů $1\frac{1}{2}$ denárů.
------------	--

12b	Suma sumárum obojího příjmu i s předešlým restem činí 1771 zlatých 19 krejcarů $2\frac{1}{2}$ denárů.
------------	---

Foliant:	Vydání peněz z napřed psaného příjmu proti aprobacím:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
13a	Náklad na opravu města bran, valů a šraňku:			
	169. Dne 18. ledna kováři od založení a svaření pantu hrubého k vratům též svaření jednoho pantu k šraňku vše v bráně Zelený dáno.		16	
	170. Dne 9. června zámečnickovi za jeden nový zámek vysutý i s klíčem k fortně do šraňku v nově udělaného vydáno.		18	
	171. Dne 24. září Václavovi Řebíčkově kováři od udělení jedné petlice do brány Bílý dáno.		6	
	172. Dne 4. listopadu sklenáři od spravování oken bráně Bílý dle smlouvy dáno.		26	
	Suma vydání na opravu města, bran, valů a šraňku.	1	6	

Foliant:	Náklad na zdi městské:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
13b	173. Léta 1684 dne 3. ledna při smlouvě se zedníky o lámání kamene ve skále pod horou Kunětickou na opravu zdi městských za pivo a víno dáno.	1	28	
	174. Dne 4. ledna kováři od spravování a ucelování nosatců pro lámání kamene.		19	
	175. Dne 22. ledna jedouce pan primátor a pány staršími obecními předním i do skály na vyhlídnutí, jak mnoho kamene nalámáno jest, při navrácení truňk piva, dáno.		52	

	176. Dne 2. dubna jedouce pan primátor s některými pány staršími obecními do skály na vyšetření, jak mnoho a kolik sáhů kamení nalámáno jest, při navrácení za pivo dáno.		34	
	177. Dne 2. květen Vítovi Strnadovi zedníku s tovaryši jeho od nalámání 15 sáhů kamení pod horou kunětickou na opravu zdi městských, od každého sáhu po 48 krejcarech, vydáno.	12		
	178. Dne 17. června cihlářovi za 4 tůry rozdrobených cihel na zdi městský 1 zlatý 12 krejcarů, jistém více ji témuž cihláři spropitného 40 krejcarů, činí a vydáno.	1	52	
	179. Dne 26. června do důchodu jeho milosti císařské pardubského za 3 000 cihel zdicích, každý po 3 zlatých 53 krejcarech 2 denárech, 11 zlatých 40 krejcarech. item za 1300 prejsův, každý tisíc po 4 zlatých 43 krejcarech 2 denárech, za ně 6 zlatých 8 krejcarů 2 denáry, a tak obojího v jedné sumě činí a vydáno.	17	48	2
	180. Dne 20. července za 1 tůru vápna Horákovi vedle smlouvy pánů starších obecních.	2	4	
	181. Dne 31. července některým pánům sousedům, kteří pro půl pece vápna na panství Heřmanova Městečka k potřebě na zdi městské, na místě cla daného, jezdili, jim vedle smlouvy s nimi učiněné i s útratou na to vzešlé vydáno v sumě.	5	50	
	182. Dne 26. srpna dvěma nádeníkům, kteří kamene na spáleništi Týřovským rumovali, a to do zdi městské bráno jest, vedle rejstříku od pánů starších obecních sečteného za 52 dní, na každý den po 8 krejcarech placeno, čehož v sumě činí a vydáno.	6	56	
14a	183. Dne 29. srpna jednomu nádeníku, který vápno zedníkům karboval, vedle sečtení rejstříku od pánů starších obecních za 32 dní, na den po 8 krejcarech, činí a vydáno.	4	16	
	184. Dne 9. září vedle smlouvy v domě pána primátora u přítomnosti pánů starších obecních s Vítem Strnadem zedníkem učiněné, kterýž okolo města z té strany od Zelené brány až po chrám páně svatého Bartoloměje zeď městskou, přiděloval háky a prejsaru přikrýval, majíce se synem svým vedle sečtení pana primátora a pánů starších obecních za 108 dní, každému na den po 24 krejcarech, v jedné sumě vydáno.	44	24	
	185. Dne 9. září nádeníkům, kteří zedníkům přidávali, kameny vozili a co zapotřebí bylo dělali, vedle sečtení rejstříku od pánů starších obecních přehlídnutého, za 73 dní, na den po 8 krejcarech, činí a vydáno.	9	42	
	186. Dne 9. září tesaři obecnímu s tovaryšem jeho od přeřezování dubů tesaných do zdi městských na fisluchy jako i filtrhajců pod zeď městskou, mistru 22 krejcarů, Zmrzlíkovi 15 krejcarů, činí.		37	3
	187. Dne 24. září kováři, co tak zedníkům za potřeby bylo nosatců, motyk ocelových, hřebíků na lešení vedle sečtení rejstříků jeho vydáno.		29	
	Suma vydání na zdi městské.	109	11	5

Foliant:	Vydání na spravování dláždění v městě:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
14a	188. V tom roce není vydáno nic.	0	0	0

Foliant:	Náklad na mosty:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
14b	189. Léta 1684 dne 9. dubna tesaři obecnímu s tovaryši jeho od otesání dříví dubového i měkkého na nový most, jedouce k Mateřovu, jako i na náhon k rybníčku obecnímu, mistru za 2 dny po 14 krejcarech, Janušovi, za 2 dny po 10 krejcarech, Vávorovi za 2 dny po 8 krejcarech činí.	1	4	
	190. Dne 16. dubna tesaři s tovaryši jeho od udělání nového mostu i mostnic, jedouc k Mateřova též něco při náhonu nad rybníčkem obecním začatého, mistru za 6 dní po 14 krejcarech, Janušovi za 6 dní po 10 krejcarech, Vávrovi za 6 dní po 8 krejcarech a Moravcovi za 1 den 9 krejcarů vydáno.	3	21	
	191. Dne 24. června tesaři s tovaryši jeho od spravování zábradlí a položení nového pražce na mostě za bránou Zelenou: mistru 14 krejcarů, Vávrovi 8 krejcarů, Zmrzlíkovi 10 krejcarů činí.		32	
	192. Dne 24. června tesaři s tovaryši jeho od udělání 2 mostnic na mosty: 1 v lesích po straně Bukovinské a druhý po straně přerovský, od každé po 1 zlatý 30 krejcarech vydáno.	3		
	193. Dne 17. září tesaři s tovaryši jeho od otesání dříví dubového a udělání mostu, jedouce ke mlýnu svítkovskému, mistru za 2 dny po 15 krejcarech, Vávrovi za 2 dny po 8 krejcarech, též dvěma nádeníkům za 2 dny po 8 krejcarech, činí a vydáno.	1	18	
	194. Dne 24. září tesaři s tovaryši jeho od otesání 3 trámů jechův a mostnic na mostek, jedouce k Mateřovu, též spravení a položení téhož mostku mistru za $1\frac{1}{2}$ dne 22 krejcarů 3 denáry, Vávrovi 12 krejcarů, též dvěma nádeníkům, kteří tesařům nápomocni byly po $1\frac{1}{2}$ dni, 24 krejcarů, činí.		54	3
	195. Dne 15. října tesaři obecnímu od udělání 1 mostnic po straně přerovský dáno.	1	30	
	196. Dne 27. listopadu třem nádeníkům od beranění kolů a zavaření jechů na mostku před mlýnem valchovským, vedle rozepsání aprobaci vydáno.		59	3
	197. Dne 8. prosince tesaři obecnímu od udělání 1 mostnic po straně přerovský.	1	30	
	198. Dne 17. prosince tesaři obecnímu od udělání 1 mostnic po straně bukovinské.	1	30	
Suma vydání na mosty.	15	39		

Foliant:	Vydání na spravení cest:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
15a	199. Léta 1684 dne 16. dubna čtyřem nádeníkům od děláni a položení hati do zlých cest k Popkovicům, každému za 1 den po 7 krejcarech, činí 28 krejcarů, jako i také jednomu nádeníku od srovnání dříví sáhového od vody pokaženého 4 krejcarey, obojího vydáno.		32	
	200. Dne 16. dubna patnácti nádeníkům od spravování cest a prohazování příkopů k rybníčku obecnímu, vedle sečtení aprobaci vydáno.	3	52	
	201. Dne 23. dubna čtyřem nádeníkům, kteří jímky u cesty, jdouc k Mateřovu, při náhonu rybníčka obecního spravovali a zaváželi, každému za 5 dní po 8 krejcarech vydáno.	2	40	
	202. Dne 24. září osmi nádeníkům, kteří strouhy od rybníčka jeho milosti císařské náreckýho u Popkovic až po most na obci, v nové udělaný, vydělávali, byvše tu cesty velice zapěnily, aby lidé přejížděti mohli, vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	3		
	203. Dne 6. listopadu dvěma nádeníkům od sekání olšin a hatí a kladení jich do zlých cest po straně bukovinský vydáno.		40	
	204. Dne 8. prosince dvěma nádeníkům od nasekání hati a kladení jich do zly cesty v uličce pod kolářovi jedouce k obročnímu dvoru každému za 4 dni po 7 krejcarech vydáno.		56	
	Suma vydání na spravení cest.	11	40	

Foliant:	Vydání od děláni dříví sáhového též pivovarského po straně přerovský:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
15b	205. Léta 1684 dne 16. ledna nádeníkům 13 sáhů dříví po 6 krejcarech.	1	18	
	206. Dne 30. ledna nádeníkům od udělání 10 sáhů dříví.	1		
	207. Dne 6. února nádeníkům od udělání 19 sáhů dříví.	1	54	
	208. Dne 23. února nádeníkům od udělání 8 sáhů dříví.		48	
	209. Dne 11. března nádeníkům od udělání 22 sáhů dříví.	2	12	
	210. Dne 19. března nádeníkům od udělání $7\frac{1}{2}$ srubů dříví k pivovaru po 18 krejcarech.	2	15	
	211. Dne 19. března nádeníkům od udělání 10 sáhů dříví.	1		
	212. Dne 25. března nádeníkům od udělání $1\frac{1}{2}$ srubu dříví k pivovaru po 18 krejcarech.		27	

	213. Item nádeníkům od udělení 6 sáhů dříví.		36	
	214. Dne 4. května nádeníkům od udělení 11 sáhů dříví.	1	6	
	215. Dne 11. června nádeníkům od udělení 15 sáhů dříví.	1	30	
	216. Dne 18. června nádeníkům od udělení 21 sáhů dříví.	2	6	
	217. Dne 8. října nádeníkům od udělení 10 sáhů dříví.	1		
	218. Dne 28. října nádeníkům od udělení 10 sáhů dříví.	1		
	219. Dne 10. prosince nádeníkům od udělení 10 sáhů dříví.	1		
	220. Dne 17. prosince nádeníkům od udělení 9 sáhů dříví.		54	
	Suma vydání od dělání dříví po straně přerovský.	20	6	

Foliant:	Vydání od dělání dříví sáhového též pivovarského po straně bukovinské:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
16a	221. Léta 1684 dne 14. ledna nádeníkům od udělení 20 sáhů dříví po 6 krejcarech.	2		
	222. Dne 19. února nádeníkům od udělení 3 srubů dříví k pivovaru po 18 krejcarech.		54	
	223. Dne 19. února nádeníkům od udělení 10 sáhů dříví.	1		
	224. Dne 4. března nádeníkům od udělení 10 sáhů dříví.	1		
	225. Dne 9. března nádeníkům od udělení 20 sáhů dříví.	2		
	226. Dne 19. března nádeníkům od udělení 5 srubů dříví k pivovaru.	1	30	
	227. Dne 19. března nádeníkům od udělení 30 sáhů dříví.	3		
	228. Dne 16. dubna nádeníkům od udělení 11 srubů dříví k pivovaru.	3	18	
	229. Dne 7. května nádeníkům od udělení 15 sáhů dříví.	1	30	
	230. Dne 20. května nádeníkům od udělení 10 sáhů dříví.	1		
	231. Dne 2. července nádeníkům od udělení 40 sáhů dříví.	4		
	232. Dne 30. listopadu nádeníkům od udělení 20 sáhů dříví.	2		
	Suma vydání od dělání dříví po straně bukovinské činí.	23	12	
Foliant:	Náklad na orloj:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
16b	233. Janovi mistrovi ručníkáři od spravování a natahování hodin od svatého Havla léta 1683 až zase do svatého Havla 1684 léta to jest za celý rok služby vydáno.	4	40	

	234. Item více vydává se každého měsíce od úřadu purkmistrského na špek k vymazávání hodin po 14 krejcarech jest v tom roce za 13 měsíců vydáno.	3	2	
	Suma nákladu na orloj 7 zlatých 42 krejcarů.	7	42	

16b	Náklad na rathaous:			
	235. Dne 20. ledna od vysmejčení komínu u rychtářský světnice dáno.		10	
	Za vosk červený:			
	236. Vedle rejstříku purkmistrovských v témž 1684 roce za vosk červený k pečetění vydáno v sumě.	1	2	

Foliant:	Za papír, karles a kalendáře:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
17a	237. Léta 1684 dne 5. ledna za $\frac{1}{2}$ rysu papíru kancelářského.		45	
	238. Item za 1 rys papíru konceptního.	1		
	239. Dne 9. února za troje nůžky kancelářské k ostříhávání papíru panu primátoru panu, přednímu obecnímu staršímu, obecnímu a důchodnímu městskému dáno.		36	
	240. Dne 23. března za 1 rys papíru konceptního.	1		
	241. Dne 8. března za $2\frac{1}{2}$ libry karlesu po 30 krejcarech dáno.	1	15	
	242. Dne 30. března za $\frac{1}{2}$ rysu papíru kancelářského.		45	
	243. Item za 1 rys papíru konceptního.	1		
	244. Dne 25. srpna za 1 rys papíru konceptního.	1		
	245. Dne 5. listopadu za $\frac{1}{2}$ rysu papíru konceptního.		30	
	246. Dne 4. prosince za 8 kalendářů, 6 po 15 krejcarech a 2 po 18 krejcarech, dáno.	2	6	
	Suma vydání za papír, karles a kalendáře.	9	57	

Foliant:	Náklad na renovaci úřadu konšelského:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
17a	247. Nebyvši v tom roce žádná renovaci činěna, není vydáno.	0	0	0

Foliant:	Vydání panu děkanovi:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
17b	248. Velebnému a vysoce učenému knězi Janovi Augustinovi Paukarovi z Jelenic, pánu děkanovi Pardubskému, platu ročního od obce každého kvartálu čtvrtletního po 35 zlatých, i jest témuž panu děkanovi od svatého Havla léta 1683 až zase do svatého Havla 1684 léta, to jest za celý rok vydáno v sumě.	140		
	249. Item vydává se každoročně z důchodu solného dvě bečky soli jedna při svatém Jiří a druhá při svatém Havlu, kteréžto také jemu vydané jsou, za kteréž peněz se pokládá.	15		
	250. Více k svátkům výročnímu, totiž k vánocům, velké noci, k svatému duchu a posvícení, vydává se od úřadu purkmistrského na koření po 1 zlatých 30 krejcarech, činí.	6		
	Suma vydání pánu děkanovi 161.	161		

	Varhaníkovi služby:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
17b	251. Panu Janovi Řehořovi Součkovi varhaníkovi služby celoroční od památky svatého Havla léta 1683 až zase do památky svatého Havla 1684 léta, to jest za celý rok, vydáno 30 kop míšeňských, na zlatý činí.	35		
	Kantorovi služby:			
	252. Panu Janovi Faustynovi Berovi, kantorovi Pardubskému, vydáno služby celoroční od památky svatého Havla 1683 léta až zase do památky svatého Havla léta 1684, to jest za celý rok 4 kopy míšeňské, činí na zlatý.	4	40	

Foliant:	Pánům purkmistrům za stravu a vychování servusů:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
18a	253. Jakož jest na šetrnou žádost celého úřadu města Pardubic na Labem od jeho milosti pana vrchního hejtmána všech panství jeho milosti císařské v království českém na onen čas svědomí celé obce jisté povolení se stalo že jedna každá osoba konšelská úřadu purkmistrovských držící za každé čtyři neděle za práci svou, též na vychování dvou služebníků úředních po 20 kopách míšeňských intima, i jest týmž pánům purkmistrům v tom roce za 13 měsíců, jakož to víc ordinární vydáno 260 kop míšeňských, na zlatý činí.	303	20	
	254. Item týmž pánům purkmistrům vydává se ze slanárně obecní ze zisku solného po 1 věrteli soli na měsíc tak, jakž to v počtu slanářském roce psáno jest.	20	48	
	Suma vydání pánům purkmistrům.	324	8	

	Písaři radnímu:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
18a	255. Panu Rudolfovi Felixovi Cejpovi z Peclínovce písaři radnímu služby celoroční od 1. dne měsíce ledna až zase do posledního dne měsíce prosince léta 1684 vydáno.	45	50	
	256. Item více vedle počtu slanařského vydává se k jeho službě 1 bečka soli, kterážto jemu také vydána jest, za kterouž peněz se pokládá.	7	30	
	Suma vydání písaři radnímu.	53	20	

Foliant:	Starším obecním:			
18b	257. Vedle počtu slanařského vydává se pánům starším obecním za práci jejich každému roční po 1 věrteli soli, kteroužto taky v tomto 1684 roce vydána jest panu Tobiášovi Čáslavskému, panu Kašparovi Marlovi, panu Václavovi Strnadovi, panu Martinovi Stajmicovi, panu Janovi Krůzovi, panu Matesovi Volšovi.			
	Suma činí za 6 věrtel, po 1 zlatém 36 krejcarech, 9 zlatých 36 krejcarů.			

	Důchodnímu městskému:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
18b	258. Panu Václavovi Ferdinandovi Kuttnohorskému poručenému důchodnímu městskému, služby důchodnický za celý rok vydáno 20 kop míšeňských, činí.	23	20	
	259. Item více ji vydává se k službě jeho důchodnický roční jedna bečka soli, kteroužto tuto u vydání se pokládá za.	7	15	
	Suma.	30	35	

	Slanaři obecnímu:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
18b	260. Panu Václavovi Strnadovi, poručenému slanaři obecnímu města tohoto Pardubic nad Labem, vedle počtu jeho slanařského služby celoroční tento 1684 rok se pokládá 6 kop míšeňský, činí.	7		

Foliant:	Rychtáři městskému:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
19a	261. Panu Lukášovi Novoveselskýmu, rychtáři městskému, služby celoroční za rok tento 1684 vydáno 4 kopy míšeňské, činí.	4	40	
	262. Item více ji témuž služby na písaře rychtářského za týž rok vydáno 4 kopy míšeňské, činí.	4	40	
	Suma.	9	20	

	Služebníkům úředním:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
19a	263. Dvěma služebníkům úředním, vedle rejstříků purkmistrovských, dle snesení pana purkmistra, pánů starších obecních, vydává se každého měsíce od úřadu jednomu po 1 zlatém 30 krejcarů a druhému po 1 zlatém 10 krejcarů, kterýmž to v tomto roce 1684 za 13 měsíců vydáno jest totiž:			
	264. Pavlovi Bělskýmu po 1 zlatém 30 krejcarech.	19	30	
	265. Jiříkovi Hlaváčovi po 1 zlatém 10 krejcarů.	15	10	
	Suma.	34	40	

	Hlasnejm služby:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
19a	266. Vedle rejstříků purkmistrovského vydává se každého měsíce od úřadu dvěma hlasnejm, každému na měsíc po 1 zlatém 10 krejcarů, kterýmž to v tomto 1684 roce za 13 měsíců dle rejstříků purkmistrských vydáno 26 kop míšeňských, činí.	30	20	

Foliant:	Zvoníkovi služby:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
19b	267. Václavovi Strejčkovi, zvoníkovi, služby zvonické též i kalkantské od památky svatého Havla léta 1683 až zase do památky svatého Havla 1684 léta, to jest za celý rok, vydáno 6 kop míšeňských, činí.	7		
	Brannýmu v bráně Zelené:			
	268. Janovi Naňkovi, zámečníkovi brannýmu, v bráně Zelené zůstávajícímu od svatého Havla 1683 léta až zase do svatého Havla léta 1684, to jest za celý rok, vydáno služby 4 kop míšeňských, činí.	4	40	
	Brannýmu v bráně Bílý:			
	269. Jiříkovi Sedláčkovi, zámečníkovi nařízenému brannýmu, při bráně Bílý, nemajíce žádného platu neb služby nařízené, na šetrnou žádost jeho dle nařízení pana primátora a pánů starších obecních na pár střevec vydáno.	1	24	

Foliant:	Hospodářům dvora obecního:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
20a	Žákovstvu školnímu:			
	270. Na vychování dvou mládenců školních vydává se od úřadu purkmistrského každého tého dne expensí na maso po 35 krejcarech, item více ji k svátkům výročním čtyřikrát v roce po 35 krejcarech se jím nadlepšuje, což vše vedle rejstříků purkmistrských v tom roce vydáno v sumě.	32	40	

Foliant:	Náklad na děkanství:	Zlaté	Krejčary	Denáry
20b	271. Léta 1684 dne 13. ledna od vysmejčení dvou komínů dáno.		20	
	272. Dne 29. ledna Jakobovi Kubíčkově Baškovskému za nový keser dáno.		18	
	273. Dne 30. dytto Pavlovi kováři za pár pantů z jeho železa 21 krejčarů, pár petlic z řetězem 5 krejčarů, za půl tisíce hřebíků šindelních 22 krejčarů 3 denáry, za $\frac{1}{2}$ kopy hřebíků podlažních 6 krejčarů, vše ke dvířkám u vody jdauc na haltýře, dáno.		54	3
	274. Dne 9. února na hrnce a nádobí o jarmarce Hromničním dáno.		35	
	275. Dne 5. března zámečnickovi za novou petlici a zadělání ji do kamene u dveří.		6	
	276. Dne 12. března tesaři obecnímu s tovaryši jeho od otesání dříví borového v lesích obecních a udělání stání v maštali pro 5 koní vydáno.	2	29	3
	277. Dne 14. dubna Jiříkovi zámečnickovi od odnímání a spravování zámku u kaplanky, též jiného spravování a co potřeby bylo, vydáno.		24	
	278. Dne 5. května za 1 věrtel vápna na bílení dáno.		12	
	279. Dne 8. května na rozdílné nádobí hliněné o jarmarce Křížovým dáno.		35	
	280. Dne 12. května kováři od všelijakého díla v maštali při stání, ano i jiného tak, jak rejstřík jeho před pánům starších obecních přednešen jest, vydáno.		25	
	281. Dne 27. července kominíkovi z měst pražských od vysmejčení dvou komínů dáno.		22	
	282. Dne 4. září na rozdílné nádobí hliněné o jarmarce Viktorínským dáno.		35	
	283. Dne 8. září hrnčířovi soboluskemu za nová zelená kamna v pokojíčku pana děkana postavena, vedle vyšetření a smlouvy pánů starších obecních, vydáno.	8	30	
	284. Dne 3. srpna panu Francovi Fydlerovi za 100 kotoučů prohledacích na okno v malé světničce do něho 1 zlatý 6 krejčarů, ítem za železo do kamenné i jiné potřeby, též za lazaur a klich na kamna.	2	6	
	285. Dne 5. října sklenáři zdejšímu od udělání 1 okna z kotoučů prohledacích a obecních do malé světničky, do něhož 110 kotoučů do svého volova vsazení, vedle smlouvy pánů starších obecních vydáno.	1	50	
21a	286. Dne 16. října Janovi truhláři od udělání nového rámu do téhož okna dáno.		45	

	287. Item Janovi Naňkovi zámečníku od okování téhož rámu, prutu nových dělání a starých potahování kroužku mitely dělání a háky přitažení, dle vyšetření pánů starších obecních dáno.	1	10	
	288. Dne 28. října sklenáři od spravování oken v hrubé světnici v kanceláři maštali, též spravení lucerny, vedle vyšetření pánů starších obecních vydáno.	2	5	
	289. Dne 3. prosince hrnčířovi za kachle spravení a vymazání kamen ve velké světnici dáno.	1	14	
	290. Dne 8. prosince zedníkovi od omítání rámu a dláždění dáno.		12	
	291. Dne 23. prosince truhláři od udělání čtyř sloupků na soustru k posteli dáno.		20	
	Suma vydání na děkanství.	25	18	

	Náklad na školu:	Zlaté	Krejčary	Denáry
	292. Dne 20. ledna kominíkovi od vysmejčení dvou komínů dáno.		20	
	293. Dne 2. dubna žakovstvu od zpívání pašije ve Velký pátek vedle obyčeje vydáno.	1	10	
	294. Dne 26. dubna kominíkovi z měst pražských od vysmejčení komína dáno.		10	
21a	295. Dne 9. června muzikantům od muzicírování při procesí Božího těla dáno.	1	30	
	296. Dne 27. července kominíkovi z měst pražských od vysmejčení komína dáno.		10	
	297. Dne 7. října hrnčířovi němčickému od spravování, vymazávání i některých kachlů vsazení ve trojích kamnech vedle smlouvy s ním učiněné vydáno.	1	2	
	298. Dne 28. října sklenáři od spravování oken ve všech třech světnicích vedle vyšetření a smlouvy pánům starších obecních vydáno.	1	4	
	Suma vydání na štolu.	5	26	

Foliant:	Náklad na pivovar:	Zlaté	Krejčary	Denáry
21b	299. Léta 1684 dne 18. března bednářovi od pobíjení kádí menších v pivovaře za 9 obručí po 3 krejcarech 3 denárech na ně vražené a od čbera pobití 5 krejcarů činí.		36	3
	300. Dne 13. dubna zámečnickovi za 1 nový zámeček vysutý k pivovaru starému, kde fošny nařezané pro forot obecní se skládají, vydáno.		18	
	301. Dne 27. května bednářovi od podroubení 7 dubců na obruče do pivovaru i od udělání jich od každého kmene, vedle obyčeje po 18 krejcarů činí a vydáno.	2	6	
	302. Dne 18. června Jiříkovi Těšíkovi bednáři od 6 obručí na velké kádě vražení a 1 železný, tak od sedmi od každé po 7 krejcarech vydáno.		49	
	303. Dne 30. června za nový cedidlo pro cezení chmele dáno.		51	
	304. Dne 14. července za nový cedidlo pro cezení chmele do forotu koupené dáno.		51	
	305. Dne 17. července bednářovi od spravování a špuntování dvou kádí vedle smlouvy pánů starších obecních s ním učiněné vydáno.		31	
	306. Dne 26. července bednářovi od sražení obručí z velké stírací kádě a mezi dubami rákosem zatahování a co více zapotřebí bylo spravování dáno.		39	
	307. Dne 30. července tesaři obecnímu s tovaryši jeho od udělání 3 nových žlabů a vytažení jich na pivovar, též střechy šindelem pobíjení, mistru za $5\frac{1}{2}$ dne po 15 krejcarech, 1 zlatý 22 krejcarů 3 denáry, Zmrzlíkovi za $5\frac{1}{2}$ dne po 11 krejcarech, 1 zlatém 3 denáry, Vávrovi za $5\frac{1}{2}$ dne po 8 krejcarech, 44 krejcarech, Borovcovi za 1 den 10 krejcarů, činí a vydáno.	3	17	
	308. Dne 17. září tesaři s tovaryši jeho od skládání a pucování trub nimiž se voda do pivovaru žene jako i nádeníkům kteří pomáhali vedle rozepsání aprobaci vydáno.	1	46	3
	309. Dne 23. září bednáři za jednu novou nálevku k nalívání do trub vzmalení vody dáno.		24	
	310. Dne 24. září kováři od udělání půl obruče železné na hrubou kádí, plech železný na konec trouby a jiné více co potřeby bylo dle smlouvy pánů starších obecních dáno.		38	
	311. Dne 24. září kováři od udělání hřebíku perlovích, skobly do trub, nimiž se voda do pivovaru žene, též spravování lopat a jiné věci dle rejstříků od něho přednešeného, dáno.		38	

22a	312. Dne 5. listopadu tesaři obecnímu a synu jeho od udělení šutra do okna s okenicí a ryklem nad kašnou, mistru za 2 dni po 12 krejcarech a synu jeho za 2 dny po 7 krejcarech, vydáno.		38	
	313. Dne 6. listopadu Vítovi Strnadovi zedníku a synu jeho od boření staré zdi v pivovaře a zase nové i okna v ní udělení, vůkol kádi cihlami vydláždění, též kotliny v nové vyzdění lišty a ústí udělení, 4 zlatý 48 krejcarů, přidávací 36 krejcarů, činí a vydáno.	5	24	
	Suma vydání na pivovar.	19	27	

Za šindel prkna a hřebíky:		Zlaté	Krejcarý	Denáry
22a	314. Dne 6. května horákům po rozdílně za 108 tesej k obci na ohrazení olšinek za Bílou bránou, po 3 krejcarech 3 denáry, též 3 kopy 27 kily k týmž tesám, po $4\frac{1}{2}$ denáru koupených, za čež v sumě vydáno.	8	53	
	315. Dne 8. května kováři od udělení 1 šroubu smitrly klice k němu, skoble čepu s panvici a zdírkami z obecního železa, vše k brance u týchž olšinek vydáno.		51	
	316. Dne 14. května nádeníkům od udělení plotu tesového u týchž olšinek, aby se kam dobytek mladý hovězí pásti mohl, vejdouce denního 107 tesej, od přivrtání každé po 1 krejcaru 1 denár, vydáno.	1	58	
	317. Dne 4. června tesaři obecnímu od udělení branky k týmž olšinkám vydáno.		17	
	318. Dne 28. července za 2 000 hřebíků šindelních k potřebám obecním pro forot po 45 krejcarů koupených.	1	30	
	319. Dne 31. srpna jednomu horáku za 47 prken lomeničných, po $3\frac{1}{2}$ krejcarů polovici a polovici po 3 krejcarech.	2	31	3
	320. Dne 3. prosince za 3 kopy hřebíků podlažních k potřebám obecním, 32 krejcarů, a za 1 z loty ocele k ocelování nosatců 11 krejcarů, činí a vydáno.		43	
	321. Dne 16. prosince za 28 kop šindela po 5 krejcarech a 6 prken lomeničných po 3 krejcarech vše k potřebám obecním koupené, za čež činí a vydáno.	2	33	
	Suma vydání za šindel, prkna, tesy a hřebíky.	19	17	3

Foliant:	Poslům od chůze:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
22b	322. Za purkmistra pana Jana Klebsattle z Milhauzu vedle rejstříku jeho purkmistrského za 4 neděle poslům všelijakých vydáno.	1	39	
	323. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.	1	48	
	324. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.	1	9	
	325. Za purkmistra pana Pavla Štočka.		27	
	326. Za purkmistra pana Jana Holuba.		48	
	327. Za purkmistra pana Jana Havele primátora.	1	27	
	328. Za purkmistra pana Václava Ježka.		36	
	329. Za purkmistra pana Jana Tejnka.		18	
	330. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorskýho.		3	
	331. Za purkmistra pana Jana Řehoře Součka.		6	
	332. Za purkmistra pana Tomáše Žlánskýho.	1	15	
	333. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.		18	
	334. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.		48	
	Suma vydání poslům od chůze.	10	42	

Foliant:	Za lopaty, sekery, kolečka a nosatce:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
23a	335. Dne 8. května za 6 koleček korbičných s kocaury po 17 krejcarech a 1 nosidla 13 krejcarů Item za 2 konve 5 krejcarů, vše k potřebám obecním koupené, vydáno v sumě.	2		
	336. Dne 9. května kováři od okování 6 koleček, též jinejšího díla k rybníčku obecnímu, 1 zlatý 16 krejcarů, Item za 6 lopat okovaných po 12 krejcarech, více-ji za 8 polou-nárožníků a 40 podlažních hřebíků k náhonu rybníčka obecního 13 krejcarů, v sumě činí a vydáno.	2	41	
	337. Dne 19. srpna kováři za 2 motyky k potřebám obecním koupené dáno.		36	
	Suma.	5	17	

Foliant:	Od strouhání blata na rynku:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
23a	338. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0

	Náklad na krámy masné:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
23a	339. Dne 19. března tesaři obecnímu s tovaryši jeho, co tak při krámech masných vikanova dveře a jiné více dělal Item kováři za petlice, řetězy a hřebíky podlažní ke dveřím a víkům, vedle vyšetření pánů starších obecních vydáno.	1	40	
	340. Dne 3. dubna zámečnickovi, který při vratech předních zámeck odnímal, spravoval a zase přibíl i skobu novou přetáhl, vydáno.		6	
	341. Dne 23. dubna zámečnickovi od udělení 1 nového velkého krytého zámku k zadním vratům i s klíčem a přibitím dle smlouvy pánů starších obecních vydáno.	1	10	
	Suma.	2	56	

Foliant:	Vydání na mlýn sladový:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
23b	342. Dne 18. května kovářovi od předělání čepu zlámaného do hřídele na vodu 48 krejcarů k tomu za 12 liber železa po 3 krejcarech 36 krejcarů činí a vydáno.	1	24	
	343. Dne 18. května na túru přivezení kamena mlýnského, vedle cedule pronájemní, Gabriely Podhůrskému mlynáři poraženo.	3	30	
	344. Dne 18. května kováři od nakládání a ocelování vřetena, též na kladnici 4 zděří děláni, na kteroužto dílo železa obecního 22 libry dáno jest, vydáno.	1	18	
	345. Dne 11. června pro stani se mlýnem pro zmaleni vody, též pro cedění struh za 6-týho dnů v létě 1683, což teprve v tomto roce u vydání se pokládá.	4	30	
	346. Dne 5. září za stání se mlýnem pro cejzení struh od 28. dne srpna až do 4. dne září, vedle cedule pronájemní, poraženo.		45	
	347. Dne 7. října Jakubovi Spaulovi sklenáři od vsazení 33 kotoučů do oken vydáno.		24	
	348. Dne 5. listopadu tesaři od udělení nového žlábků za komín a napravování střechy dáno.		28	3

	349. Za lůj k mazání strojů a habři vedle cedule pronájemní se porazilo.		24	
	Suma vydání na mlýn sladový.	12	43	3

Foliant:	Vydání na mlýn valchovský i s pilou:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
24a	350. Léta 1684 dne 10. února Vítovi Strnadovi zedníku od vymazání kamen a vsazení do nich nového měděnce vydáno.		15	
	351. Dne 5. března panu Janovi Havelovi kotláři za nový měděnc do kamen mimo starý, jemu odvežený, peněz hotových dodáno.	1	43	3
	352. Dne 6. března panu Francovi Fydlerovi za 22 a $\frac{1}{2}$ libry železa k mlýnu na vřeteno libra po 4 krejcarech vydáno.	1	30	
	353. Dne 6. března kováři od nakládání vřetena pepřice železem od pana France koupeného dáno.	2	20	
	354. Dne 7. března za osazení kamenu běhounu k mlýnu dolejšímu poraženo.	3	30	
	355. Dne 9. března za nový plech k pile u mlýna vydáno.	6	30	
	356. Dne 19. března zámečnickovi od vybroušení nového plechu k pile dáno.		35	
	357. Dne 1. dubna nádeníkům od podroubení 9 dubů velkých k mlýnu dáno.		36	
	358. Dne 6. dubna při smlouvě s Mikulášem Krásou od díla nové hranice pod jahelku, útraty.		45	
	359. Dne 26. dubna kominíkovi z měst pražských od vysmejčení komína dáno.		10	
	360. Dne 18. května Mikolášovi Krausovi od udělání nové hranice pod jahelku, vedle smlouvy pana primátora a pánů starších obecních, vydáno.	13	42	
	361. Dne 27. května od udělání nového kola k stoupám na vodě 1 zlatý 45 krejcarů, též za stání se mlýny vzrůst po 3 kraté velké vody za 24 dní, vedle cedule pronájemní, 5 zlatých 15 krejcarů činí a vydáno.	7		
	362. Dne 5. srpna Pavlovi Lacínovi kováři od nového vřetena pepřice i co více potřeby bylo do stupníka jahelky na mlýn nově udělaný, vedle smlouvy vydáno.	2	30	
	363. Dne 13. srpna tesaři obecnímu od otesání 24 dubů k jechům pod mlýnem, vedle rozepsání aprobaci vydáno.	2	56	
364. Dne 15. srpna od udělání nového kola k pile, jako i od položení nové podlázky před stativy, a nového stavidla u stávků, i co potřeby bylo z prken obecních vedle smlouvy vydáno.	8	30		

24b	365. Dne 26. srpna tesaři s tovaryši jeho od pochování pode mlýnem, kde voda v břehu škodu činila, vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	1	42	
	366. Dne 26. srpna dvěma nádeníkům, kteří při mlýně tesařům fochům zdvihati a zakládati pomáhaly, vedle rozepsání aprobaci vydáno.		32	
	367. Dne 17. září tesaři s tovaryši i jeho nádeníky, kteří strouhu nade mlýnem blátem zanešeném vyhazovali, jechy stare vybírali a zase nové zakládali, dle rozepsání aprobaci dáno.	2	54	3
	368. Item Janovi Čermákovi mlynáři od nového stavidla nové podlážky děláni a jechův zapaření, proti aprobaci vydáno.	2		
	369. Dne 17. září za stanu se mlýny, když se strouhy vyčišťovaly od 11. dne září až do 17. dytto, vedle cedule pronájemní a aprobaci na to dané u vydání se klade.	1	45	
	370. Dne 24. září kováři od udělání $1\frac{1}{2}$ kopy hřebíku perlových do podlážky a 1 kopy 40 podlažních, vše k mlýnu z železa obecního, vydáno.		27	
	371. Dne 1. října tesařům od zachování pode mlýnem, aby, když hrubá voda jest, škody nadělala a břehu nebrala, vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	1	52	
	372. Dne 2. října dvěma nádeníkům, kteří při mlýně u stávku zemi za jechy zaváželi a pěchovali, oběma za $7\frac{1}{2}$ dne po 8 krejcarech vydáno.	1		
	373. Dne 9. listopadu tesařům od beranění kol vedle jechů a při vrtání jich pode mlýnem vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	1	10	
	374. Na fůru přivezení kamene mlýnského dle cedule pronájemní poraženo.	3	30	
	375. Za lůj k mazání strojů a přiveze habři dle týž cedule poraženo.		48	
	Suma všeho nákladu na mlýn u valchy též i pilu.	70	13	

Foliant:	Náklad na dům obecný:	Zlaté	Krejčary	Denáry
25a	376. Léta 1684 dne 8. ledna kominíkovi od vysmejčení komínu velkého dáno.		10	
	377. Dne 16. ledna tesaři obecnímu od zbíjení dvou lozy z prken pro pacholky a 1 truhly pro obrok koňský vydáno.		15	
	378. Dne 12. února Janovi Spaulovi sklenáři od spravování oken, jak v přední i zadní světnici, též dole, kde varta zůstává, vydáno.		32	
	379. Dne 14. února Václavovi Rejsykovi proti kvitanci jeho, jakož to otcovskému poručníku Jana Drahného, peněz gruntovních za rok 1684 z téhož domu odvedeno 18 kop míšeňských činí.	21		
	380. Dne 23. února kominíkovi od vysmejčení komínu dáno.		9	
	381. Dne 24. února Vítovi Strnadovi od futrování v kamnech cihlami a dláždění v kuchyni.		18	
	382. Dne 5. března za 2 háky k okenici za oknem, též Janovi klíč a přibití zámku k jarmarce.		21	
	383. Dne 11. března od shazování sněhu ze žlabů dáno.		9	
	384. Dne 15. března kováři od všelijakého díla, vedle vyšetření pánů starších obecních do domu tak, jak rejstřík od něho přednešený v sobě ukazoval, vydáno.	1		
	385. Úroku jeho milosti císařské svato-jířského panu rychtáři odvedeno 59 denárů, činí.	1	8	5
	386. Dne 20. května zámečnickovi od udělání 2 nových klíčů na místě těch od soldátů ztracených.		12	
	387. Dne 25. května bednáři od pobíjení rozdílného nádobí dřevěného do domu, vedle smlouvy dáno.		22	
	388. Dne 25. května jedny ženě, která v domě všude poklízeti pomáhala, dáno.		8	
	389. Dne 18. června bednáři od pobíjení všelijakého nádobí, též 1 bečky přerezání na kádě, dáno.		12	
	390. Dne 22. června sklenáři od spravování oken v domě do zadní světnice od soldátů potlučených, do nichž díl prohledacích a díl prostých kotoučů vsadil, dáno.		39	
	391. Dne 7. října hrnčířovi němčickému od vymazání trojích kamen, spravování pül, též některých kachlů vsazení vydáno.		38	
392. Dne 15. října tesaři obecnímu s tovaryši jeho od udělání nových žlabů mezi krovy na dům, vedle rozepsání a probaci vydáno v sumě.	2	30	3	
25b	393. Dne 20. října úroků jeho milosti císařské svato-havelského odvedena 1 kopa míšeňská 20 denárů, činí.	1	33	2

	394. Dne 23. listopadu dvěma nádeníkům od vyklizení v domě v maštalích i kde potřeby bylo.		14	
	395. Dne 3. prosince tesaři obecnímu s tovaryši jeho od spravování stání v maštalích, vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	1	52	
	Suma nákladu na dům obecní.	33	23	4

Foliant:	Útraty vysíláním osob úředních:	Zlaté	Krejčary	Denáry
25b	396. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0

25b	Na krámy chlebné:	Zlaté	Krejčary	Denáry
	397. Dne 17. září zámečníkovi od spravení zámku a nový klíč i s přibitím u krámů.		15	

25b	Na krámy kupecké:	Zlaté	Krejčary	Denáry
	398. Dne 4. června tesaři s tovaryši jeho od stavení bud k jarmarku Křížovému dáno.		41	
	399. Dne 8. září tesaři od stavení bud kupeckých k jarmarku viktorýnskému dáno.		40	
	Suma.	1	21	

Foliant:	Vydání za počty vedle rejstříku purkmistrských:	Zlaté	Krejčary	Denáry
26a	400. Za purkmistra pana Jana Klebsattle z Mylhausu od 14. ledna až zase do 11. dne února 1684 léta, vedle rejstříku jeho purkmistrského v těch 4 nedělích vydáno.	19	17	
	401. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.	9	41	
	402. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.	11	29	
	403. Za purkmistra pana Pavla Štočka.	7	1	
	404. Za purkmistra pana Jana Holuba.	6	24	

405. Za purkmistra pana Jana Havele primátora.	4	7	
406. Za purkmistra pana Václava Ježka.	3	39	
407. Za purkmistra pana Jana Tejnka.	2	56	
408. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorskýho.	7	31	
409. Za purkmistra pana Jana Řehoře Součka.	3	43	
410. Za purkmistra pana Tomáše Žlanskýho.	4	14	
411. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.	4	52	
412. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.	5	16	
Suma vydání za počty vedle rejstříků purkmistrských.	90	10	

Foliant:	Za počty vedle aprobací:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
26b	413. Léta 1684 dne 20. ledna jsou pání starší obecních po dvakráté u pana primátora v některých platných příčinách shromáždění za truňk piva vydáno.	1	30	
	414. Dne 30. ledna přijedouce do města na hospodu jedna vzácná osoba, co tak pro uctění jeho vzácné osoby za truňk vína a piva zaplaceno, vydáno.	1	47	
	415. Dne 30. března k svátkům velikonočním pánům hejtmanům Zeleného čtvrtku dáno.	3		
	416. Dne 30. března za 1 cent kaprů 4 zlatý 15 krejcarů a $\frac{1}{4}$ cente štihlať 1 zlatý 45 krejcarů, též od váhy 5 krejcarů, vše pro osoby úřední a jiné v povinnostech zůstávající, k Zelenému čtvrtku vzaté dáno.	6	5	
	417. Dne 18. června za 2 lososi, vážíce jeden 12 liber a druhý 9 liber, každá libra po 12 krejcarech, k potřebě obecní koupené, za ně činí a vydáno.	4	12	
	418. Dne 26. července na den svatého Jakuba panu hejtmanu vedle obyčeje váženého vydáno.	3		
	419. Dne 19. srpna jsou pání starších obecních po dvakráté s některými vzácnými osobami u pana primátora v platných obecních potřebách pro učení týchž osob za truňk vína dáno.		54	
	420. Dne 20. prosince za všelijaké ryby z haltýřů jeho milosti císařské pardubských k štědrému večeru pro jeho milost císařskou pana hejtmana krajského i při něm sloužícího též pány radní pány starší obecní i ji ne v povinnostech obecních zůstávající vzaté vydáno.	13	43	
	421. Dne 25. prosince za 2 libry zázvoru po 24 krejcarech za 2 libry anýzu po 18 krejcarech též za 2 konve kvasnic po 18 krejcarech vše do housek štědrovečerních též $1\frac{1}{2}$ věrtele soli za 36.	2	36	

	422. Pánů hejtmanů k svátkům vánočním vedle obyčejně štědrého večera vydáno.	3		
	Suma vydání za počty vedle aprobaci.	39	47	

Foliant:	Za svíčky k úřadu branné:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
27a	423. Za purkmistra pana Jana Klebsattle z mylhauzu od 14. dne měsíce ledna až zase do 11. dne měsíce února léta 1684 vedle rejstříku jeho purkmistrského vzato svíček k úřadu též k zavírání a otvírání bran městských 7 liber po 9 krejcarech činí.	1	3	
	424. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera 6 liber.		54	
	425. Za purkmistra pana Jana Bělského 5 liber.		45	
	426. Za purkmistra pana Pavla Štočka 4 libry.		36	
	427. Za purkmistra pana Jana Holuba $4\frac{1}{2}$ libry.		40	3
	428. Za purkmistra pana Jana Havele primátora 4 libry.		36	
	429. Za purkmistra pana Václava Ježka 4 libry.		36	
	430. Za purkmistra pana Jana Tejnka 4 libry.		36	
	431. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorského 6 liber.		54	
	432. Za purkmistra pana Jana Řehoře Saučka 5 liber.		45	
	433. Za purkmistra pana Tomáše Žlanského 5 liber.		45	
	434. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera 6 liber.		54	
	435. Za purkmistra pana Jana Bělského 7 liber.	1	3	
	Suma vydání za svíčky.	10	7	3

Foliant:	Šrotýřům od tlučení soli:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
27b	436. Vedle počtu slanářského šrotýřům od snašení tlučení soli v tom 1684 roce vydáno v sumě.	1	25	
	Za plsti a střevíce hlasnejm:			
	437. Dne 13. listopad kožešníkoví za jeden nový kožich Mikulášovi Moravcovi hlasnému koupený vedle smlouvy pánů starších obecních vydáno.	2	20	

Foliant:	Náklad na rybníček:	Zlaté	Krejčary	Denáry
28a	438. Léta 1684 dne 23. dubna dvěma nádeníkům, kteří 4 borovice velké na 4 kusy trub k rybníčku obecnímu podrubovali, každému po 8 krejcarech vydáno.		16	
	439. Dne 23. dubna tesaři s tovaryši jeho, kteří v náhonu do rybníčka koly beranili jochy kladli, podlážku novou dělali, též 4 kusy trub do hráze téhož rybníčka která od povolně protržena byla, udělali, mistru za 6 dní po 14 krejcarech Zmrzlíkovi za 6 dní po 10 krejcarech, děkanovi za 4 dny po 10 krejcarech, Vavřincovi za 6 dní po 8 krejcarech, činí a vydáno.	3	52	
	440. Dne 1. května tesaři s tovaryši jeho od podrubování a tesání dříví dubového i měkkého k napravení rybníčka, jak na koly, jochy i co více jí potřeby bylo dle rozepsání aprobaci dáno.	3	30	
	441. Dne 2. května by vše pánům starší obecní na vyšetření struh, jedouce k Mateřovu kudy by voda, která na rybníček na škodu mnohá léta šla, jak by do struhy jalové obrácena býti mohla, jako i také jaká škoda na hrázi od povodně se stala, při navrácení za truňk piva dáno.		45	
	442. Dne 5. května desíti nádeníkům, kteří při hrázi téhož rybníčka trouby staré v hrázi odkopávali a je ven vytahovali, vedle sečtení aprobaci vydáno v sumě.	5		
	443. Dne 7. května tesaři s tovaryši jeho od tesání dříví měkkého na jochy a dubového na koly, jako při nádenících, když se trouby staré vytahovali, vedle rozepsání aprobací vydáno.	1	36	
	444. Dne 13. května tesaři s tovaryši jeho od položení nových trub, pauchův a jochův do též hráze, vedle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno v sumě.	2	8	
	445. Dne 13. května nádeníkům, kteří při témž rybníčku nové trouby klásti pomáhali, jílem přechovali a co potřeby bylo dělali, vedle rozepsání aprobaci a sečtení jí v sumě.	4	36	
	446. Dne 20. května 13 nádeníkům, kteří na rybníčku hráz od velké vody pobranou zase navázeli, okolo bráně a jochův jílem přechovali, vedle rozepsání aprobaci vydáno.	7	28	
	447. Dne 22. května tesaři s tovaryši jeho od položení pouchův na zbraně štětem za jochy i okolo trub nových beranili, a více nových jochův borových a koly dubových k druhý trouble otesali, vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	2	24	
448. Dne 28. května 12 nádeníkům, kteří při témž rybníčku ještě hráz, která od povodně přetržena byla, vyvyšovali hlínou a drnem napravovali, vedle rozepsání aprobaci vydáno v sumě.	5	32		
28b	449. Dne 4. června tesaři obecnímu s tovaryši jeho od udělání trub do hráze, kde předešlé kbel býval, vedle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno v sumě.	4	12	

	450. Dne 4. června jedenácti nádeníkům od vykopání staré trouby, kde kbel býval na témž rybníčku, vedle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno v sumě.	6	24	
	451. Dne 11. června tesaři obecnímu s tovaryši jeho od položení druhé trouby do hráze, kolův beranění a jechův kladení, vedle rozepsání aprobaci vydáno.	3	12	3
	452. Dne 11. června osmnácti nádeníkům, kteří v tom týhodnu na témž rybníčku troubu zavázeli a hráz zemí zavázeli a opravovali, dle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno.	11	44	
	453. Dne 5. srpna 10 nádeníkům, kteří v rybníčku loviště od mnohých let zaneřádné a zapuštěné vyvázeli, jako i strouhy vyhazovali, vedle rozepsání a sečtení aprobaci dáno.	6	40	
	454. Dne 12. srpna osmi nádeníkům, kteří v rybníčku strouhy k náhonu vyhazovali, vedle rozepsání a sečtení aprobaci v jedné sumě vydáno.	4	56	
	455. Dne 19. srpna šesti nádeníkům, kteří strouhy v témž rybníčku vydělávali, vedle rozepsání a sečtení aprobaci v sumě vydáno.	3	4	
	456. Dne 19. srpna tesaři obecnímu s tovaryši jeho od udělení nové zbraně v strouze aby budoucně ryby proti vodě vyjítí nemohly vedle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno.	3	29	
	457. Dne 26. srpna tesaři obecnímu s tovaryši od nabíjení prlení jak při dvou zbraních tak také udělení nové zbraně v strouze vedle rozepsání aprobaci vydáno.	1	28	
	458. Dne 26. srpna devíti nádeníkům, kteří při rybníčku strouhy od mnoha let zanešena a zapěněné prodělávali vedle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno.	6		
	459. Dne 2. září devíti nádeníkům, kteří ještě při rybníčku strouhy až k náhonu jako i od náhona až k mostu novému jedouce k Mateřovu dodělávali a opravovali vedle rozepsání a sečtení aprobaci vydáno v sumě.	7	12	
	460. Dne 17. září 6 nádeníkům, kteří na rybníčku proutí a volší velice zarostlé, aby se budoucně ryby procházeti mohli vysekávali každému za 3 dny po 8 krejcarech vydáno.	2	24	
	461. Dne 7. října 4 nádeníkům kteří při hrázi rybníčka taras nový vybíjeli a oplétali, aby se na ni budoucně od vody škola nedělala každému za $5\frac{1}{2}$ dne vydáno.	2	48	
29a	462. Dne 14. října čtyřem nádeníkům, kteří na témž rybníčku taras kolím vybíjeli a proutím oplétali vedle rozepsání aprobaci vydáno.	1	52	
	463. Dne 26. října čtyřem nádeníkům, kteří na témž rybníčku taras kolím vybíjeli oplétali a dodělávali každému vedle aprobaci za $5\frac{1}{2}$ dne po 8 krejcarech vydáno.	2	48	

	464. Dne 4. listopadu paní Ludmile Klebsattlový za 30 liber konopí po 3 krejcarech 3 denárech paní Anně Kuttnohorský za 60 liber konopí po 4 krejcarech čehož činí 5 zlatých 45 krejcarů na vlak k potřebě lovení rybníčka obecního provazníku od udělání špakátu 34 liber po 4 krejcarech 3 denárech 2 zlatý 33 krejcarů témuž od udělání obrevi a provazu 1 zlatý soustružníkovi za kůle k témuž vlaku 45 krejcarů kováři za kroužky na spodní obrev 40 krejcarů věžnovi od udělání téhož vlaku na pár stěvic dáno 46 krejcarů čehož všeho v jedné sumě činí a vydáno.	11	29	
	465. Dne 5. listopadu za drůbež kterouž z rybníku jeho milosti císařské Oplatila koupěna, ale rybníčka obecního vsazena jest i s útratou při tem vzešlou vydáno v sumě.	6	26	
	Suma všeho vydání na rybníček obecní činí.	123	15	3

Foliant:	Od cezení a napravení příkopů městských:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
29a	466. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0

Foliant:	Almužny chudým lidem:	Zlaté	Krejcarý	Denáry
29b	467. Za purkmistra pana Jana Klebsattle z Mylhauzu vedle rejstříku purkmistrského chudým a pohořalým lidem v těch čtyřech nedělích almužny vydáno.	1	30	3
	468. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.	1	34	3
	469. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.		33	
	470. Za purkmistra pana Pavla Štočka.	1	17	
	471. Za purkmistra pana Jana Holuba.		36	1 $\frac{1}{2}$
	472. Za purkmistra pana Jana Havele primátora.	1	52	3
	473. Za purkmistra pana Václava Ježka.	1	50	3
	474. Za purkmistra pana Jana Tejnka.	1	5	3
	475. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorskýho.	1	37	
	476. Za purkmistra pana Jana Řehoře Součka.	1	32	
	477. Za purkmistra pana Tomáše Žlánskýho.	2	5	
	478. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.	1	35	3
	479. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.		55	3
	Suma vydání chudým lidem.	18	4	4 $\frac{1}{2}$

Foliant:	Vydání na lid vojenský:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
30a	480. Léta 1684 dne 3. ledna dvěma nádeníkům od sekání dlouhého dříví v kvartýru nejvyššího vachmistra, též od nošení 3 sáhů dříví za děkanství, po 7 krejcarech dáno.		14	
	481. Dne 3. ledna Ludmile Vykaukoví, za velké hrnce a mísy do kvartýru dáno.		22	
	482. Dne 6. ledna od vyprání 5 ubrusů a 1 prostěradla do kvartýru dáno.		20	
	483. Dne 6. dytto za lžíce 8 krejcarů, za koště 6 krejcarů, vařečky a louče 5 krejcarů, vše do kvartýru.		19	
	484. Dne 15. ledna bednáři od spravování putny pro vodu, pobíjení nádob i jinšího díla.		16	
	485. Dne 27. dytto Václavovi Čapkovi za hrnce, vařáky, mísy, rendlíky, vše do kvartýru dáno.		30	
	486. Dne 30. dytto od vyprání 4 ubrusů, 1 prostěradla, 2 ručníků a 12 servisů do kvartýru.		32	
	487. Dne 8. února Ludmile Vykaukoví za rozdílné nádoby hliněné, vše do kvartýru.		18	
	488. Dne 8. února prádly od 6 ubrusů do kvartýru, nejvíce vachmistra, rozdílně vypraných.		18	
	489. Dne 9. února za 1 ohřívadlo železné do téhož kvartýru koupené, vydáno.		19	3
	490. Dne 9. dytto za jedny necky a 2 konve do kvartýru při jarmarce Hromničním koupené.		18	
	491. Dne 9. dytto na koupení vařáku při jarmarce Hromničním do téhož kvartýru dáno.		30	
	492. Dne 21. února za nádobí všelijaké hliněné a dřevěné do téhož kvartýru.		42	
	493. Dne 3. března od vyprání 6 ubrusů a 2 ručníků do téhož kvartýru.		21	
	494. Dne 18. března za 30 loket plátna na 1 prostěradlo, na 1 svrchnici, na 2 polštáře a 1 ubrus, loket po 11 krejcarech, vše pro soldáty vydáno.	5	30	
	495. Dne 18. března odšiviti prostěradla 3 cejchy, 1 ubrus a 1 ručník, dáno.		27	
	496. Dne 18. března žilu za 13 loket krajku k témuž prostěradlu po 4 krejcarech, dáno.		52	

	497. Dne 23. března od vyprání 8 ubrusů po 3 krejcarech, od 5 cejch na peřiny po 2 krejcarech, od 1 prostěradla a 1 plachty po 3 krejcarech, též od ručníků a servisů 6 krejcarů, činí a vydáno.		43	
	498. Dne 25. března za lžice dřevěné a vařečky vše do téhož kvartýru dáno.		6	
	499. Dne 26. března Dorotě Grekorce, která v službě v domě obecním kvartýru nejvyššího vachmistra 22 týhodne od obce zjednána zůstávala, po 15 krejcarech vydáno.	5	30	
30b	500. Dne 26. března hrnčírce ze Skutče za hrnce, vařáky do téhož kvartýru dáno.		10	
	501. Dne 30. března za 8 liber masa hovězího po 2 krejcarech 3 denárech, 45 krejcarech, za 26 liber telecího po 3 krejcarech, 1 zlatém 18 krejcarech a za jednoho indiána 30 krejcarů vše nejvyššímu vachmistrovi zeleného čtvrtku darované.	2	33	
	502. Dne 14. dubna od vyprání 6 ubrusů, 2 ručniku též 1 velké plachty, vše do kvartýru dáno.		23	
	503. Dne 25. dubna vykukovi za hrnce rozdílně branné, vedle sečtení do téhož kvartýru dáno.		55	
	504. Dne 4. května od vyprání 6 ubrusů a 1 velký plachty do téhož kvartýru dáno.		18	
	505. Dne 6. května při odmaršívání panu nejvyššímu vachmistrovi z kvartýru, při přijímání věci obecních a sousedských s jeho hofmistrem a jinšími za 3 pinty vína dáno.		48	
	506. Dne 17. května od vyprání 3 cejch, 4 ubrusů, 4 servitů, 1 prostěradla, 1 ručniku a 1 ložní velké plachty vydáno.		31	
	507. Dne 30. května 2 nádeníkům, kteří v domě, jak v pokojích všeliký neřád, tak v maštalích a na dvoře hnůj vynášeli a na hromadu dávali, každému za $1\frac{1}{2}$ dne po 8 krejcarech vydáno.		24	
	508. Dne 18. června za jeden svícen cínoví na místě mosazného panu primátoru oplacený, kterýž v kvartýru nejvyššího vachmistra k zmrhání přišel, vydáno.		45	
	509. Item vedle počtu slanařského vydáno soli do kvartýru oficírům vojenským v městě kvartýr majícím 17 čtvrtce, každou po 24 krejcarech počítajíc, činí a vydáno.	6	48	
	Suma vydání na lid vojenský.	31	59	3

Foliant:	Náklad na slanárnu:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
30b	510. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0

Foliant:	Na kurýry jeho milosti císařské též na postylyony při nich vysílaných i na koně poštovské:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
31a	Náklad na dvůr obecní:			
	511. Léta 1684 dne 6. května horákům rozdílým za 54 tesy po 3 krejcarech 3 denáry, více za 1 kopa míšeňská 49 koly po $4\frac{1}{2}$ denáru k ohrazení dvora obecního, koupených vydáno v sumě.	4	30	$4\frac{1}{2}$
	512. Item vedle počtu slanářského vydáno soli do dvora obecního pro čeled' a k solení omastku 17 čtvrtek po 24 krejcarech počítajíc, přichází.	6	48	
	Suma vydání na dvůr obecní.	11	18	$4\frac{1}{2}$

Foliant:	Za peníze na gruntech koupené:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
31a	513. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0

Foliant:	Rozdílní vydání vedle rejstříků purkmistrských:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
31b	514. Za purkmistra pana Jana Klebsattle z Mylhauzu vedle rejstříku jeho purkmistrského za 4 týho dne vydáno.	1	14	
	515. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.		55	
	516. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.	1	22	
	517. Za purkmistra pana Pavla Štočka.	1	54	
	518. Za purkmistra pana Jana Holuba.		20	
	519. Za purkmistra pana Jana Havele primátora.			
	520. Za purkmistra pana Václava Ježka.		2	
	521. Za purkmistra pana Jana Tejnka.			
	522. Za purkmistra pana Václava Ferdinanda Kuttnohorskýho.		28	

	523. Za purkmistra pana Jana Řehoře Saučka.			
	524. Za purkmistra pana Tomáše Žlánskýho.		6	
	525. Za purkmistra pana France Albrechta Fydlera.		8	
	526. Za purkmistra pana Jana Bělskýho.		10	
	Suma rozdílného vydání vedle rejstříku.	6	39	

Foliant:	Rozdílné vydání proti aprobaci:	Zlaté	Krejcarey	Denáry
32a	527. Léta 1684 dne 16. ledna 6 nádeníkům od posekání volšiny pode zdmi městskými za Bílou bránou z nařízení pana primátora a pánů starších obecních dle rozepsání aprobaci.	4	33	
	528. Dne 20. ledna truhláři, co tak k potřebám obecním všelikým vedle rejstříku před pány starší obecní složeného a smlouvy s ním učiněné vydáno.	1	45	
	529. Dne 27. ledna Jiříkovi kováři od udělení dvou svícňů z mísy staré cejnové obecní k čemuž svého cejnu $\frac{3}{4}$ libry přidal dáno.	1	30	
	530. Dne 30. ledna dvěma nádeníkům kteří 8 klád borových v lesích obecních ku potřebám obecním vyřizovali každému za 2 dny po 7 krejcaru vydáno.		28	
	531. Dne 8. února zvoníkům od vyzvánění frejlinků při jarmarce Hromničním dle obyčeje na 1 konev piva dáno.		20	
	532. Dne 9. února za 1 centnýř a 69 liber železa ke všelikým potřebám obecním při jarmarce hromničním po 3 krejcarech koupeného vydáno.	9	27	
	533. Dne 17. února Blažejovi nádeníkům, kteří z nich ze žlabů na rathauze domě obecním děkanství též na šatlavě shazoval vydáno.		21	
	534. Dne 5. března při smlouvání v domě pana primátora podvkráté soli do solnice obecní při mírnosti koupené útraty vzešlé zapláceno a vydáno.	1	42	
	535. Dne 12. března při publicírování všelijakých počtů obecních na rathouze za snídani a truňk piva vydáno.	1	26	3
	536. Dne 16. března při vyklízení s panem komisařem panem hejtmanem panem primátora též osob radních a starších obecních roli ve školách okolo rybníka nového ležících při navrácení za pivo.		39	
	537. Dne 25. března nádeníkům od udělení $19\frac{1}{2}$ kopy otýpek po 7 krejcarech ve volšinkách za Bílou bránou vedle rozepsání aprobaci vydáno.	2	16	3

	538. Dne 25. března za 1 kus plátna tenkého jednomu vzácnému pánu a patronu do měst pražských od obce darovaného dle smlouvy pánů starších obecních vydáno.	7		
	539. Dne 13. dubna v domě pana primátora u přítomnosti pánů starších obecních při vyzitýrování rejstříků a počtu po nebo panu Zikmundovi Růžičkovi předešlým písaři kontribučním jak by se za ním mnoho restu nacházelo přítomni řízení za truňk piva dáno.		49	
32b	540. Dne 5. června uzlářovi za 2 pásky s přaskami pro rozdílné klíce obecní dáno.		8	
	541. Dne 11. června zvoníkům od zvonění při procesy Božího těla na 1 konev piva.		20	
	542. Dne 2. září Adamovi Rackovi pekaři za chléb dvěma vězňům, kteří na obecním díle dělali od 10. dne června do 28. června každému za 1 krejcar 3 denáry, oběma za 1 zlatý a od 28. června utekouce jeden z nich druhému do 2. dne září na den za 2 krejcar 2 zlaté 12 krejcarů vedle sečtení na vrubě od pánů starších obecních činí a zaplaceno.	3	12	
	543. Dne 8. září zvoníkům od zvonění času letního proti mračnům dle starobylého způsobu.		40	
	544. Dne 4. října od spravování 33 kop rozdílných hřebíků starých ku potřebám obecním od každé kopy po 2 denárech dáno.		11	
	545. Dne 19. listopadu provazníkovi za špagát, halštrychy a popruhy vše k potřebám obecním.		9	
	546. Dne 4. prosinci bednáři od spravování všelijakého nádobí dřevěných starého jako i za nový štrandlík pro prach dáno.		23	
	547. Dne 6. prosince kováři od všelijakého díla kovářského k potřebám obecním dělaného u přítomnosti pánů starších obecních sečteného vydáno.		34	
	548. Dne 15. prosince přednímu staršímu obecnímu dle předešlých způsobů vydáno.	1	30	
	549. Dne 31. prosince 1 věžňovi, kterýž na všelijakém díle obecním dělal od 2. dne září až do 31. prosince od Adama Racka pekaře za 121. den na den po 2 krejcarech chleba vybral vedle sečtení pánů starších obecních činí a vydáno.	4	2	
	550. Vedle počtu slanářského ke 3 várkám obecním vydáno soli $1\frac{1}{2}$ čtvrci za.		36	
	551. Panu Václavovi Strnadovi od svázání makuláže a dvou počtů přepsaných dáno.		36	
	Suma rozdílného vydání proti aprobacím činí.	44	38	

Foliant:	Na zaplacení sluhů v potřebách obecních vypůjčených:	Zlaté	Krejčary	Denáry
33a	552. K špitálu pardubskému po létu 1683 zůstávalo dluhu vyplácti 2091 zlatých 45 krejcarů 2 denáry načež vedle účtu učiněného v tomto 1684 roce vydáno k témuž špitálu dříví a soli za 8 kop míšeňských 57 grošů 3 denáry na zlatý činí.	10	27	
	Zbývá doplatit:	2081	18	2
	Do sumy sirotci městský po létu 1683 zůstávalo 50 kop míšeňských doplácti na kteroužto sumu v tomto 1684 roce není oplaceno nic.			
	Zbývá doplatit 50 kop míšeňských.			

Foliant:	Náklad na pastoušky:	Zlaté	Krejčary	Denáry
33a	553. Léta 1684 dne 5. října sklenáři od udělání okna do nového rámu do jeho olova, kotoučů i s pocínováním, do pastoušky za Zelenou bránou, dle smlouvy dáno.		38	
	554. Dne 7. října hrnčířovi od překládání kamen nové půdy děláni a 35 nových kachlů vsazení v též pastoušce vedle smlouvy vydáno.	1	1	
	555. Dne 16. října truhláři od udělání 1 rámu do též pastoušky dáno.		12	
	556. Dne 16. prosince za 200 cihel zdících ku potřebě do pastoušky za Bílou bránou dáno.		47	
	Suma.	2	38	

Foliant:	Náklad na celní:	Zlaté	Krejčary	Denáry
33b	557. Léta 1684 dne 30. ledna Pavlovi Lacínovi kováři od udělání pár pantů s háky z jeho železa ke dveřím do celní nový za bránou Bílou dáno.		21	
	558. Dne 30. prosince hrnčířovi za nová kamna i s postavením v celní za bránou Zelenou.	1	41	
	Suma.	2	2	

Foliant:	Náklad na šatlavu:	Zlaté	Krejčary	Denáry
33b	559. Léta 1684 dne 11. března kominíkovi od vysmejčení dvou komínů dáno.		20	
	560. Dne 27. července kominíkovi z měst pražských od vysmejčení 1 komína dáno.		10	
	561. Dne 19. října zámečnickovi za 2 zámky vysuté o 4 pírách k poutům dle smlouvy dáno.	1	10	
	Suma.	1	10	

Foliant:	Poslu právnímu:	Zlaté	Krejčary	Denáry
33b	562. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0
	Mistru popravnímu:			
	563. V tomto roce není vydáno nic.	0	0	0

34a	Suma sumárum všeho vydání v tom roce činí 1548 zlatých 3 denáry.	1548		3
	Rovnaže příjem s vydáním jest větší příjem nad vydání.	223	18	5 $\frac{1}{2}$

Foliant:	Kterýžto sumu takto vykazují:	Zlaté	Krejčary	Denáry
34b	564. Za Janem Olivou restu po otci jeho.	6		
	565. Za Václavem Březinou za dříví.		54	
	566. Za Verunou Holubovou též za dříví.		30	
	567. Za Václavem Pokorným hajným.	4	24	
	568. Za Václavem Čapkem hajným.	1	19	
	569. Za Simonem Rakovnickým.	2		
	570. Za Panem Zikmundem Ručičkou předešlím důchodním městským peněz hotových k obci náležejících v restu zůstává.	20	55	
	Suma všeho vykázání činí.	36	2	
	Atak po sněti výše rozepsaného vykázání peněz obecních k létu 1685 na hotově zůstává v sumě.	187	16	5 $\frac{1}{2}$

5 Analýza městského počtu Pardubic z roku 1684

Nosnou částí analýzy městského počtu Pardubic za rok 1684 je systém porovnávání příjmů a vydání města. Při psaní nebylo postupováno chronologicky podle zápisů písaře, ale spíše na základě logické návaznosti. Příjmy a vydání jsou různě spojována a přeskupována, aby tvořila jednotlivé přehlednější celky. Na začátku samozřejmě nechybí celková bilance příjmů a vydání, kde je přibližně zachováno písařovo schéma zápisu. Do celé analýzy jsou z důvodu přehlednosti a lepší představě začleněny různé grafy, tabulky a procentuální poměry. Historické měrné jednotky, které lze dohledat v literatuře jsou převedeny na jednotky moderní.

Na začátku městského počtu písař uvádí zůstatek peněz zanechaný po hospodaření předešlé rady. Zůstatek 393 kop míšeňských, 57 grošů a 1 denár po přepočtení na zlaté rýnské, v nichž byl uveden téměř celý počet činní 459 zlatých, 27 krejcarů a 1 denár.¹²⁵

5.1 Celková struktura příjmů za funkční období městské rady v roce 1684

Tab. č. 1

Celková struktura příjmů za funkční období městské rady v roce 1684	Zlaté	Krejcarý	Denáry	Procenta
Příjmy z pivovarnictví.	522	27		38,1 %
Příjem peněz z pronájmu obecních nemovitostí včetně pronájmu z mlýnů.	401	12		29,2 %
Příjmy ze skladu vína a z vína k obci vyšenkovaného.	171	26	3	12,5 %
Příjmy ze cla.	93	49	4 $\frac{1}{2}$	6,8 %
Příjem ze soli.	83	16		6,1 %
Příjem z páleného vína (pálenky).	23	16	3	1,7 %
Příjem z Jarmarků.	22	39		1,7 %
Příjem ze dřeva.	19	25		1,4 %
Drobné příjmy.	17	50		1,3 %

¹²⁵ J. POŠVÁR, Měna, s. 88.

Příjmy z pastvy dobytka koňského a jalového.	15	42		1,1 %
Celkem příjmů za rok 1684.	1371	3	$4\frac{1}{2}$	
Zůstatek peněz z roku 1683.	459	27	1	
Celkem příjem peněz za rok 1684 + zůstatek peněz z předchozího roku.	1830	30	$5\frac{1}{2}$	

Tab. č. 2

Porovnání výsledné sumy z příjmů	Zlaté	Krejcarů	Denáry
Písařův výsledek bez přičtení zbytku peněz z předešlého roku.	1377	22	$1\frac{1}{2}$
Můj výsledek bez přičtení zbytku peněz z předešlého roku.	1371	3	$4\frac{1}{2}$
Rozdíl.	6	18	3
Písařův výsledek spolu se zůstatkem peněz z minulého roku.	1771	19	$2\frac{1}{2}$
Můj výsledek spolu se zůstatkem peněz z minulého roku.	1830	30	$5\frac{1}{2}$
Rozdíl.	59	11	$2\frac{1}{2}$

První součet příjmů bez přičtení zůstatku peněz z minulého roku vychází o 6 zlatých, 18 krejcarů a 3 denáry více. Tuto více či méně drobnou neshodu lze pravděpodobně vysvětlit neúmyslnou chybou na straně písaře. Druhý výsledek, kdy písař přičítal k příjmům za rok 1684 zůstatek peněz z předešlého hospodaření městské rady, ale už vychází o 59 zlatých, 11 krejcarů a $2\frac{1}{2}$ denáru nižší. Opět se nabízí vysvětlení, že písař udělal chybu. Nebylo nic neobvyklého, že městské počty byly vykazovány s množstvím početních chyb. Znalost počítání ovládala ve městě pouze hrstka lidí a písaři neměli k ruce žádné moderní výpočetní přístroje. Jejich práci nikdo nekontroloval, takže udělat chybu bylo velmi snadné. Náročnost písařovy práce umocňovaly složitosti měnových soustav a častá koexistence starší mince s nově zavedenou. Do tohoto procesu postupného nahrazování starší mince novou vstupovaly zahraniční měnové soustavy, které při práci s penězi vytvářely chaos. Chyby dělali i úředníci spravující jednotlivá registra a tudíž se k písaři dostávala nesprávná data. Nebylo výjimkou, že konšelové vykazovali fiktivní výsledky a přebytky ze skutečných sum si nechávali pro sebe.¹²⁶

¹²⁶ F. HOFFMANN, *Středověké město*, s. 234-235.

5.2 Celková struktura vydání za funkční období městské rady v roce 1684

Tab. č. 3

Celková struktura vydání za funkční období městské rady v roce 1684	Zlaté	Krejčary	Denáry	Procenta
Vydání na služné purkmistrům, úředníkům, církevním hodnostářům a učitelů.	757	30		48,9 %
Vydání na údržbu a opravy ve městě.	426	12	1 $\frac{1}{2}$	27,5 %
Vydání peněz během úřadování jednotlivých purkmistrů.	90	10		5,8 %
Různá vydání proti aprobaci (účetkám).	44	38		2,9 %
Vydání nádeníkům od rubání dřeva po straně přerovské a bukovinské.	43	18		2,8 %
Vydání na dary, jídlo, pití a renovaci konšelského úřadu.	39	47		2,6 %
Vydání na vojsko.	32	2	3	2,1 %
Vydání na děkanství.	25	28		1,6 %
Vydání na pracovní nářadí a materiál.	24	33	3	1,6 %
Vydání na papír, kalendáře, vosk a svíčky.	21	6	3	1,4 %
Vydání na almužny.	18	4	4 $\frac{1}{2}$	1,2 %
Vydání ke špitálu.	10	27		0,7 %
Rozdílná vydání vedle rejstříků purkmistrských.	6	39		0,4 %
Vydání na školu.	5	26		0,4 %
Vydání za plstí a střevíce hlasnejm.	2	20		0,2 %
Celkem vydání za rok 1684.	1547	42	3	

Tab. č. 4

Porovnání příjmů a vydání	Zlaté	Krejčary	Denáry
Celkové příjmy za rok 1684.	1830	30	5 $\frac{1}{2}$
Celková vydání za rok 1684.	1547	42	3
Zůstatek peněz na příští rok.	282	48	2 $\frac{1}{2}$
Dluhy jednotlivých měšťanů k městu.	36	2	
Finální suma zůstatku peněz na příští rok.	246	46	2 $\frac{1}{2}$

Tab. č. 5

Dlužné částky městské rady do sirotčí poklady a ke špitálu	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Dlužná částka do sirotčí pokladny.	58	20	
Dlužná částka ke špitálu.	2081	18	2

Tab. č. 6

Porovnání zůstatku peněz na příští rok	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Písařova výsledná částka zůstatku peněz na příští rok.	187	16	$5\frac{1}{2}$
Moje výsledná částka zůstatku peněz na příští rok.	246	46	$2\frac{1}{2}$
Rozdíl.	59	29	3

Výsledná částka zůstatku peněz na příští rok 246 zlatých 46 krejcarů a $2\frac{1}{2}$ denáru se neshoduje s výsledkem, který zaznamenal písař 187 zlatých 16 krejcarů a $5\frac{1}{2}$. Rozdíl činní velmi vysokou částku 59 zlatých 29 krejcarů a 3 denáry.

5.3 Porovnání zůstatků peněz městského hospodaření Pardubic v osmdesátých let 17. století se zůstatky peněz z osmdesátých let 16. století

Tab. č. 7

Porovnání zůstatků peněz městského hospodaření Pardubic z osmdesátých let 17. století se zůstatky peněz z osmdesátých let 16. století¹²⁷	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Zůstatek z let 1587-1588.	4930	48	
Zůstatek z let 1588-1589.	5362	15	
Zůstatek z let 1589-1590.	5846	53	
Zůstatek z let 1683-1684.	459	27	1
Zůstatek z let 1684-1685.	282	48	2 $\frac{1}{2}$

Z tabulky je patrné, že téměř o sto let později byly zůstatky peněz, s kterými pracovala městská rada značně nižší. Je zcela zjevné, že město se ještě zcela nezotavilo z třicetileté války. Také ždímání Pardubic ze strany panovníka mohlo znatelně snížit městský zůstatek hotovosti.

---

¹²⁷ B. STEHLÍKOVÁ, *Hospodaření*, s. 58.

6 Analýza jednotlivých hospodářských oblastí Pardubic v roce 1684

6.1 Příjem peněz z gruntů

Základním příjmem města byly zisky z gruntů. Příjem peněz gruntovních se v Pardubicích praktikoval formou domovních peněz, kdy měšťan zaplatil část domu a zbytek částky doplácel v pravidelných dávkách každý rok. Určitý počet neobydlených gruntů propadl městu právem odúmrti, jako například grunt po Pavlovi Rovenským. Městské radě mohl také propadnout grunt, pokud dotyčný měšťan zběhl z města. Příkladem může být grunt po Janovi Štumfarovi, kdy byl dotyčný za „zlé chování“ nucen opustit město. Dům propadl městské radě a ta ho obratem prodala Rejnii Hojenové rozené Budkovské.¹²⁸ Město zastupováno radou konšelů vstupovalo do trhu s domovními penězi a nakupovalo jednotlivé nemovitosti nebo podíly na nich jako v případě domu Doroty Sovový „k obci skoupených“ od pozůstalého syna Víta. Nebo grunt Kateřiny Měřínkové, která zakoupila od městské obce dům na Dlouhém předměstí.¹²⁹ Výjimku tvořil mlýn Pekárovský, jež městská rada mohla prodat mlynáři Řehořovi Dytrychovi pouze s povolením pana purkmistra a pánů obecních starších.¹³⁰ Na mnoha gruntech bylo množství pohledávek v podobě zbytku peněz k zaplacení. Vysoký počet gruntů byl pustých a rozbořených. U části gruntů lze předpokládat, že se jedná o zástavbu poškozenou ještě za třicetileté války a doposud pobořenou a pustou. Zbytkové částky se uvádějí i u gruntů, které nikdo neobývá. Z městského počtu je zřejmé, že roční dávky nebyly pevně dané a záleželo na aktuální solvenci jednotlivých měšťanů. Příjem gruntovních peněz byl zapsán v kopách míšeňských.

Tab. č. 8

Struktura gruntů v Pardubicích	
Grunty, kde byla nějaká částka zaplacená.	11
Grunty obydlené, ale nebylo zaplacen nic.	2
Neobydlené grunty, ze kterých nebylo nic zaplacen.	4
Rozbořené grunty, ze kterých nebylo nic zaplacen.	3
Celkem gruntů.	20

¹²⁸ *Městský počet 1684* (dále MP), foliant 2b, č. 15.

¹²⁹ MP, foliant 2a, č. 8, MP, foliant 3a, č. 19.

¹³⁰ MP, foliant 3a, č. 23.

Tabulka „*Struktura gruntů v Pardubicích*“ ukazuje celkový počet gruntů, ze kterých se v roce 1684 platila nějaká částka. Z dvaceti gruntů jich bylo třináct obydlených a sedm pustých, případně rozbořených. Jedenáct gruntů odvedlo v tom roce nějakou částku do městské kasy a dva ne. Ze sedmi prázdných gruntů tři podle městského písaře byly pobožené. Pohledávky na gruntech tvoří vysokou částku 2107 kop míšeňských, 23 grošů míšeňských a $5\frac{1}{2}$ denáru.

6.2 Příjem peněz z pronájmu obecních nemovitostí

Další složkou příjmů z gruntů byly peníze vybírané od měšťanů pronajímajících si některé obecní nemovitosti. Mezi pronajímané nemovitosti patřily nájmy z brány Zelené a Bílé pronajímané celníkům. Úroky z chlebných a masných krámů pekařů a řezníků. Prostory v bráně Zelené, které sloužily jako soukromá truhlárna. Drobný peníz vynášela i dílna zámečnická. Pro účely rybaření městská rada pronajímala řeku Chrudimku. Písař zaznamenal do městského počtu i ty nemovitosti, které v tom roce nevynesly nic. Například kovářská dílna vedle brány Zelené byla pustá. Také židovský hřbitov nepřinášel peníze do městské pokladny kvůli vyhoštění Židů z města. Nejvydatnější položku odvedenou do městské pokladny tvořily úroky z masných krámů v hodnotě 58 zlatých a 20 krejcarů. Tato částka tvoří 74,9 % z celkové sumy 77 zlatých a 53 krejcarů.¹³¹ Po sečtení příjmů z gruntů a nájmu z gruntů dostaneme poměrně vysokou částku 199 zlatých, 12 krejcarů.

6.3 Nájmy z mlýnů

Nájmy z mlýnů tvoří samostatnou skupinu pronajímaných obecních nemovitostí. Mlýny, které město pronajímalo mlynářům, se v Pardubicích nacházely dva. Mlýn obecní s valchou a pilou spolu s mlýnem sladovým přinášely městské pokladně vysoký roční příjem. Sladový mlýn nacházející se na dnešní Pernštýnské ulici byl k potřebám měšťanského pivovaru přenechán v roce 1531 Vojtěchem z Pernštejna.¹³² Mlýn obecní se do rukou obce dostal až v roce 1626.¹³³ Nájemce v mlýně sladovém Gabriel Podhurský zaplatil na svatého Havla 54 zlatých.¹³⁴ Jan Čermák, mlynář v obecném mlýně, odvedl podstatně vyšší sumu, a to 148

---

¹³¹ MP, foliant 4b, č. 35–47.

¹³² J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 113.

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ MP, foliant 4a, č. 34.

zlatých.¹³⁵ Nepoměr obou sum lze vysvětlit různou velikostí mlýnů a absencí valchy s pilou na sladovém mlýně. Náklady na oba mlýny představovaly převážně nejruznější opravy, které složitější konstrukce mlýnu vyžadovala.

Tab. č. 9

Poměr oprav mlýnů k nájemnému	Zlaté	Krejčary	Denáry
Nájem ve sladovém mlýně.	54		
Náklad na opravy sladového mlýna.	12	43	3
Nájem v obecním mlýně s valchou a pilou.	148		
Náklad na opravy obecního mlýnu s valchou a pilou.	70	13	
Celkem po odečtení nákladů na opravy obou mlýnů.	120	56	3

Tabulka ukazuje částky utržené z nájemného spolu se sumami vydanými na opravy obou mlýnů. Je zcela jasné, že opravy obecního mlýna s valchou a pilou byly podstatně vyšší než opravy sladového mlýna. Důvodem byla opět větší velikost a lepší vybavenost obecního mlýna, která s sebou samozřejmě nese i vyšší náklady na údržbu.

6.4 Příjem ze cla, váhy a nádobí

Příjem ze cla lze rozdělit na dvě části. První část tvoří clo vybrané z Bílé a Zelené brány a mostu vedeného přes řeku Labe, druhou pak využití váhy a zapůjčení dřevěného a hliněného nádobí ve dnech pravidelného týdenního trhu. Clo se vybíralo ze zboží, které chtěl dotyčný dovézt do města, anebo přes most. Platilo se za vozy s nákladem jedoucí na trhy, z dobytka, potravin, kovů, z plavení dřeva (tzv. výton) atd.¹³⁶ Drobný peníz se vybíral i z obecní váhy na radnici zapůjčené u příležitosti trhu místním i cizím kupcům. Obchodníci a řemeslníci byli povinováni převážít svoje zboží, pokud ho chtěli prodávat.¹³⁷ Další částky plynuly z nádobí zapůjčeného ve dnech trhu.

¹³⁵ MP, foliant 4a, č. 33.

¹³⁶ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 464–466.

¹³⁷ Tamtéž, s. 560.

Tab. č. 10

Vzájemný poměr příjmů ze cla a zapůjčení vah spolu s nádobami	Zlaté	Krejčary	Denáry	Procenta
Clo.	83	34		89,1 %
Váhy a nádoby.	10	15	4 $\frac{1}{2}$	10,9 %
Celkem.	93	49	4 $\frac{1}{2}$	

Z tabulky jasně vyplývá, že clo v příjmech dominovalo nad pronájmem vah a různého nádobí. Celková suma 93 zlatých, 49 krejcarů a 4 $\frac{1}{2}$ denáru řadí clo mezi vydatnější městské příjmy. Tabulka neuvádí dvě položky z tunných ryb a herynků spolu se suchými dny z důvodů nulových příjmů v tom roce. Minimum peněz pozřely náklady na celnici, které v roce 1684 činí pouhé 2 zlaté, 2 krejčary.

6.5 Příjem jarmarečního

Jarmareční bylo souhrnné označení pro příjmy vybírané o jarmarcích od cizích a domácích kupců, řemeslníků, kramářů a nejrůznějších jiných prodejců. Jarmarky neboli výroční trhy se konaly jednou do roka, a to většinou ve spojení s nějakým významným církevním svátkem. Privilegium výročního trhu uděloval panovník a nic mu nebránilo v tom, aby jich jednomu městu udělil více.¹³⁸ Proto se v Pardubicích setkáváme hned se třemi jarmarky. První jarmark koňský konaný 9. února na Hromnice nechal vysadit Vojtěchovi z Pernštejna král Ferdinand I. roku 1533.¹³⁹ Výroční trh Křížoví ustanovil Ferdinand III. roku 1638 na 8. května, jako náhradu za starodávný trh vlněný.¹⁴⁰ Nejstarší jarmark Viktorýnský připadající na 5. července ustanovil král Ludvík Jagellonský roku 1524.¹⁴¹ Prodávající platívali z pronájmu míst ke stání. Prodávalo se všude, kde to bylo možné. Ve stáncích, podloubích a v případě Pardubic i v boudách městem k tomu účelu speciálně postavených. Peníze se však nevybíraly pouze z míst ke stání. Menší částky město vybíralo jako u týdenních trhů z obecní váhy. Léta 1684 se kvůli pobytu a verbování vojsk jarmarky konat nemohly. Pro zmírnění finančních ztrát města

¹³⁸ V. BŮŽEK a kol., *Společnost*, s. 360.

¹³⁹ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 94.

¹⁴⁰ Tamtéž.

¹⁴¹ Tamtéž.

obdrželi konšelé „*od pánů povolaných*“ drobnou kompenzaci v hodnotě 22 zlatých a 39 krejcarů.¹⁴² Po odečtení výdajů, které město muselo vyplatit tesaři s jeho pacholky za postavení bud pro kupce, čistý zisk činí 21 zlatých a 18 krejcarů.

6.6 Příjem z pastvy dobytka

Pardubice pronajímaly za peníze svým měšťanům možnost pasení svého dobytka na obecních pastvištích. Výběrem peněz a dohledem nad pastvišti byli pověřeni zvláštní úředníci. Pastviště byla rozdělena na dvě části podle druhu zvěře. Na Olšinkách za Zelenou bránou se směli pást koně a tažní voli a na Olšinkách za Bílou bránou jalovice. Z obou pastvišť městu přicházel malý důchod. Z pastvy koňské za Zelenou bránou 9 zlatých, 42 krejcarů a z pastvy jalové za Bílou bránou 6 zlatých.¹⁴³ Drobný peníz musela městská rada vydat na opravu domků, kde žili pastevcí. Takovéto pastoušky byly v Pardubicích dvě, jedna za Zelenou branou, druhá za Bílou. Náklad na pastoušky v roce 1684 byl 2 zlaté 38 krejcarů.¹⁴⁴ Pokud tuto částku odečteme od zisků z pastvy dobytka, dostaneme celkovou sumu 13 zlatých 4 krejcare.

6.7 Příjem ze skladu vína

Příjem ze skladu vína představoval poplatky vybírané za dovoz cizího vína do města.¹⁴⁵ Každý úřadující purkmistr během svého čtyřtýdenního funkčního období zapisoval do svého „malého počtu“ počet věder do města přivezených a z toho utržené částky. Ze zápisů písaře vyplývá, že za jedno vědro (58,003 l)¹⁴⁶ musel forman nebo nákladník odvést 20 krejcarů do obecní pokladny. Městská rada nashromáždila od ledna 1684 až do ledna 1685 za 350 věder 116 zlatých 40 krejcarů.¹⁴⁷

---

¹⁴² MP, foliant 4a.

¹⁴³ MP, foliant 5a, č. 49–50.

¹⁴⁴ MP, foliant 33a, č. 553–556.

¹⁴⁵ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 236.

¹⁴⁶ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 95.

¹⁴⁷ MP, foliant 5b–6a, 51–63.

6.8 Příjmy z vína v obci vyšenkovaného

Měšťané, kteří s městem tzv. „chlebili“, měli právo šenkovat víno. V privilegii šenkovat víno se jednotliví měšťané střídali. Na koho se dostalo v právu šenkovat, zaplatil vinný ták, vyvěsil na označení nad vchod do domu a čepoval podle míry, jakou stanovovala městská rada.¹⁴⁸ Městský počet z roku 1684 prozrazuje, že za jedno vědro vína mladého se platily 2 zlaté rýnské a z jednoho vědra vína starého 2 zlaté 11 krejcarů. Pardubice za rok 1684 vydělaly na šenkovním 54 zlatých 46 krejcarů a 3 denáry. Pokud se k tomu přičtou peníze vybrané ze skladu vína, dostaneme úctyhodnou částku 171 zlatých 26 krejcarů a 3 denáry.

6.9 Příjmy a náklady z pivovarů

V hospodaření města zaujímaly významné postavení příjmy spojené s vařením a prodejem piva. Města se snažila zpoplatnit téměř cokoliv, co souviselo s výrobou a distribucí piva. Zpoplatněny bývaly suroviny, ze kterých se pivo vyrábělo, jako voda, slad a obilí. Městská rada dokonce konkurovala měšťanům vařením vlastního piva. Města si najímala tzv. „šrotěře“, kteří měli na starost rozvoz piva, dovoz surovin a také tloukli sůl.¹⁴⁹ V Pardubicích se pivovary od roku 1531 nacházely v držení města.¹⁵⁰ Původně se vařilo především pivo bílé pšeničné. V sedmáctém století bylo postupně vytlačeno pivem ječným. Část chmele pěstovali sousedé okolo města a část dováželi. Slad byl zpracováván ve sladovém mlýně ve městě. Vodu získával z kašny napájené městskou struhou a hnanou dřevěnými trubkami do pivovaru. Sládek získával obživu z peněz utržených ze sousedských várek.¹⁵¹

Měšťané, kteří aspoň jeden rok ve městě vlastnili grunt, měli právo navařit várku piva a vyšenkovat jí nebo rozprodat. Právo vařečné rotovalo mezi měšťany a o poctivé střídání dbala městská rada.¹⁵² Jednotlivé várky a sudy byly zatěžovány poplatky, tzv. varným a posudným. Také z načetí piva se vybíral drobný poplatek, tzv. náčinné.¹⁵³ Panovník ukládal městům od roku 1547 daň, tzv. pivní a vinný ták vybíraný z jednotlivých várek.¹⁵⁴

---

¹⁴⁸ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 495–501.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 493–494.

¹⁵⁰ J. SAKAŘ, *Dějiny II.* s. 214.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 214–219.

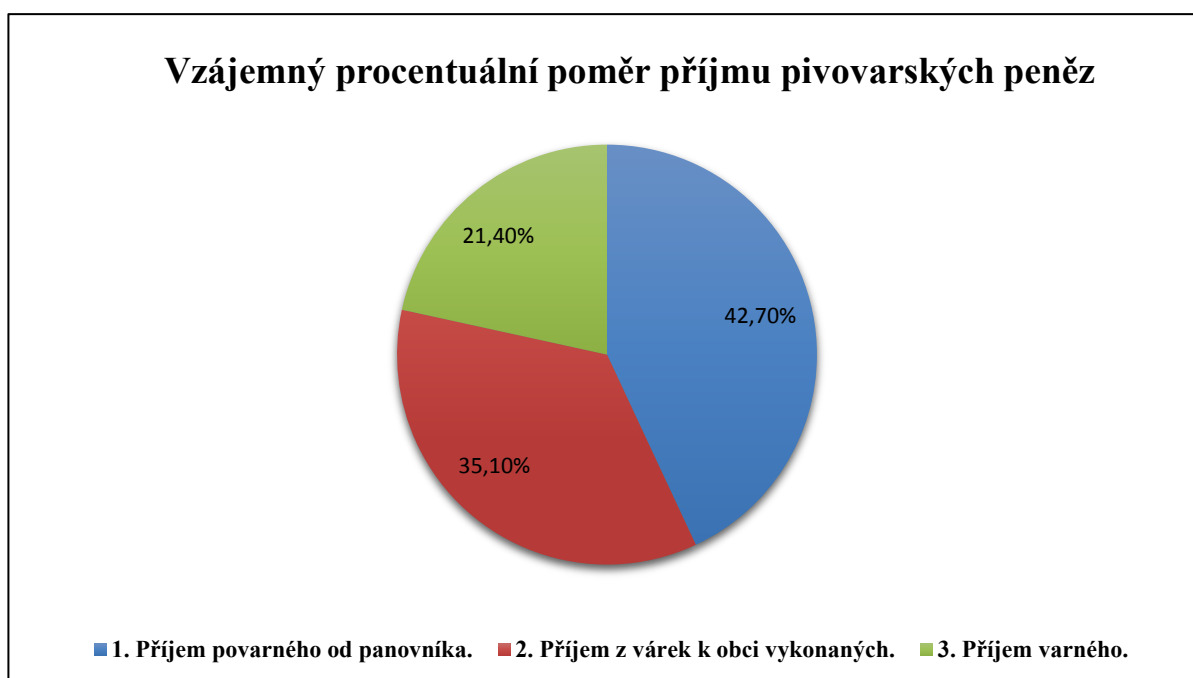
¹⁵² Tamtéž, s. 222–226.

¹⁵³ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 493–496.

¹⁵⁴ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 217.

Tab. č. 11

Příjmy města z pivovarnictví	Zlaté	Krejčary	Procenta
Příjem varného.	112	30	21,4 %
Příjem povarného od panovníka.	225		42,7 %
Příjem z várek k obci vykonaných.	184	57	35,1 %
Celkem.	522	27	

graf č. 1

Tabulka „*Příjmy města z pivovarnictví*“ srovnává jednotlivé kategorie příjmů peněz do městské kasy z pivovarnictví. Nejvyšším příjmem byla sleva panovníka na pivním táce pro Pardubice.¹⁵⁵ Pivní a vinný táce představoval daň z vyrobeného zboží, kterou město platilo z jednotlivých várek.¹⁵⁶ Po třicetileté válce Ferdinand III. slevil Pardubicím pivní táce. Císař Leopold I. obral Pardubice o monopol dovozu piva do krčem okolo města a tuto slevu stvrdil.¹⁵⁷ Tuto sumu si obec díky slevě od panovníka mohla nechat na výživu purkmistrů a jejich úředníků. Druhou nejvyšší částkou byly zisky z várek, které městská rada navařila

¹⁵⁵ MP, foliant 7b, č. 77.

¹⁵⁶ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 217.

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 227.

v pivovaru a buď vyšenkovala, nebo prodala dále.¹⁵⁸ Ze zápisu písaře vyplývá, že obec uvařila tři várky. Na první várku využila ječmen z obecního dvora markvartovského. Při druhé várce část obilí musela obec nakoupit v Heřmanově Městci. Jeden strych ječmene (92,231 l)¹⁵⁹ stál 1 zlatý 15 krejcarů. Příjem varného tvoří třetí nejvyšší výdělek města.¹⁶⁰ Z jedné várky městská rada vybírala 1 zlatý 30 krejcarů. Várek bylo vykonáno od ledna 1684 do ledna příštího roku 75. Celkový příjem tedy činil 112 zlatých 30 krejcarů. Výsledná suma příjmů z pivovarů byla 522 zlatých 27 krejcarů.

Výdaje na pivovar se týkají především oprav technologií nutných k vaření piva. Celková částka nákladů na pivovar byla 19 zlatých 27 krejcarů.

6.10 Příjem z pálenky

Posledním nápojem, jenž patřil k živnostem pardubických měšťanů, bylo zpracování a prodej pálenky. Pivo a víno pálené se pátilo z kvasnic pív a vín. Koncem 16. století se také rozmohlo pálit „kořalku“ z obilí, ale proti tomuto způsobu zpracování ukládali konšelé prohibiční zákony.¹⁶¹ Pálenku směli prodávat i podruzi na předměstích. Z pánve bylo město povinováno platit roční důchod své vrchnosti. Roku 1662 císař Leopold I. odpustil Pardubicím roční úrok za odstoupení některých venkovských krčem.¹⁶²

Důchod z pálenky se vybíral dvakrát do roka. Poprvé v dubnu na sv. Jiří a podruhé v říjnu na sv. Havla. Na sv. Jiří městská rada vybrala 17 zlatých 39 krejcarů a na sv. Havla 5 zlatých 37 krejcarů a 3 denáry.¹⁶³ Celková suma příjmů z páleného vína byla 23 zlatých 16 krejcarů a 3 denáry.

---

¹⁵⁸ MP, foliant 8a, č. 78–80.

¹⁵⁹ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 88.

¹⁶⁰ MP, foliant 6b-7a, č. 64–76.

¹⁶¹ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 502.

¹⁶² J. SAKAŘ, *Dějiny II*, s. 237.

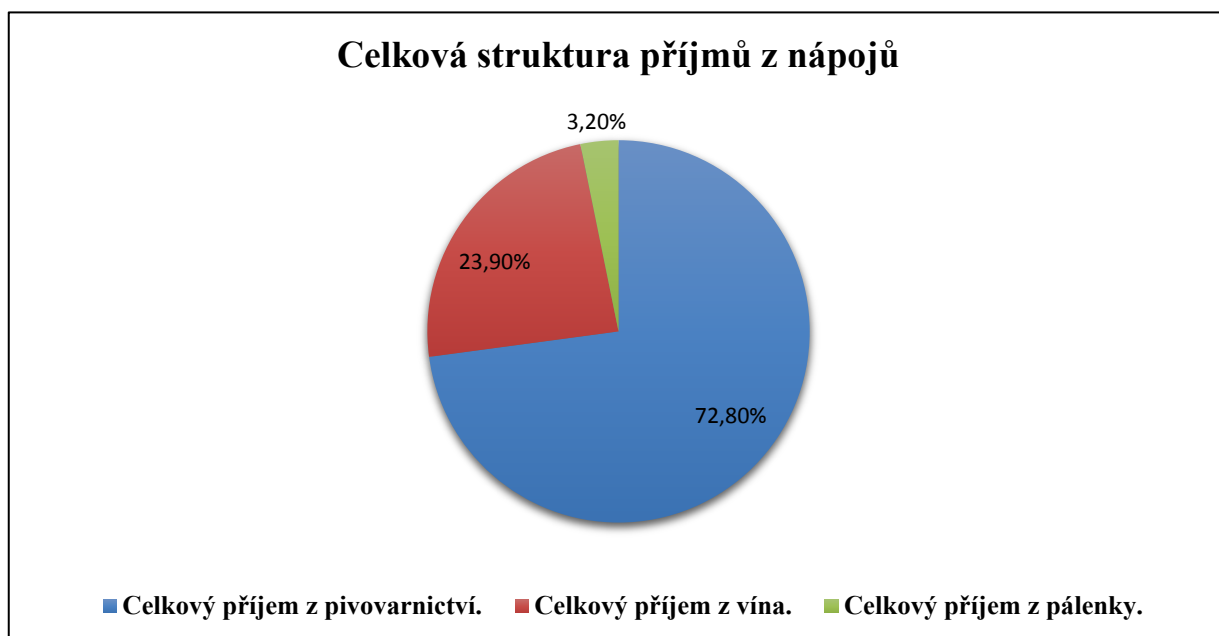
¹⁶³ MP, foliant 11b, č. 137–158.

6.11 Celková struktura příjmů z nápojů

Tab. č. 12

Celková struktura příjmů z nápojů	Zlaté	Krejcarý	Denáry	Procenta
Celkový příjem z pivovarnictví.	522	27		72,8 %
Celkový příjem z vína.	171	26	3	23,9 %
Celkový příjem z pálenky.	23	16	3	3,2 %
Celkový příjem z nápojů.	717	10		

graf č. 2

Tabulka a graf ukazují, že v příjmech z nápojů jasně dominují zisky z pivovarnictví, které zaujímají 72,8 % příjmů. Příjmy z vína zaujímají 23,9 % a pouhý zlomek 3,2 % peníze utržené z pálenky. Suma 717 zlatých 10 krejcarů vybraná z nápojů zaujímá téměř polovinu, tj. 40,5 % všech příjmů Pardubic za rok 1684.

6.12 Příjem a vydání za dřevo po straně Přerovské a Bukovinské

Ku potřebám Pardubic sloužily lesy po straně Přerovské a Bukovinské. Město si najímalo nádeníky, kteří měli na práci po straně Přerovské i Bukovinské kácet stromy. Správu nad lesy

na každé straně svěřovala městská rada dvěma hajným. Neprodávalo se jenom sáhové dříví, ale i proutí a roští. Zvláštní kategorii začleněnou do příjmů z lesů tvořily rohatiny čížečné. Číhač chytal v obecních lesích do rohatin čížečných (pastí) lesní ptactvo, které prodával. Z tohoto obchodu platil městu daň. V roce 1684 nebylo z rohatin čížečných přijato nic.¹⁶⁴

Tab. č. 13

Příjem za dřevo po straně Přerovské a Bukovinské	Zlaté	Krejčary	Denáry
Příjmy peněz z prodaného dřeva po straně Přerovské.		42	
Příjmy peněz z prodaného dřeva po straně Bukovinské.	18	43	
Celkem.	19	25	

Dřevo z obou lesů se prodávalo především pravovárečným měšťanům k potřebám vaření piva. Pouze třicet sáhů dřeva, tedy 112,41 m³¹⁶⁵ dostal městský špitál k topení. Valná většina dříví, která se z dělala, byla opětovně vydána, jako benefit městským úředníkům, vojákům a dalším. Část dříví se protopila na radnici.

Tab. č. 14

Příjem a výdej dříví po straně Přerovské	Sáhy
Zbytek dříví ze strany Přerovské z minulého roku.	42
Nový příjem dříví za rok 1684.	211
Celkový příjem dříví za rok 1684 i se zbytkem z loňského roku.	253
Vydání téhož dříví.	243
Zbytek dříví na příští rok činí.	10
Příjem a výdej dříví po straně Přerovské k potřebám pivovaru	Sruby
Za rok 1684 pokáceno dříví pivovarského.	9
Vydáno téhož dříví.	2
Zbytek pivovarského dříví na příští rok.	7

Příjem a výdej dříví po straně Přerovské ukazuje, že město z dělalo 253 sáhů (947,991 m³) a vydalo 243 sáhů (910,521 m³), takže zbylo pouhých 10 sáhů (37,47 m³).¹⁶⁶ Pivovarského

¹⁶⁴ MP, foliant 8b, č. 82, MP, foliant 9b, č. 99.

¹⁶⁵ F. HOFMANN, *Metrológická příručka*, s. 85.

¹⁶⁶ Tamtéž.

dříví bylo zděláno 9 srubů a vydány 2 sruby. Početní jednotka sruby pravděpodobně označovala hromadu dříví. Bohužel je dnes téměř nemožné dohledat hodnotu této měrné jednotky.

Tab. č. 15

Příjem a výdej dříví po straně Bukovinské	Sáhý
Zbytek dříví ze strany Bukovinské z minulého roku.	92
Nový příjem dříví za rok 1684.	209
Celkový příjem dříví za rok 1684 i se zbytkem z loňského roku.	301
Vydání téhož dříví.	186
Zbytek dříví na příští rok činí.	115

Tab. č. 16

Příjem a výdej dříví po straně Bukovinské k potřebám pivovaru	Sruby
Zbytek dříví pivovarského z minulého roku + dříví pivovarské za rok 1684.	33
Vydáno téhož dříví.	$15\frac{1}{2}$
Zbytek pivovarského dříví na příští rok.	$17\frac{1}{2}$

Pardubice utržily ze strany Bukovinské za rok 1684 301 sáhů (1127,847 m³). Stejného dříví vydalo 186 sáhů (696,942 m³), tudíž zbytek dříví činí 115 sáhů (430,905 m³).¹⁶⁷ Dříví pivovarského město pokácelo 33 srubů a vydalo $15\frac{1}{2}$ srubu. Na příští rok zbývá $17\frac{1}{2}$.

Pardubice za rok 1684 dohromady přijaly ze strany Bukovinské a Přerovské 554 sáhů (2075,838 m³) a vydaly dohromady z obou stran 429 sáhů (1607,463 m³). Celkový zbytek dříví z obou stran byl 125 sáhů (468,375 m³). Dříví pivovarského z obou stran Pardubice přijaly $17\frac{1}{2}$ srubů a vydaly $17\frac{1}{2}$. Zbytek pivovarského dříví byl $24\frac{1}{2}$ srubu.

¹⁶⁷ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 85.

Tab. č. 17

Vydání peněz nádeníkům od rubání dříví po straně Přerovské i Bukovinské	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Vydání peněz nádeníkům od rubání dříví po straně Přerovské.	20	6	
Vydání peněz nádeníkům od rubání dříví po straně Bukovinské.	23	12	
Celkem.	43	18	

Tabulka vydání peněz nádeníkům ukazuje, kolik peněz město muselo vynaložit na pokácení vlastního dříví. Za jeden sáh dříví (3,747 m³) městská rada platila 6 krejcarů a za jeden srub pivovarského dříví 18 krejcarů.¹⁶⁸ Celková suma zaplacená nádeníkům za kácení dříví po straně Bukovinské a Přerovské byla 43 zlatých 18 krejcarů.

6.13 Příjem ze soli

Důchod solný patřil k vyšším příjmům města. Od roku 1548 měla obec sůl uloženou ve světničce obecního mlýna, kde zároveň probíhal prodej. Obec pověřovala jednoho měšťana neboli obecního slanáře dozíráním nad solným hospodářstvím. K ruce měl šrotýře, kteří sůl tloukli. Městským slanářem v roce 1684 byl Jan Holub.

Tab. č. 18

Příjem ze soli	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Příjem zisku ze solného důchodu.	83	16	

Tab. č. 19

Platy slanáři a šrotýřům	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Plat slanáře obecního za rok 1684.	7		
Platy šrotýřů za rok 1684.	1	25	
Celkem.	8	25	

¹⁶⁸ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 85.

Tab. č. 20

Vydání soli úředníkům, vojákům a děkanovi	Zlaté	Krejcarý	Denáry
Vydání soli 11 purkmistrům po 1 věrteli.	20	48	
Vydání 2 beček soli děkanovi Janovi Augustinovi Paukarovi z Jelenice.	15		
Vydání 6 věrtelů soli starším obecním po 1 zlatém, 36 krejcarech.	9	36	
Vydání 1 bečky soli písaři Rudolfovi Felixovi Cejpovi z Peclínovce.	7	30	
Vydání 1 bečky městskému důchodnímu Václavovi Ferdinandovi Kuttnohorskému.	7	15	
Vydání 17 čtvrtců soli armádě po 24 krejcarech.	6	48	
Celkem vydáno soli v hodnotě.	66	57	

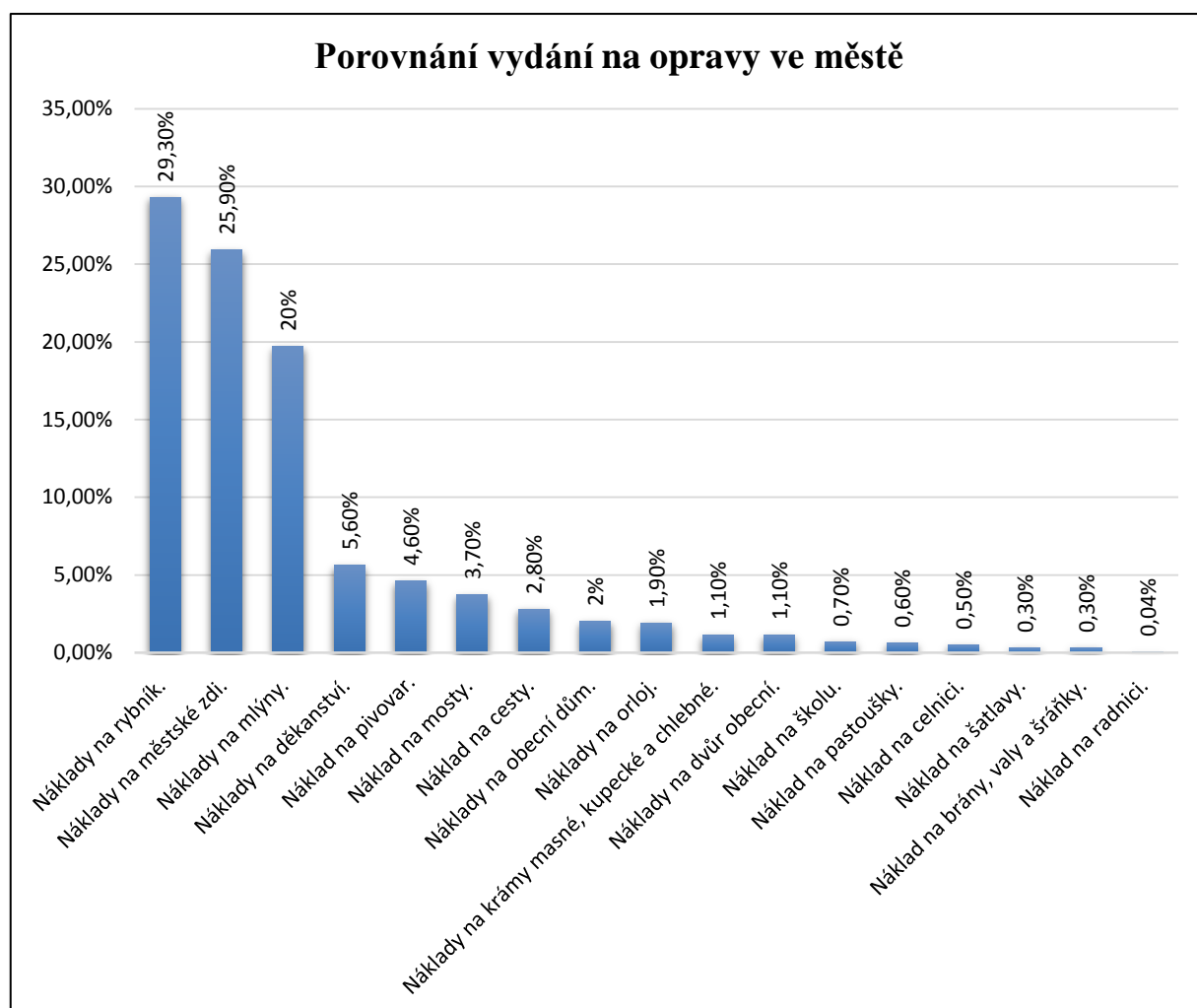
Za rok 1684 Pardubice utřily z prodeje ze soli 83 zlatých 16 krejcarů. Plat obecního slanáře činil 7 zlatých a na platy šortýřů byl vydán pouhý 1 zlatý 25 krejcarů. Sůl se vydávala jako část naturálních platů různým městským úředníkům, děkanovi a vojákům. Největší vydání soli na osobu, 2 bečky v hodnotě 15 zlatých dostal pardubický děkan Jan Augustin Paukar z Jelenice. Jednu bečku soli v hodnotě 7 zlatých 30 krejcarů obdržel také městský písař Rudolf Felix Cejp z Peclínovce. Jeden věrtel soli dostal každý konšel, který se vystřídal na postu purkmistra. Obecní starší dostali po jednom věrteli soli. Jedna bečka soli náležela městskému důchodnímu Václavovi Ferdinandovi Kuttnohorskému. Také posádce, respektive jejím důstojníkům náležel solný plat. Opět je dnes už téměř nemožné dohledat přesné hodnoty objemových měr, ve kterých počítali sůl.

6.14 Vydání na nejrůznější opravy ve městě

Tab. č. 21

Porovnání vydání na opravy a údržby vně i uvnitř města	Zlaté	Křejcarý	Denáry	Procenta
Vydání na opravu a údržbu rybníku Přerovského.	123	15	3	29,3 %
Vydání na opravu a údržbu městských zdí (opevnění).	109	11	5	25,9 %
Vydání na opravy a údržbu mlýnu sladového a valchovního s pilou.	82	56	3	19,7 %
Vydání na opravu a údržbu děkanství.	23	43		5,6 %
Vydání na opravu a údržbu pivovaru.	19	27		4,6 %
Vydání na opravy a údržbu mostů.	15	39		3,7 %
Vydání na opravy a údržbu cest.	11	40		2,8 %
Vydání na opravy a údržbu domu obecního.	8	27	3	2 %
Vydání na opravu a údržbu orloje.	7	42		1,9 %
Vydání na krámy masné, kupecké a chlebné.	4	32		1,1 %
Vydání na opravy a údržbu dvora obecního.	4	30	4 $\frac{1}{2}$	1,1 %
Vydání na opravu a údržbu školy.	2	46		0,7 %
Vydání na opravu a údržbu pastoušky.	2	38		0,6 %
Vydání na opravu a údržbu celnice.	2	2		0,5 %
Vydání na opravu a údržbu šatlavy.	1	10		0,3 %
Vydání na opravy a údržbu bran, valů a šránků.	1	6		0,3 %
Vydání na opravu a údržbu radnice.		10		0,04 %
Celkem.	420	57	0,5	
Vydání na pracovní nářadí a stavební materiál.	24	33	3	
Celková částka i s vydáními na pracovní nářadí a materiál.	445	30	3,5	

graf č. 3

Opravy a nejnnutnější údržba ve městě zahrnovala náklady vně i uvnitř města. Nejvyšší položku z této kategorie činí náklady na obecní rybník. V sedmnáctém století město vlastnilo již pouze rybník Přerovský.¹⁶⁹ Opravy spočívaly především v tesařské práci, kdy mistr tesař a nádeníci opravovali hráze, různé trubky odvádějící vodu, čistili strouhy a kůly zpevňovali břehy. Druhou nejvyšší položku opravy městských zdí měl na starosti zedník. Kámen na opravy si s tovaryši nalámal pod Kunětickou horou. Za nalámání jednoho sáhu (3,3 m³)¹⁷⁰ platila městská rada po 48 krejcarech. Za tisíc cihel na zdění se platily 3 zlaté 53 krejcarů a 2 denáry. A za jednu tůru vápna (asi tunu, 218,912 l)¹⁷¹ 2 zlaté 4 krejcarey. Zedník Vít Strnad v roce 1684 opravil část městského opevnění od Zelené brány až po kostel sv. Bartoloměje za 108 dní. Za tuto práci mu městská rada platila 24 krejcarů na den. Nádeníci, kteří při opravách

¹⁶⁹ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 112.

¹⁷⁰ F. HOFMANN, *Metrolgická příručka*, s. 85.

¹⁷¹ Tamtéž, s. 93.

pomáhali, dostávali na den 8 krejcarů. Nejnižší položku tvoří náklady na radnici, které v roce 1684 činily pouhých 10 krejcarů. Celková částka 420 zlatých 57 krejcarů a 0,5 denáru vynaložená na opravy a údržbu ve městě tvoří poměrně vysokou část celkových nákladů města v roce 1684. S opravami a údržbou úzce souvisí náklady na pracovní nářadí a materiál. Částka 24 zlatých 33 krejcarů a 3 denáry vydaná na nástroje a materiál byla poměrně vysoká, ale ne překvapivá. Okrádání města bylo běžnou záležitostí.¹⁷²

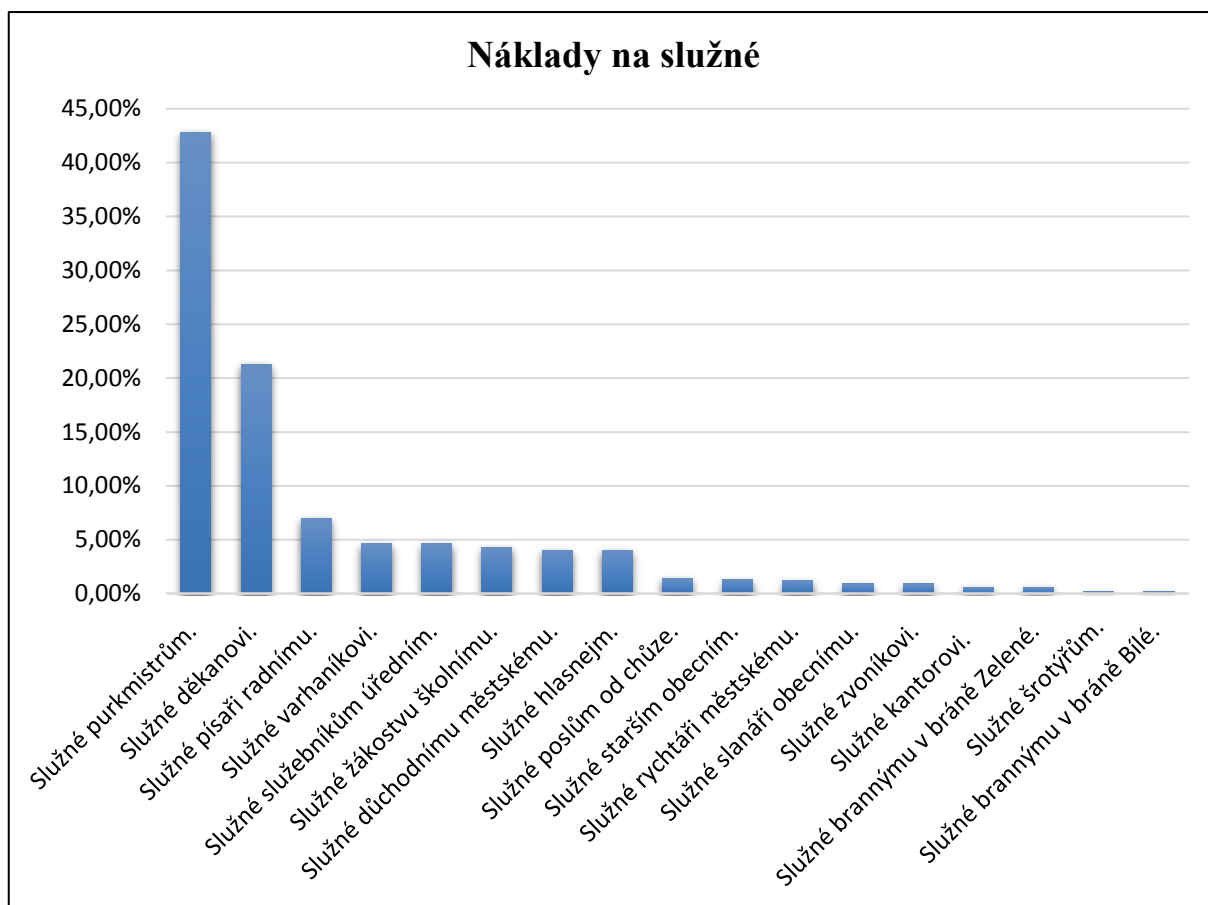
6.15 Vydání na platy purkmistrů, úředníků, církevních hodnostářů a učitelů

Tab. č. 22

Vydání na služné purkmistrů, úředníků, církevních hodnostářů a učitelů	Zlaté	Krejcarý	Procenta
Služné purkmistrům.	324	8	42,8 %
Služné děkanovi.	161		21,3 %
Služné písaři radnímu.	53	20	7 %
Služné varhaníkovi.	35		4,6 %
Služné služebníkům úředním.	34	40	4,6 %
Služné žákostvu školnímu.	32	40	4,3 %
Služné důchodnímu městskému.	30	35	4 %
Služné hlasnejm.	30	20	4 %
Služné poslům od chůze.	10	42	1,4 %
Služné starším obecním.	9	36	1,3 %
Služné rychtáři městskému.	9	20	1,2 %
Služné slanáři obecnímu.	7		0,9 %
Služné zvoníkovi.	7		0,9 %
Služné kantorovi.	4	40	0,6 %
Služné brannýmu v bráně Zelené.	4	40	0,6 %
Služné šrotýřům od tlučení soli.	1	25	0,2 %
Služné brannýmu v bráně Bílé.	1	24	0,2 %
Celkem.	757	30	

¹⁷² Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 575–576.

graf č. 4

Tabulka a graf ukazují strukturu služného v Pardubicích na konci 17. století. Sumy služného zaznamenané do městského počtu nepředstavovaly jediný zdroj příjmů daného měšťana. Úředníci, církevní hodnostáři, kantoři a další žili z četných příspěvků a darů ze strany ostatních sousedů. Také vydání na jejich zaměstnance pocházelo z jejich vlastní kapsy. Proto uvedené částky nelze brát jako obraz jejich životní úrovně.

Nejvyšší položku tvoří služné purkmistrů. Úřadující purkmistr si za čtyři neděle ve svém úřadě přišel na 20 kop míšeňských (23 zlatých 20 krejcarů)¹⁷³, z čehož ale musel platit dva služebníky. Část služného dostával v naturáliích v podobě soli. Děkan dostával v Pardubicích příspěvek čtvrtletně. Jednou za čtvrt roku kněz obdržel služné ve výši 35 zlatých, což dělá za celý rok 140 zlatých rýnských. Část služného dostával v soli a koření. Zajímavé je služné poslům od chůze. Z tohoto vydání lze vyčíst, v jakém pořadí se postupně střídali konšelé v úřadě purkmistrském. Například první purkmistrem byl Jan Klebsattle z Milhauzu a posledním Jan Bělský. Učitel v Pardubicích si vydělal skromný plat 4 zlaté a 40 krejcarů.

¹⁷³ J. POŠVÁR, *Měna*, s. 88.

Nejnižší služné měl branný v bráně Bílé. Jeho roční služné činilo pouhý 1 zlatý a 24 krejcarů. O něco lépe se měl jeho kolega v bráně Zelené, kde obdržel již 4 zlaté a 40 krejcarů. Rozdíl lze vysvětlit vyšší frekventovaností provozu v bráně Zelené. Celkem Pardubice vynaložily na služné různých osob 757 zlatých a 30 krejcarů, což z vydání tohoto druhu dělá v městském počtu nejvyšší položku.

6.16 Vydání na dary, jídlo, pití a renovaci konšelského úřadu

Dary a pocty byly běžnou položkou v městských počtech, které spolky nemalý peněz. Dary konšelé posílali panovníkovi a jeho úředníkům kvůli získání přízně, například k potvrzení privilegií města. Dary se rozdávaly i na regionální úrovni, například hejtmanům. Nejvyšší položkou bývaly pocty uštědřené královskému podkomořímu a jeho úředníkům u příležitosti obnovy městské rady. Také pohoštění rozličných vzácných osob, které projížděly městem, stálo mnoho peněz. Obdarovávalo se i při významných svátcích, jako na Zelený čtvrtek, Štědrý večer atd.¹⁷⁴ Městská rada hojně využívala při vyřizování záležitostí města pohoštění za obecní peněz. Konšelé neopomínali obdarovávat na významné svátky četné osoby v životě města v čele se zámeckým hejtmanem Jakubem Bohuslavem Lysandrem z Ehrenfeldu.¹⁷⁵ Úředníci dostávali na Zelený čtvrtek tradiční postní jídla, jako ryby a na Štědrý večer tradiční housky. Pardubice na nejrůznější dary a pohoštění v roce 1684 vydaly 39 zlatých 47 krejcarů.¹⁷⁶

Jak již bylo uvedeno výše, obnova městské rady stála obecní pokladnu mnoho peněz. Konšelé museli adekvátně pohostit hejtmana nebo jeho zástupce a uspořádat velkou obecní slavnost. Ideálně se měla městská rada obnovovat každý rok, ale stávalo se, že jeden sbor konšelů vykonával svůj úřad i několik let po sobě. V roce 1684 neproběhla renovace konšelského úřadu a stávající rada svoje působení vykonávala již po několikáté.¹⁷⁷

---

¹⁷⁴ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 2., s. 581–586.

¹⁷⁵ J. SAKAŘ, *Dějiny II.*, s. 184.

¹⁷⁶ MP, foliant 26b, č. 413–422.

¹⁷⁷ MP, foliant 17a, č. 247.

6.17 Kancelářské potřeby

Městská účetní agenda nemohla fungovat bez kancelářských potřeb, jako byl papír, kalendáře, vosk a svíčky. Pardubice platily za jeden rys papíru (336 archů papíru)¹⁷⁸ 1 zlatý rýnský. Za celý rok městská samospráva spotřebovala 5,5 rysu papíru (1848 archů).¹⁷⁹ Jedna libra svíček (0,514 kg)¹⁸⁰ k úřadu brannému stála 9 krejcarů a Pardubice za rok 1684 spotřebovaly 67,5 liber svíček (34,695 kg)¹⁸¹ v hodnotě 10 zlatých 7 krejcarů a 3 denáry.¹⁸² Městská rada mohla od roku 1534 pečetit červeným voskem, což Pardubice stavělo na roveň s královskými městy.¹⁸³ Náklady na červený vosk byly v roce 1684 1 zlatý a 2 krejcarů.¹⁸⁴ Celková suma vydání na nejrůznější kancelářské potřeby byly 21 zlatých 6 krejcarů a 3 denáry.

6.18 Vydání za jednotlivých purkmistrů

Jak již bylo zmíněno, každý úřadující purkmistr si vedl vlastní účetní rejstřík, kam zaznamenával nejrůznější vydání během svého působení. Rejstříky se předávaly mezi jednotlivými purkmistry po čtyřech nedělích, kdy se dělalo jejich vyúčtování. Z městského počtu lze sledovat vydání jednotlivých purkmistrů. Za prvního purkmistra Jana Klebsattle došlo k enormním vydáním během výkonu jeho funkce v hodnotě 19 zlatých 17 krejcarů.¹⁸⁵ Vyšší částky jsou i u jeho dvou následníků France Albrechta Fydlera, 9 zlatých a 41 krejcarů a Jana Bělského, 11 zlatých a 29 krejcarů.¹⁸⁶ Celková vydání za purkmistrské rejstříky činí 90 zlatých a 10 krejcarů.

6.19 Vydání na vojsko

Jak již bylo napsáno v kapitole „*Pardubice v 80. letech 17. století*“, válka s Turky zatěžovala panství zvýšeným pohybem vojsk. V běžném fungování města se válka a pobyt „*soldatesky*“

---

¹⁷⁸ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 83.

¹⁷⁹ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 83, MP, foliant 17a, č. 237–246.

¹⁸⁰ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 70.

¹⁸¹ Tamtéž.

¹⁸² MP, foliant 27a, č. 423–435.

¹⁸³ Z. WINTER, *Kulturní obraz*, sv. 1., s. 45.

¹⁸⁴ MP, foliant 16b, č. 236.

¹⁸⁵ MP, foliant 26a, č. 400.

¹⁸⁶ MP, foliant 26a, č. 401–402.

promítl především na poli hospodářském. Zvýšené výdaje můžeme sledovat v městském účetnictví. Městský počet Pardubic z roku 1684 poodkrývá finanční ztráty, jimiž město trpělo v průběhu jednoho funkčního období městské rady. Vydání na lid vojenský, jak jej nazývá městský písař, sestává z 31 položek skýtajících určitý náhled do běžných potřeb důstojnického aparátu. Město se tímto způsobem staralo pouze o nejvyššího „*vachmistra*“ a jeho nejbližší. Řadoví vojáci byli povinováni zaopatřovat se z žoldu.

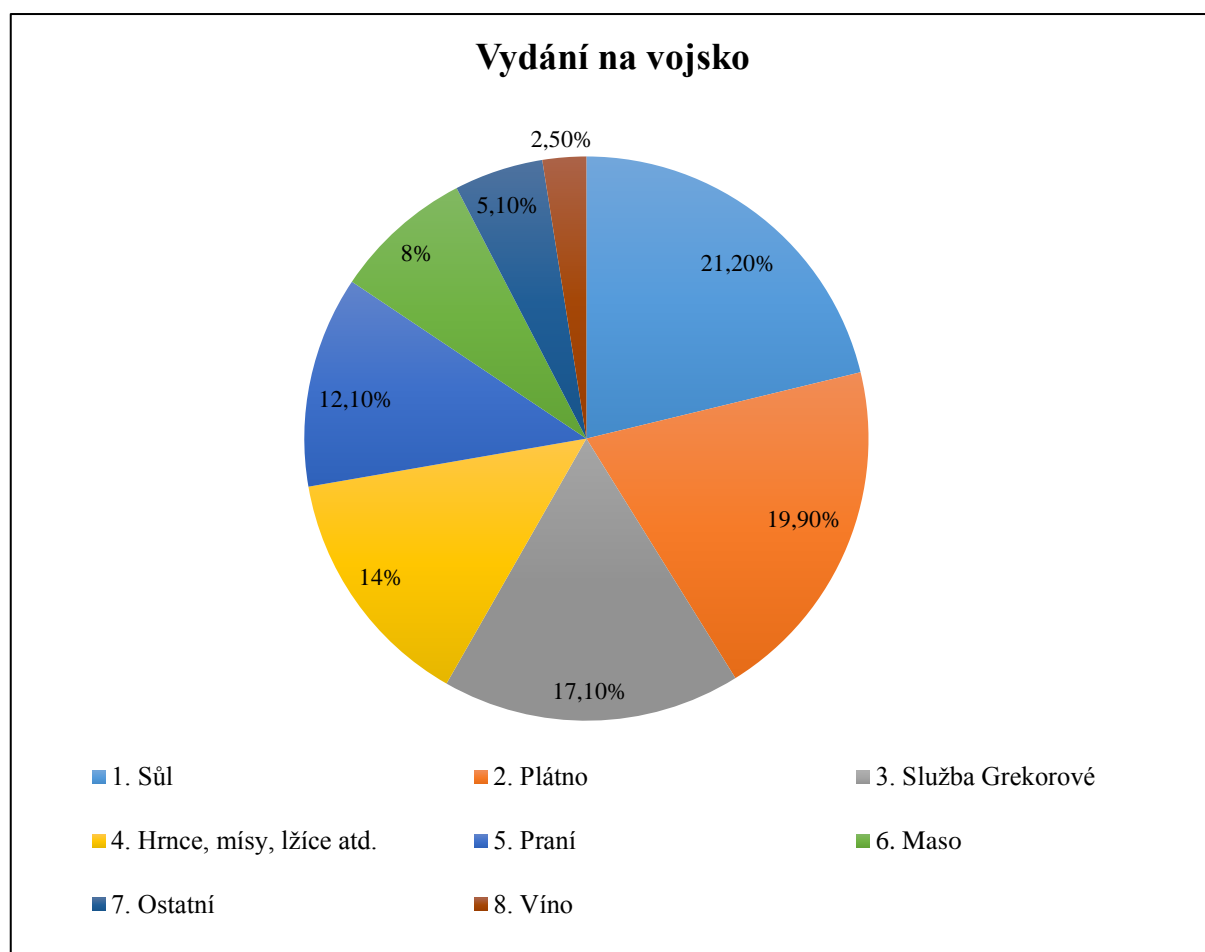
Tab. č. 23

Vydání na vojsko	Zlaté	Kopy	Denáry	Procenta
Za hrnce, mísy, lžíce, vařečky, vařáky, hliněné nádoby, konce, cejchy, atd.	4	29	3	14 %
Za vyprání ubrusů, prostěradla, ručníků, servisů (ubrousků) a placht.	3	53		12,1 %
Částka na 30 lokte plátna na nové prostěradlo, svrchnici, polštáře a ubrus + 13 loket krajek. Třicet lokte po 11 krejcarech a 13 lokte po 4 krejcarech.	6	22		19,9 %
Vydání 17 čtvrtců soli pro oficíry.	6	48		21,2 %
Služba Doroty Grekorové.	5	30		17,1 %
Vydání 8 liber masa hovězího, 26 liber telecího a jednoho indiána (krocana).	2	33		8 %
Za tři pinty vína pro nejvyššího vachmistra.		48		2,5 %
Ostatní.	1	39		5,1 %
Celkem.	32	2	3	

Tab. č. 24

Vydání dřeva pro lid vojenský	Sáhy
Po straně Přerovské.	71
Po straně Bukovinské.	57
Celkem.	128

graf č. 5

Městský počet zachycuje vydání na lid vojenský od ledna do června, přičemž dotyčné vojsko od táhlo na začátku května. Městský písař uvádí celkovou sumu za lid vojenský 31 zlatých 59 krejcarů a 3 denáry. Po přepočítání ale celkový součet dá 32 zlatých 2 krejcare a 3 denáry, tedy rozdíl 3 krejcare. Z tabulky a grafu je zřejmé, že největší částky spolky náklady naturální, tedy sůl a dřevo. Město vydalo 17 čtvrtců soli. Jeden čtvrtec soli stál 24 krejcarů. Především vydání dříví představuje nejvyšší vydání této položky v městském počtu. Dalším vydatným výdajem bylo 30 loktů plátna na 1 prostěradlo, 1 svrchnici, 2 polštáře, 1 ubrus a 13 lokte žíly na krajky. Třicet loktů v přepočtu na dnešní metry dělalo 17,78 m a 14 loktů žíly na krajky 7,71 m.¹⁸⁷ Z údajů lze vyčíst, že jeden loket plátna stál 11 krejcarů a jeden loket žíly 4 krejcare. Městská rada poskytla nejvyššímu „*vachmistrovi*“ službu Doroty Grekorové na 22 týdnů po 15 krejcarech, což z ní dělá další vyšší náklad. Jedenáctkrát museli konšelé dokupovat nejrůznější nádobí do kvartýru nejvyššího vachmistra. Také podle potřeby, což bylo zhruba dvakrát do měsíce, dávali vyprat prostěradla, ubrusy, ručníky, cejchy, plachty atd.

¹⁸⁷ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 71.

Z městského počtu vyplývá, že vyprání jednoho ubrusu, prostěradla a plachty stálo 3 krejcare, cejchy na peřiny 2 krejcare, ručníků a servisů (ubrousků) 6 krejcarů. Bylo zvykem obdarovat na svátky své významné hosty. Proto na Zelený čtvrtek dostal nejvyšší „*vachmistr*“ 8 liber masa hovězího (4,112 kg), 26 liber telecího (13,364) a jednoho indiána (krocana).¹⁸⁸ Jedna libra hovězího masa (0,514 kg) stála 2 krejcare a 3 denáry, jedna libra telecího masa stála 3 krejcare a indián 30 krejcarů. Poslední položku tvoří 48 krejcarů za 3 pinty vína. Při přepočítání na dnešní objemové jednotky jedna pinta (1,886 l) stála 12 krejcarů.

6.20 Vydání na almužny

Se životem novověkého člověka byla pevně spjata církevní morálka. V návaznosti na to města vyvíjela určitou charitativní činnost na pomoc svým měšťanům, potulným žebrákům, a dokonce i jiným městům. Proto se není čemu divit, že se v městském počtu objevuje položka „*Almužny chudým lidem*“.¹⁸⁹ Každý purkmistr během svého působení rozdával určitý obnos peněz lidem chudým a bez domova. Tyto částky si zaznamenávali a dělali z nich na konci funkčního období na postu purkmistra vyúčtování. Částka vydaná za jednoho purkmistra ve většině případů nepřesáhla 2 zlaté rýnské. Celková částka vydaná na almužny v roce 1684 činila 18 zlatých 4 krejcare a $4\frac{1}{2}$ denáru.

---

¹⁸⁸ F. HOFMANN, *Metrologická příručka*, s. 70.

¹⁸⁹ MP, foliant 29b, č. 467–479.

7 Závěr

Analýza vypracovaná na základě městského počtu Pardubic 1684 představila strukturu příjmů a vydání města ve zmíněném roce. Celkově městská rada vybrala z jednotlivých hospodářských odvětví 1371 zlatých 3 krejcarey a $4\frac{1}{2}$ denáru. V příjmech dominuje již tradiční pivovarnictví, které zaujímá 38,1 % z celkové sumy příjmů města. Pardubice měly také slevu na pivním a vinném tácu. Z městského počtu je zjevné, že město platilo panovníkovi pouze vinný tác a pivní si mohlo ponechat.

Celková suma vydání za rok 1684 je 1547 zlatých 42 krejcarů a 3 denáry. Mezi vydáními figuruje vysoká částka za služné purkmistrům, úředníkům, církevním hodnostářům a učitelům. Představovala téměř polovinu vydání v roce 1684. V městském počtu se objevují i vydání na vojsko. Válka s Turky zatížila město přítomností vojsk, jejichž důstojníky muselo ubytovat. Vydání na vojsko v roce 1684 čítalo 32 zlatých, 2 krejcarey a 3 denáry, což dělalo 2,1 % z celkových vydání Pardubic. Nejvíc nákladů na vojsko město vynaložilo na sůl, plátno a dřevo. O citelném zásahu vojsk do běžného fungování města svědčí i skutečnost, že nemohly probíhat jarmarky. Pro zmírnění finančních ztrát konšelé obdrželi do městské pokladny 22 zlatých a 39 krejcarů.

Zajímavé je i porovnání zůstatků peněz městského hospodaření Pardubic z osmdesátých let 17. století se zůstatky peněz z osmdesátých let 16. století. Ze zůstatků jasně vyplývá, že pardubická městská rada disponovala v osmdesátých letech 17. století pouze zlomkem peněz, než tomu bylo o sto let dříve. Pardubické hospodářství se zřejmě ještě plně nezotavilo z následků třicetileté války. Pro tuto hypotézu hovoří i fakt, že sedm z dvaceti městských gruntů, kde měla městská rada pohledávky k zaplacení, bylo buď neobydlených, nebo dokonce rozbořených.

Zajímavá je i skutečnost, že v roce 1684 neproběhla renovace konšelského úřadu. Také celkový počet konšelů byl zarážející. Městská rada zasedala v jedenáctičlenném složení namísto obvyklého dvanáctičlenného. V městském počtu z roku 1684 chybí konšel Zikmund Bernard Růžička, který ještě v předešlém roce úřadoval.

Na závěr je třeba poukázat na využití této bakalářské práce. Regestář, který tvoří klíčovou část práce, může v budoucnu sloužit badatelům, kteří projeví zájem o hospodářskou problematiku Pardubic. Za pomoci dalších obdobně zpracovaných edic městských počtů Pardubic lze sledovat dlouhodobé tendence městského hospodaření. Tuto metodiku je možné rozšířit porovnáváním městského hospodaření Pardubic s hospodařením ostatních měst.

8 Seznam použité literatury

Prameny

Státní okresní archiv Pardubice, fond Archiv města Pardubice, číslo knihy 11. (*Počet peněz obecních 1684*), s. 78.

Tištěné zdroje

Barbora STEHLÍKOVÁ, *Hospodaření poddanského města Pardubic v letech 1530-1590 ve světle knih počtů*, Pardubice 2015, diplomová práce (Mgr.), Univerzita Pardubice, fakulta Filozofická, katedra Historických věd, s. 395.

František HOFFMANN, *Středověké město v Čechách a na Moravě*, Praha 2009, s. 712. ISBN 978-80-7106-543-2.

František ŠEBEK a kol., *Dějiny Pardubic*, Pardubice 1990, s. 227.

Gustav HOFMANN, *Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy*, Plzeň 1984, s. 100.

Ivana ČORNEJOVÁ – Jiří KAŠE – Jiří MIKULEC – Vít VLNAS, *Velké dějiny zemí Koruny české VIII. (1618-1683)*, Praha a Litomyšl 2008, s. 712. ISBN 80-7185-264-3.

Josef SAKAŘ, *Dějiny Pardubic nad Labem I.-II.*, Pardubice 1923-1925.

Lucie ZVOLENSKÁ, *Městská rada Pardubic v letech 1670-1700*, Pardubice 2017, bakalářská práce (Bc.), Univerzita Pardubice, fakulta Filozofická, katedra Historických věd, s. 95.

Marie KOLDINSKÁ – Ivo CERMAN, *Základní problémy studia raného novověku*, Praha 2013, s. 801. ISBN 978-80-7422-251-1.

Václav BŮŽEK a kol., *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*, Praha 2010, s. 1026. ISBN 978-80-7422-062-3.

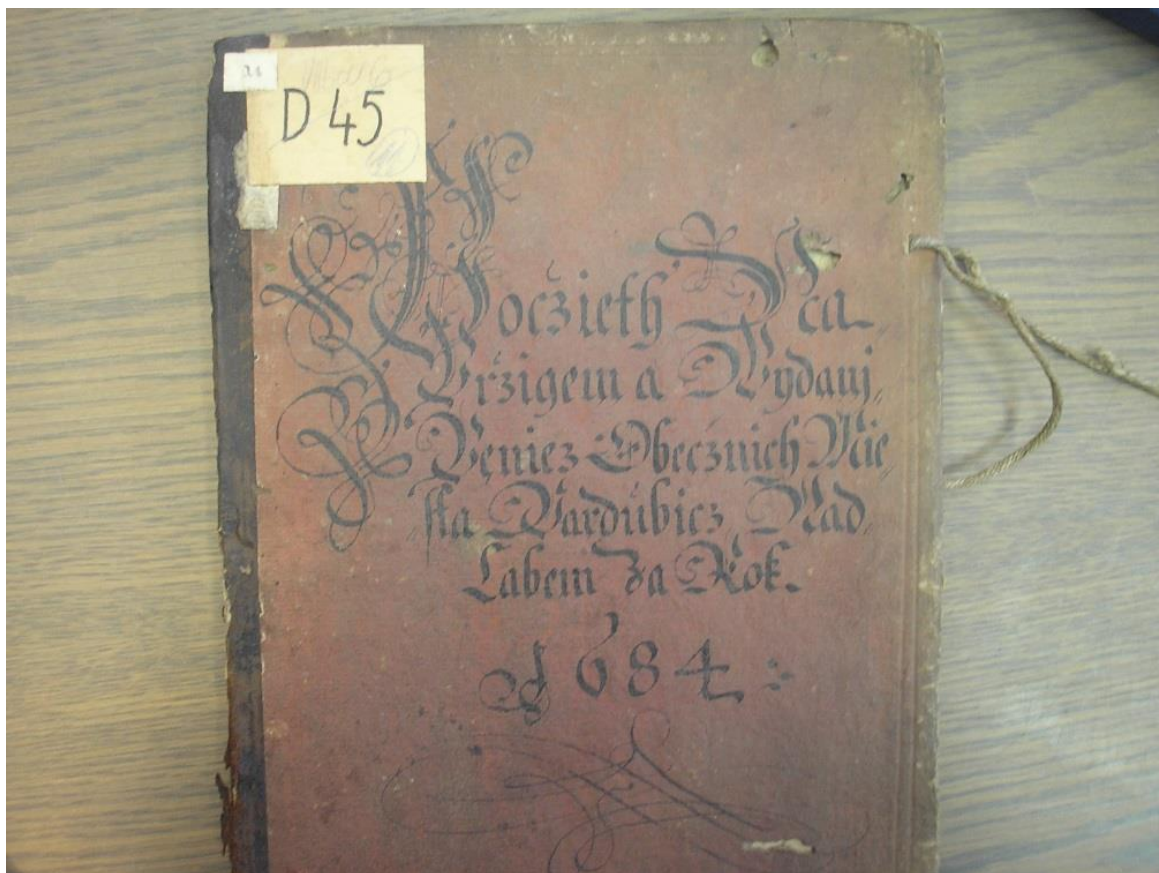
Vladimír HRUBÝ – Petr VOREL – František ŠEBEK – Eva SAMOTANOVÁ, *Historický atlas měst České republiky*, sv.2., Praha 1995, 7 dvoulistů. ISBN 80-85268-35-3.

Zikmund WINTER, *Kulturní obraz českých měst: život veřejný v XV. a XVI. věku.*, sv. 1.-2., Praha 1890-1892.

9 Přílohy

Příloha 1 – Ukázka titulní strany obecního počtu Pardubic 1684.....	104
Příloha 2 – Ukázka zápisu písaře z obecního počtu Pardubic 1684.....	105
Příloha 3 – Detail zápisu písaře z obecního počtu Pardubic 1684.....	106

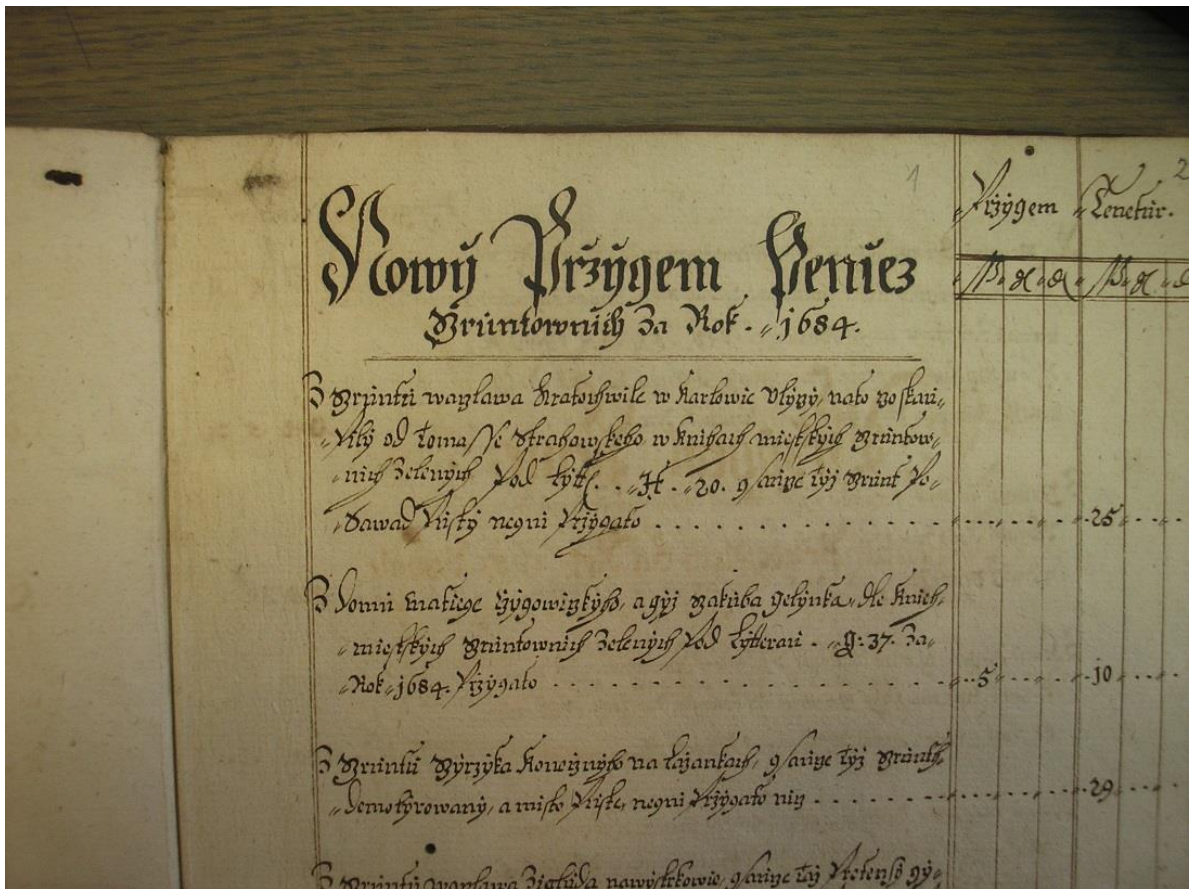
Příloha 1 – Ukázka titulní strany obecního počtu Pardubic 1684

Příloha 2 – Ukázka zápisu písaře z obecního počtu Pardubic 1684

<p>Slowy Prýgem Peniez Gruntowních za Rok. 1684.</p>		Prýgem	Peniez
<p>3 Gruntů wawława drabowick w karlowie vltavy nato 30 skan, vltý od toma se drabowicko w kniharich miestkye Gruntow ních delnyjch Val. 107. . . . . 20. 9. arije tyj Grunt 30 Dawad vltý negni vltýgato . . . . .</p>	25		
<p>3 Domni knatiye vltýgowickýs a gýj gaktáka gelynta. De knich miestkye Gruntowních delnyjch Val. 107. . . . . 37. 3a. Rok. 1684. vltýgato . . . . .</p>	5		30
<p>3 Gruntů vltývka kowguyjs na lyanfak 9 sariye tyj Gruntů demotýrowany, a miso vltýse negni vltýgato ný . . . . .</p>	29		
<p>3 Gruntů wawława diatáda nawytklowie gariye tyj vltýensý gý kni duienau na Grunt vltýa skuparje na male vltýdmič vltý ne jena, se narowunani nebo. vltý gaktáka vltýa vltývka gý: mýje vltýswi vltýdabčlso dltývko vltýkny de tenetir k lade vltýj . . . . .</p>	190	80	
<p>3 Domni Kuný delowky w karlowie vltavy, galyj de samý vltýat, a miso vltýse negni vltýgato ný . . . . .</p>	14		
<p>3 Domni dowy Seowoy, a gýj pana gýmala k dowy skaupegy peniez od wila dui kltýe dýna vltý neso: wawławowi dltýmwi. De knis miestkye Gruntowních delnyjch Val. 107. . . . . 20. 3a. Rok. 1684. vltýgato . . . . .</p>	30		30
<p>3 Na Gruntů w vltý. koltava kltýarje w karlowie vltavy. De dltýmwi vltý vltýwłowi Nawenčym vltýwem od dltýmwtava. De vltýpami knis miestkye Gruntowních delnyjch Val. 107. . . . . 20. 9. arije tyj Grunt dltý negni vltý . . . . .</p>			360

Příloha 3 – Detail zápisu písaře z obecního počtu Pardubic 1684

10 Resumé

The analysis based on the town budget of Pardubice 1684 introduced the structure of the revenues and expenditures of the town in 1684. In total, the town council collected 1371 guilders, 3 kreutzers and 4 1/2 denariuses from the individual economic sectors. The revenues are dominated by traditional beer industry that ranks 38.1 % of the total town revenues. Pardubice also had lower beer and wine taxes. It is apparent from the town budget that the town paid the ruler only wine charges and they could retain beer charges.

The total expenditures of 1684 are 1547 guilders, 42 kreutzers and 3 denariuses. The expenditures include high amounts for the salaries of burgomasters, clerks, church dignitaries and teachers. It constituted almost a half of the expenditures in 1684. The town budget included military expenses as well. The war against the Turk put a strain on the town by the presence of the armies of which the officers had to be accommodated. In 1684, military expenses amounted 32 guilders, 2 kreutzers and 3 denariuses, which was 2.1 % of the total expenditures of Pardubice. Most military expenses of the town were used on salt, cloth and wood. The ruthless intervention of armies in normal functioning of the town is also proved by the fact that fairs could not take place. To reduce the financial losses, town councillors received 22 guilders and 39 kreutzers for the town treasury.

It is also interesting to compare the balances of the town management of Pardubice in the 1680s with the balances from the 1580s. It follows clearly from the balances that the town council of Pardubice had only a fraction of money at their disposal in the 1680s compared to the state of 100 years before. The management of Pardubice did not fully recover from the consequences of the Thirty Year War. This hypothesis is also supported by the fact that seven out of twenty town homesteads, where the town council had financial claims to be paid, were either uninhabited or even demolished.

It is also remarkable that in 1684 there was no renovation of the town councillors' office. The total number of town councillors was startling too. The town council held meetings while comprising eleven members instead of the usual twelve. Councillor Zikmund Bernard Růžička, who had been in office right in the previous year, was missing in the town council.

In conclusion, the use of this bachelor thesis should be discussed. In the future, the regesta containing a crucial part of the work can be used by researchers interested in economic problems of Pardubice of modern times. Using other similarly processed editions of the

Pardubice town budgets can monitor long-term tendencies of town management. This methodology can be extended by comparing the management of Pardubice with managements of other towns.